No 43 Donderdag 23 Januari 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

EERSTE BLAD

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — Directeur: G. MOLENAAR

N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij. UITGEEFSTER:
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

NEDERLANDSCH - INDIE.

DE POSTVLUCHTEN.

Overmorgen thuis.

Volgens een telegram uit Yesikkoy, het vliegveld van Constantinopel, is het postvliegtuig daar uit Aleppo gearriveerd.

Chichester.

Aneta meldt uit Semarang, dat Chichester gisteren te Tegal geland is wegens slecht weer.

Uit Soerabaia seint Aneta dat Chichester daar gistermiddag om 3 uur 30 op Darmo aankwam. Hij vertrok hedenmorgen om 6.28 naar Koepang.

De Chineesche Jaartelling.

Volgens berichten in de Chineesche bladen van eenigen tijd geleden is er van de Consulaten een rondschrijven gekomen, waarin medegedeeld werd, dat het de wensch is der Nationale regeering te Nanking, dat de Chineesche onderdanen, in en buiten China, zich moeten houden aan de nieuwe jaartelling: Nieuwjaar dus op 1 Januari. Voorts zou gemeld zijn, dat de Chineesche regeering het ongewenscht achtte, dat de Chineezen op n i e u w jaar (dus 30 Januari a.s.) een vrijen dag zouden houden.

Over dit schrijven is, ofschoon het niet in de pers tot uiting komt, onder de Chineesche ingezetenen veel te doen geweest. De algemeene meening is, dat de Chineezen geheel vrij gelaten moeten worden, of zij de oude of de nieuwe jaartelling wenschen te kiezen. Naar het zich laat aanzien is het grootste deel van de Chineesche gemeente hier te Batavia, nog steeds vóór het handhaven van de oude jaartelling.

Te Soerabaja is de situatie ernstiger. Zoo lezen wij in de *Sin Tit Po*, dat in de Chineesche pers een campagne tegen den hoofdredacteur van dit blad is ingezet, omdat hij zijn landgenooten niet wil aansporen tot aanvaarding van de nieuwe jaartelling. „Al decreteert de regeering te Nanking allerlei maatregelen, de Chineezen in Indië", aldus de redactie, „zijn geen *kambings*, die gewillig den bok achterna loopen". In verband met deze houding heeft de hoofdredacteur de heer Liem Boen Kian, een dreigbrief ontvangen, waarin stond, dat hij spoedig van standpunt moet veranderen, of anders maar een doodkist voor zichzelve moet bestellen! En als wij zien, hoe het daar te Soerabaja onder de Chineezen zoo nu en dan toegaat, gelooven wij, dat de heer Liem dien brief wel met eenigen zorg zal hebben gelezen.

De Poenale Sanctie.

„De wensch werd uitgesproken dat nog in den loop van deze zitting voorstellen betreffende de geleidelijke afschaffing van de poenale sanctie zullen worden ingediend".

Aldus het afdeelingsverslag van den Volksraad inzake Justitie.

Deze wensch zal niet in vervulling gaan. Een voor ontwerp tot wijziging van de koelieordonnantie is thans gereed; h e t w o r d t o p d i t o o g e n b l i k b e s p r o k e n m e t d e b e l a n g h e b b e n d e n i n D e l i. De indiening van een wijzigingsvoorstel kan niet voor de 1e zitting in het zittingsjaar 1930/31 worden verwacht.

Ter Westkust van Atjeh.

Aneta seint uit Koetaradja dat een militaire patrouille, onder commando van luitenant Breemouer, den kwaadwillige Si Asan nabij kampong Seuneubojee ter Westkust van Atjeh heeft neergelegd.

Bij den controleur van Bakongan hebben zich de drie kwaadwilligen Teukoe Karim, Sioesin en Simolod gemeld.

De Neo-ethiek.

Onze speciale dienst meldt uit Den Haag, dat de heer J.E. Stokvis in *Het Volk* aandacht wijdt aan de circulaire van de heeren Van Asbeck cs. (wij plaatsten daarover een bericht in ons blad van 17 dezer, eerste blad, onder het hoofdje Het Indische Gemeenebest). Stokvis zegt dat de doelstelling voorzichtig nagebootste klanken bevat van het socialistisch koloniaal program. Zij streven echter in afwijking daarvan naar een Grooter Nederland.

De schrijver kwalificeert de circulaire als de wedergeboorte van de wellevendheidspolitiek, uitgaande van de wetenschappelijke ambtelijkheid. Practisch gesproken kan men deze beweging kwalificeeren als: neo-ethiek. Hij acht de circulaire een goed verschijnsel.

DE DEPARTEMENTEN.

Batavia en Bandoeng.

Ook de Volksraad houdt zich bezig met de vraag van het overbrengen van de centrale administratie van Batavia naar Bandoeng.

In het afdeelingsverslag betreffende de eerste begrootingsafdeeling (Hooge Colleges) wijzen „verschillende leden" (alweer is vermoedelijk bedoeld; verscheidene) op de hooge kosten, aan het verwezenlijken van dit denkbeeld verbonden.

Van meer belang achten wij de volgende argumentatie:

> Voorts achtten zij het een ernstig nadeel, dat verschillende groote diensten uit het centrum van handel en nijverheid — dat Batavia toch zeker is — zouden worden verwijderd. Het is reeds een principieele fout geweest, aldus deze leden, het departement van Gouvernementsbedrijven naar Bandoeng over te plaatsen. Dit blijkt uit de omstandigheid, dat de directeur van het departement geregeld te Batavia komt om daar leidende personen van den handel te woord te staan. In deze richting mag niet worden voortgegaan. Aan het argument, dat het Bandoengsche klimaat zooveel gezonder zou zijn dan dat te Batavia en daardoor de werkkracht der ambtenaren zou verhoogen, meenden de aan het woord zijnde leden weinig waarde te moeten hechten. Ook wordt wel gewezen op de huishuren, die te Bandoeng lager zijn dan te Batavia, hetgeen voor de ambtenaren persoonlijk een voordeel zou opleveren. Doch, wanneer zich ambtenaren op groote schaal te Bandoeng komen vestigen, zal dit tengevolge hebben, dat ook daar de huishuren stijgen. Tenslotte blijft slechts één argument voor de overbrenging van de departementen en diensten naar Bandoeng over, en wel dat de op te richten gebouwen gratis door de gemeente zullen worden afgestaan. Doch dit voordeel valt in het niet tegenover de hooge kosten, die met de overbrenging zijn gemoeid.

„Andere leden" verwerpen „niet zonder meer" het denkbeeld van het overbrengen van de departementen naar Bandoeng en zij zouden het „in allen gevalle toejuichen, wanneer die diensten, waarvoor nieuwe gebouwen noodig zijn, naar Bandoeng werden overgeplaatst". Dat zouden wij nu juist niet: i n d i e n het zou moeten komen tot de vestiging van de regeeringszetel te Bandoeng, dan is het wenschelijk, zoo spoedig mogelijk de geheele administratie over te brengen. Een overwegend bezwaar daartegen zal a l t i j d dit zijn, genoemd door de tegenstanders der overbrenging: dat men de bureaucratie dan héélemaal buiten aanraking met het bedrijfsleven plaatst. De voorstanders der overplaatsing zijn in hun bestrijding van dit argument al zéér zwak. Zij zeggen:

> Het bezwaar, dat de groote diensten aan het centrum van handel en nijverheid zouden worden onttrokken achtten deze leden aan twijfel onderhevig.

En daarmee basta!

Wij willen volledigheidshalve hier nog laten volgen hetgeen deze leden verder opmerken:

> Aan het vast spreekuur, dat de directeur van gouvernementsbedrijven te Batavia houdt, moet niet te groote beteekenis worden gehecht; in geen enkel ander opzicht heeft het zich trouwens als een bezwaar doen gevoelen, dat het departement van gouvernementsbedrijven te Bandoeng is gevestigd. Ook met een der andere departementen, dat nog veel met handel en nijverheid bemoeienis heeft, is dat het geval t.w. het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. Maar, ook al zou voor beide genoemde departementen vestiging buiten het centrum van den handel nadeelig zijn, dit kan toch niet gelden voor een departement als dat van Justitie of van Binnenlandsch Bestuur. Tenslotte werd aan deze zijde gemeend, dat een sterk argument is gelegen in het feit, dat het klimaat te Bandoeng gezonder is dan te Batavia.

Hoe weten deze leden, dat de vestiging van G.B. en van L.N.H. buiten Batavia geen nadeelen oplevert. Er is ten aanzien van het laatste departement nu juist een aardig voorbeeld: dr. Stroomberg van de afd. Handel is thans in Batavia komen wonen, omdat zijn bemoeiïngen o.a. met de Parijsche tentoonstelling hem niet veroorloofden zich steeds te Buitenzorg op te houden. Is het overigens niet veelzeggend, dat een der belangrijkste onderdeelen van Landbouw, namelijk het Centr. Kantoor voor de Statistiek (een véél jonger instelling dan het departement), weer... te Batavia werd gevestigd?

Tenslotte nog één aanhaling uit het afdeelingsverslag die ons van belang lijkt:

> Verscheidene leden, zoowel voorstanders als tegenstanders van het denkbeeld van overbrenging van de landsdiensten naar Bandoeng drongen aan op een duidelijke uiteenzetting van de plannen der regeering terzake. De vóór en nadeelen van centralisatie — hetzij te Batavia, hetzij te Bandoeng — of decentralisatie waren zorgvuldig te overwegen. Gemeend werd, dat aan de bestaande onzekerheid in dit opzicht een eind dient te komen. Die onzekerheid doet zich als een ernstig nadeel gevoelen voor de ontwikkeling van de beide steden, waarbij bijvoorbeeld moet worden gedacht aan het al of niet noodzakelijke om meer huizen te bouwen.

De Vaderlandsche Club.

Mr. Fruin, voorzitter van het H.B. van de Vaderlandsche Club, heeft gisteravond voor kring II van de afdeeling Bandoeng (Soebang) een lezing gehouden en wel in de sociëteit te Soebang.

Er was, zoo wordt ons meegedeeld, groote belangstelling van leden en genoodigden.

In de Rimboe.

Ons werd destijds geseind, dat in het Rokan-gebied — de rimboe tusschen Assahan en de Siah, om het ruwweg aan te duiden — cholera zou heerschen. Intusschen is de besmetverklaring van dat gebied weer opgeheven, het liep met een sisser af.

In die dagen echter greep een planter te Pasir Pengarajan, in het Rokangebied, naar de pen en slaakte de volgende noodkreet, die ons nog eens een scherp beeld geeft hoe er in de Indische rimboe, op nauwelijks een paar honderd kilometer van de „beschaving", geleefd en geleden wordt.

Hij schreef aan de *Deli Crt.* dd. 3 Jan. (den 17den kwam de brief aan!):

Gisteren vertelde de controleur mij, dat het Landschap Tamboesai, behoorende tot de onderafdeeling Rokanstreken, met cholera besmet verklaard is.

In de bewoonde wereld wordt zoo'n bericht voor kennisgeving aangenomen, men laat zich inenten en gaat verder zijn gang.

Hoe anders staat men hier tegenover zoo iets.

Geneeskundige hulp is niet aanwezig, de dokter, onder wien de Rokan ressorteert, woont te Pakan Baroe, een afstand van vijf zware dagmarschen van hier. Gisteren is te vergeefs getracht telefonische verbinding met Pakan Baroe te krijgen. Heden werden de pogingen voortgezet. Het kan dan nog minstens zes dagen duren, voor de dokter in de besmette kampongs arriveert.

De mantriverpleger, die hier te Pasir Pengarajan geplaatst is, mag geen injecties geven, heeft er ook niet het serum voor.

De bevolking blijft er laconiek onder: *apa boleh boeat.*

Voor de Europeesche bevolking, bestaande uit den controleur en twee getrouwde families, ziet het er in zoo'n geval minder goed uit. Naar Bagan Si Api Api gaan en daar een injectie halen? Daar hier geen motorboot aanwezig is, zou de reis stroom af per sampan moeten gemaakt worden, een reis van minstens tien dagen.

Naar Pakan Baroe; een geforceerde wandeltocht van vijf dagen, de B.O.W.-weg is over vijf (?) jaar gereed.

Naar Padang Sidempoean, een afstand van 170 K.M. langs een weg, die voor den meest geroutineerden rimboelooper bijna niet te gaan is.

Daar zitten we nu met onzen mooien weg in de Rokan, zoo naarstig door den controleur in samenwerking met het Zelfbestuur aangelegd. Wel rijden hier de auto's, maar op de grens Padang Lawas met de Rokan is het parool uitstappen en ploeter maar verder op Uw eigen cylinders.

Is het nu zoo onbegrijpelijk, dat de menschen mij wel eens gevraagd hebben of er in Tapanoeli een ander Gouvernement is dan op de Oostkust. Wanneer ik hen dan antwoord, dat overal het zelfde Gouvernement regeert, begrijpen zij er niets meer van en uiten maar de veronderstelling, dat de menschen in Padang Lawas dan wel geen belasting en rodi-geld zullen betalen!

Kalenders.

Men moet den dag niet voor den avond loven; of, zooals de schildknaap Sancho Panza zei, men moet geen ho! roepen voor men over de brug is. Wie zou meenen, dat de stroom van kalenders met 1 Januari wordt gestopt, vergist zich. Eén troost is er in dit bitter lijden voor den man die met de bespreking is belast, namelijk dat hier ook het „lest best" kan gelden. Want de kalenders die wij van de f i r m a R u y g r o k ontvingen zijn met buitengewone zorg uitgevoerd. Daar is in de eerste plaats de kalender voor de huiskamer, zooals wij deze woongelegenheid in Holland plegen te noemen. „Ons Insulinde," uitgevoerd in koperdiepdruk, hangt men gaarne aan den wand-zij, het kan dat dit niet altijd even gemakkelijk is, in aanmerking genomen het materiaal waarvan deze wanden opgetrokken zijn.

Verder is er een heel goede kantoorkalender van deze firma verschenen.

Vloeimappen en Onderleggers.

Van het reclamebureau P r e c i o s a ontvingen wij een onderlegger van glas, een reclame voor dit reclamebureau.

De B o e k h a n d e l G. K o l f f e n C o. zond ons een onderlegger in groot formaat, welke voor elke schrijftafel een welkome stoffeering vormt.

DE ORGANISATIE-COMMISSIE.

De Volksraad ontevreden.

Het had bij zeer vele leden verwondering gewekt, (aldus lezen wij in het afdeelingsverslag van den Volksraad over afdeeling I) dat gedurende het bijna éénjarig bestaan der organisatie-commissie nog niets van de resultaten harer werkzaamheden door de regeering is bekend gemaakt en overigens ook van geen enkel resultaat is gebleken. Aangedrongen werd op eenigszins uitvoerige mededeelingen omtrent de tot dusver door de commissie bereikte resultaten. Welke voorstellen — zoo vroeg men — heeft zij bij de regeering ingediend en aan welke daarvan is gevolg gegeven? Voorts werd prijs gesteld op eenige mededeelingen nopens de taakverdeeling onder hare leden en een mogelijk werkprogram.

Bijzondere aandacht had getrokken een dagbladbericht, dat de heer Bodenhausen binnenkort als voorzitter der commissie zal aftreden met behoud van zijn zetel in den Raad van Indië. Omtrent de juistheid van dit bericht zou men gaarne worden ingelicht. Mocht de heer Bodenhausen inderdaad zijn voorzitterschap nederleggen vóór de beëindiging van zijn taak, dan ware dit ten eenenmale in strijd met den oorspronkelijken opzet van zijn aanstelling. Ligt het — aangenomen alweder, dat bedoeld aftreden vaststaat — in de bedoeling een nieuwen voorzitter te benoemen, eveneens met den rang en statie van een lid van den Raad van Indië?

Ook dit zou niet overeenkomstig het oorspronkelijk plan zijn. Of ligt het in het voornemen, de commissie te ontbinden omdat het haar niet mogelijk blijkt, haar taak te vervullen?

Met een opheffing der commissie zouden sommige leden — gelet op de geringe naar buiten blijkende resultaten, de door uitbreiding stijgende kosten en de drukke andere werkzaamheden, welke den voorzitter sinds zijn uitzending als zoodanig zijn ten deel gevallen — zich wel kunnen vereenigen.

Andere leden hadden tegen deze ontbinding der commissie vooralsnog bezwaar.

Met verwijzing naar een hoofdartikel in het *Bataviaasch Nieuwsblad* (1ste blad) van 15 Januari j.l. werd de vraag gesteld hoe de regeering staat tegenover het daarin geopperd denkbeeld, den heer Bodenhausen van de werkzaamheden van lid van den Raad van Indië vrij te maken opdat hij zich in hoofdzaak kan wijden aan zijn taak van voorzitter der organisatie-commissie en de werkzaamheden dier commissie tot een goed einde kan brengen.

Een dagbladbericht, dat aan de commissie een gepensionneerde kolonel van den topografischen dienst is toegevoegd en wel met toekenning van den titel van hoofdambtenaar, gaf ten slotte aanleiding tot de vraag welke beteekenis deze toevoeging heeft.

Onthulling Monument dr. De Groot.

De secretaris van het comité tot oprichting van een monument voor wijlen dr. ir. C. J. de Groot verzoekt mede te deelen, dat de plechtigheid van de onthulling op Maandag, 27 Januari a.s. zal aanvangen dadelijk na aankomst van den Gouverneur-generaal op het Tjitaroem-plein, het terrein van de plechtigheid, dat is te ongeveer kwart voor 9. Ir. D. de Iongh, directeur van het departement van Gouvernements-Bedrijven, zal een inleidend woord spreken. Ir. W. F. Einthoven, ingenieur 2de klasse bij den radiodienst, die jarenlang een trouwe medewerker van dr. de Groot was, zal vervolgens de herdenkingsrede houden. Na afloop hiervan zal de Gouverneur-generaal, als beschermheer van het comité, het monument onthullen en overdragen aan de gemeente Bandoeng, waarna de burgemeester het met een dankwoord zal aanvaarden. Vervolgens zal voor particulieren en corporaties gelegenheid bestaan, aan den voet van het onthulde monument een bloemenhulde neer te leggen, waarbij desgewenscht een kort, toepasselijk woord kan worden gesproken, indien de wensch daartoe te voren bij den secretaris van het comité, den heer J. J. Roeloffs Valk, hoofd van den dienst der Zoutregie, wordt kenbaar gemaakt.

Als vertegenwoordiger van de familie van wijlen dr. De Groot is uitgenoodigd de heer mr. J. H. C. de Groot van Batavia, een neef van den overledene.

Dank zij de welwillende en belangelooze medewerking van de zangvereenigingen: Bandoengsch Gemengd Koor, Sint Cecilia, Roomsch Katholiek Koor, Sursum Corda en Protestantsch Kerkkoor, alsmede van de Bandoengsche Orkest Vereeniging, zullen gedurende de plechtigheid een drietal zangnummers ten beste worden gegeven.

DE ONTDEKKING VAN INDIE.

Een Amerikaansch geleerde in Utopia.

Overste Th. van Erp schrijft het volgende kostelijke relaas in het *Vad.*:

Prof. J. Ph. Vogel te Leiden, de verdienstelijke voorzitter en geestelijke vader van het Instituut Kern, was zoo vriendelijk ons een uitknipsel te zenden uit de *New York Times* van Sept. jl. Het illustreert op niet onvermakelijke wijze hoe de bewoners van *Godsown coutry* werden voorgelicht omtrent *good old Borobudur*, het „Heiligste Heiligdom" van het Mahayano op het oude Java.

Funds in ancient temple near Java.
Remnant of a culture destroyed
by Moslems.

Los Angelos, 6 Sept. (A.P.). Dr. John Hill, director of the department of religion, archaeology and anthropology at the university of Southern California, announced today upon his return from a summer's study in the South Seas that he had discovered on the island of Bali, near Java, „the temple of Boroboedoer (*hoort, hoort!*), on which there is three miles of life-size bas-relief as interesting as any book ever written".

The temple, dr. Hill said, was buried 1200 years ago. It covers nine acres of ground, has five levels or stories so far uncovered, and was the seat of an ancient native religion.

„The bas-relief on the lowest level", said dr. Hill, „depicts the size of the world (*sic!*) and the temptations of man". Those above show methods of overcoming evil throug the trials of spiritual reincarnation until the prince and finally the god is created in man."

Dr. Hill described the island as 100 miles long and having a population of about 1.000.000. He said the island was a life free from worry and care. The natives verged on physical perfection and lived highly moral lifes, he declared. (Hier heeft men plots *het eiland Bali* bij den kop; wat lengte en aantal inwoners betreft — de Amerikaan zweert bij cijfers — klopt het als een bus).

Mohammedans, said dr. Hill, had invaded the island many years ago and forced their religion upon the natives, killing the native faith which had created the temple. (Terug weer op oud Java! want men weet het: de Islam heeft het sterke, gebenedijde Bali vrijwel totaal onberoerd gelaten).

Dr. Hill said he would return to the island for six months of research. (Met spanning zien we uit naar de nieuwe openbaringen!)

Hebben wij hier — het bericht dateert van 6 Sept. — wellicht te doen met een der eerste symptomen van de heimelijk naderende verwarring verband houdende met de beurscrisis? Hoe 't zij, dit staat vast: op waarlijk niet te overtreffen wijze is er men in geslaagd in een minimum van strophen een maximum aan wartaal neer te leggen.

Nu wij toch eenmaal doende zijn den Boroboedoer in Amerikaansch licht te zien, willen wij den lezer nog een ander snuifje toedienen, in den vorm van een bericht, dat mede uit Amerikaansche pen vloeide, en verschenen is in de *Shanghai Times*. Wij danken de toezending hiervan wederom aan prof. Vogel. Teneinde den niet ingewijden lezer in staat te stellen dit bericht ten volle te savoureeren, moeten we echter vooraf een stukje Boroboedoer-geschiedenis opdisschen.

Het in den loop der tweede helft van de achtste eeuw opgerichte heiligdom is tijdens de tiende eeuw, toen op Midden-Java de groote débâcle intrad, aan zijn lot overgelaten. Sindsdien is het op natuurlijke wijze geleidelijk bedolven en begroeid geraakt. Atmospherische neerslag deed een kiembodem ontstaan voor planten.

De geweldig zware, niet al te best gefundeerde terrasmuren verzakten en geraakten uit het lood. De oorspronkelijk door 80 monumentale en door 280 kleinere spuiers verzekerde waterafvoer kwam in het ongereede. Aangezien er in het schoone werk slechts zeer spaarzaam gebruik was gemaakt van een bindmiddel, en dit in de ruwe binnenvulling ten eenenmale ontbrak, ontstonden er allerwege gapende voegen. Aardbevingen deden de wankele steenen neertuimelen in de gaanderijen. Aschregens verhaastten dit proces van bedelving. In het begin der negentiende eeuw was de tempel grootendeels onder den grond geraakt. Overal ruigte van heesters; hier en daar groote boomen. Het vee uit den omtrek werd dagelijks geweid op de plaats waar de vrome Boeddhist oudtijds ter bedevaart ging.

Toen, het was in 1814, tijdens het Engelsche tusschenbestuur, deed Sir Stamford Raffles — die markante figuur in de koloniale geschiedenis — daar voor het eerst de spade in den grond steken. De blootlegging had plaats onder leiding van een Nederlandsch genie-officier, luitenant H. C. Cornelis. Deze vervaardigde van het monument ook de eerste beschrijving en de eerste — helaas weinig betrouwbare bouwkundige — teekeningen.

En nu het bericht uit de *Shanghai Times*:

Interressing Ruins Found in
Java Boroboedoer said to
be most impressive
bij Lorna Carington
Walters.

The excavation and restoration of the Boroboedoer instigated bij Sir Stamford Raffles during the British occupancy of Java under the control of Major (later Lt. Col) Van Erp. R. E. was a big task. When in 1814 British engineers arrived, nog sign of the Boroboedoer was visible, only a hill covered whith growth.

Sir Stamford Raffles however was certain from documents he had discovered in Sumatra that such a building did exist (nooit van gehoord), and two months excavating revealed the major portion of the ruins".

Volgens deze lezing zou ik, Van Erp, in den jare 1814 den tempel hebben blootgelegd. Ik denk den laatsten tijd al: wat word ik stok-oud! En ik vraag me af: wordt het niet zoetjesaan mijn tijd om zachtkens in het Nirwana te verwaaien? Maar voor ik daaraan toe ben, dien ik mrs. Barington toch nog een briefje te sturen, met mijn goedgelijkend portret, en haar mee te deelen „that lt. col. Van Erp, R.E., is.... still going strong".

Ons nummer van heden

(Vier bladen).

BINNENLAND.

Het retourvliegtuig is te Constantinopel aangekomen.

De heer F. H. de Hoog is hedenmorgen gekozen tot plv. voorzitter van het College van Gedelegeerden (vac.- Koesoemo Joedo).

De radiologische inrichting van Tjikini geopend (Stadsnieuws).

Verdoovende middelen in Indië.

Uit de afdeelingsverslagen van den Volksraad (zie ook IVe blad: Het optreden tegen de P.N.I.).

NEDERLAND.

De gedelegeerden ter Herstelconferentie lieten decoraties voor hoteldirecteuren en politie na.

BUITENLAND.

Henderson spreekt in het Lagerhuis over de politiek ten opzichte van China.

Communistische relletjes in Polen.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Henderson in House of Commons about Britain policy to China.

Clashes between communists en police in Poland.

HANDEL.

Een nieuwe vinding op het gebied van de filtratie van het ruwsap in de Suikerindustrie (zie Telegrammen).

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: Een artikel van dr. E. v. Raalte over het internationaal aspect vóór de Tweede Haagsche Conferentie. — Buitenlandsche berichten. — Uitvoerige bizonderheden met foto's over het te waterlaten van de *Marnix van St. Aldegonde*, Nederlands grootste mailschip voor den Indischen dienst. — Kort Verhaal. — Burgerlijke Stand van Batavia.

Het Vierde Blad: Het optreden der Regeering tegen de P.N.I. (uit het afdeelingsverslag van den Volksraad). — Leger en Vloot. — Officiëele berichten. — Illustratie-pagina.

Waar zitten ze toch?

„Enkele leden" (aldus het afdeelingsverslag betreffende de algemeene beschouwingen van den Volksraad) „drongen er op aan, dat streng de hand zal worden gehouden aan het in een regeeringscirculaire vervat voorschrift nopens de tijdstippen van aanvang en sluiting van de departementen. Het komt maar al te vaak voor, dat men een ambtenaar, dien men noodzakelijk over een gewichtige aangelegenheid moet spreken, niet op zijn bureau aantreft".

Korte Berichten.

Te Bandoeng is, volgens het *A. I. D.* hedenmorgen tengevolge van een beroerte plotseling overleden de heer H. Engelenberg, in leven boekhouder bij het Preanger Hotel, in den ouderdom van 70 jaren.

Indië en de verdoovende Middelen.

Aneta meldt uit Genève, dat de heer Sirks in de opiumconferentie het navolgen van Portugal's voorbeeld heeft bepleit, waar de smokkelaars van narcotica, inplaats van tot een geldboete, voorwaardelijk tot een gevangenisstraf van vijf jaren of langer veroordeeld kunnen worden.

De assessor Lyall betreurde, dat in Ned. Indië clandestien gebruik van morfine plaats heeft. Hij meent dat de vrije verkoop van morfinenaalden het verbruik op Java bevordert.

De heer Van Wettum ontkende het verband tusschen een en ander, zei dat het verhoogd verbruik van morfine veeleer het gevolg is van de strenge onderdrukking van den opiumsmokkel.

De heer Lyall legde zich bij de uiteenzetting van den heer Van Wettum neer.

Arbeids-vraagstukken.

Eenige losse opmerkingen uit het afdeelingsverslag van den Volksraad betreffende Justitie.

Naar aanleiding van de ontstellende onthullingen terzake in de pers, werden nadere inlichtingen verzocht omtrent het vooronderzoek en de berechting van de moordzaken op de assistenten Groeneboom en Simpson.

*

De pogingen der regeering op het gebied der vrije emigratie werden door vele leden toegejuicht. Inlichtingen omtrent de thans verkregen resultaten en verwachtingen zouden op prijs worden gesteld.

Eenige leden wezen er op dat voor een welslagen van hetgeen op dit gebied ondernomen wordt, beschikking over ruime fondsen noodzakelijk is. De toestand bijv. te Djokjakarta wat kantoorvoorziening, personeel e.d. betreft, laat veel te wenschen over. Aangedrongen werd op verbetering.

*

Naar vernomen was, zou een der oorzaken van den onlangs op een assistent der Oost-Borneo-maatschappij door koelies gepleegden moord gezocht moeten worden in valsche voorspiegelingen welke bij de koeliewerving in China zouden zijn gedaan. De vraag werd gesteld of dit juist is, zoo ja, of de regeering daarin dan geen aanleiding vindt, op de werving in China toezicht te doen uitoefenen òf het toezicht aldaar — zoo het tenminste reeds bestaat — te verscherpen.

*

Inlichtingen werden verzocht omtrent de geconstateerde vexaties van mandoers op verschillende ondernemingen en omtrent de talrijke gevallen van brandstichting op de onderneming Parnabolon.

Middendorp.

„Voor het geval de regeering zich genoopt ziet de herplaatsing van den heer Middendorp bij den bestuursdienst in overweging te nemen als deze nl. ontslag neemt als lid van den Volksraad — hetgeen in het voornemen zou liggen — zouden sommige leden haar willen raden van zoodanige herplaatsing af te zien op grond van de door dezen landsdienaar gedane uitingen," aldus het afdeelingsverslag van den Volksraad betreffende de algemeene beschouwingen.

„Andere leden konden zich hiermee allerminst vereenigen."

„Waar blijkens de dagbladen de heer Middendorp eenige exemplaren van de brochure Indonesië vrij van Mohamad Hatta in Nederlandsch-Indië schijnt te hebben ingevoerd, zou men gaarne omtrent de feitelijke toedracht dezer aangelegenheid en het terzake door de regeering ingenomen standpunt worden ingelicht," besluit deze paragraaf in het verslag.

Statuten.

Bij Gouv. besl. is bewilliging verleend op de wijziging van de artikelen 5, 9, 17, 37 en 40 van de statuten van de te Bandoeng gevestigde N.V. „Gemeenschappelijk Electriciteitsbedrijf Bandoeng en Omstreken".

VOLKSRAAD.

COLLEGE VAN GEDELEGEERDEN.

(Vergadering van 23 Januari 1930.)

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

Om 10 uur opent de voorzitter de vergadering met een woord van welkom aan de twee nieuwe leden.

Na opsomming der binnengekomen stukken door den secretaris komt in behandeling de verkiezing van een plv. voorzitter van het college.

De uitslag der stemming is, dat gekozen wordt, de heer De Hoog met 13 tegen 6 stemmen, uitgebracht op den heer Koesoemo Oetojo.

De heer De Hoog aanvaardt de benoeming.

Aan de orde is onderwerp 85, Vrijstelling van invoerrecht voor eenige chemicaliën.

Het voorstel wordt zonder discussie en z.h.s. aangenomen, waarna de voorzitter de openbare vergadering sluit.

STADSNIEUWS.

VOOR HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP.

Ten behoeve van het Bat. Genootschap mochten wij heden opnieuw 2 giften ontvangen. Het zijn er, jammer genoeg, niet méér. En alles bij elkaar zijn wij nog niet aan... 10 % toe van het bedrag, dat het Genootschap noodig heeft. Men zende thans een gift, of volsta met een briefje aan onze administratie dat men bereid is zeker bedrag bij te dragen; wij zorgen dan eventueel voor de inning!

Vorig verantwoording	f 395
H.M.	25
W.H.	5
Totaal	f 425

Een Demonstratie.

Vanmorgen hebben wij een demonstratie bijgewoond van een klein formaat brandspuit van de Fiat. Het was ons niet bekend, dat Fiat brandspuiten vervaardigde, doch blijkens een catalogus, waarin wij talrijke afbeeldingen van groote motorspuiten aantreffen, kan men bij deze fabriek op dit gebied te kust en te keur gaan. Sinds 1904 bouwt Fiat brandspuiten. Wij zouden onvolledig zijn, als wij niet den naam vermelden van Tamini, die blijkens de mededeelingen van de Mij. over deze afdeeling gaat en naar wien de Tamini-pomp is genoemd.

Voor de demonstratie van hedenmorgen was veel belangstelling. De burgemeester was er met wethouder Hoekstra en den gemeente-secretaris. Ook de H.C.v.P. was komen kijken.

Gedemonstreerd werd een kleine spuit. U kunt zich dit instrument het best voorstellen, als U zich van een Fiat-auto het gedeelte achter de motor geheel wegdenkt. U houdt dan de motor op twee wielen over. Daaraan zijn dan de pomp en de slangen bevestigd terwijl het ding nadat het door een als tractor fungeerende truck is aangereden, op eigen beenen kan staan door middel van enkele „pooten", die men met die van het statief van een foto-toestel vergelijken kan. Op korte afstanden kan men de spuit ook met de hand aanrijden.

Deze tweetraps-centrifugaalpomp is geheel uit brons vervaardigd en volkomen bestand tegen zeewater. De wijde doorgangen van de schoepenwielen en leidingen maken ook het gebruik van door modder en zand verontreinigd water mogelijk, zonder kans op beschadiging van eenig onderdeel. De twee bronzen schoepenwielen zijn zoodanig geplaatst, dat de axiale krachten, veroorzaakt door den druk van het water, worden opgeheven.

De as is vervaardigd uit niet-roestend staal en buitendien geheel door bronzen bussen omgeven. Het voorste einde rust in een met wit-metaal gevoerd lager, geplaatst in de zuig-opening; dit lager wordt van buitenaf gesmeerd, de verdere ondersteuning van de as wordt gevormd door twee kogellagers, een in het midden en een aan de zijde der aandrijving. Het middelste kogellager kan eventueel axialen druk opnemen, die kan voorkomen bij zeer sterke aanzuiging. Slechts één pakkingbus komt aan de geheele pomp voor.

Deze is ruim berekend en wordt van buitenaf nagesteld door middel van een gepatenteerde inrichting, die den druk, welke buiten erop uitgeoefend wordt, in de richting der as op den pakkingdrukker overbrengt. Hierdoor is het dus mogelijk een zuiver axialen druk op de pakking uit te oefenen, zoodat wrijving op de as uitgesloten is.

De demonstratie ging snel in haar werk. De mannetjes van den heer Broekhuizen hanteerden de spuit alsof zij nooit met een andere hadden gewerkt. Zij sloegen de pooten uit, wikkelden in draf de slangen af, sloegen de motor aan, legden de zuigslang in de kali en binnen de minuut spoten twee stralen de lucht in. Er zat kracht achter. Bij nauwkeurig nameten bleken de beide stralen 39 meter ver te spuiten (tegelijk in werking). Van deze verspuiterij werd een dame met een fraaie parasol, die men niet dacht te „halen", bijna het slachtoffer.

De heer Salomon, directeur van de Fiat-import, wist hoezeer zoo spuitpartij den dorst der kijkers opwekt. Zoo werd het gezelschap dus na afloop van deze geslaagde demonstratie in de brandweerkazerne vergast op een splitje. De heer Broekhuizen liet eens even zien, hoe snel zijn groote spuiten uitrukken: hij maakte alarm en in achttien seconden rende de eerste spuit den weg op, onmiddellijk gevolgd door een tweede. Daarna ging een ieder met een safe gevoel naar huis.

Ambtsaanvaarding Prof. Dr. A. Grevenstuk.

Wij herinneren er aan, dat prof. dr. A. Grevenstuk, hoogleeraar in de Pharmakologie, op morgenavonds 7 uur zijn ambt zal aanvaarden met het uitspreken van een openbare rede in de Aula van de Geneeskundige Hoogeschool.

Alle belangstellenden hebben toegang.

Brand.

In den afgeloopen nacht brak omstreeks halftwee door een nog onbekende oorzaak brand uit in een kruideniers-winkel op Pintoe Ketjil. Het perceel brandde geheel uit. De schade, die nog niet kan worden opgegeven, wordt door verzekering gedekt. De brandweer was spoedig ter plaatse.

TJIKINI'S AANWINST.

Een radiologische afdeeling.

Om elf uur heeft dr. O. Deggeller, voorzitter van de Vereeniging voor Ziekenverpleging in Ned.-Indië (Koningin-Emma Ziekenhuis „Tjikini") vanmorgen de Radiologische Afdeeling, welke onder leiding zal staan van prof. dr. B.J. van der Plaats, met eenige feestelijkheid geopend. Verschillende autoriteiten, o.w. de burgemeester, eenige hoogleeraren van de Medische Hoogeschool, burgerlijke en militaire artsen en andere belangstellenden waren aanwezig.

Dr. Deggeller ontving met Zuster Schoch de directrice van het Ziekenhuis, de bezoekers en voerde daarna het woord. Spr. memoreerde de geschiedenis der ziekenverpleging in Indië, het oprichten van de Vereeniging en de stichting en uitbreiding van het Ziekenhuis Tjikini. Met vreugde constateerde hij, dat er thans na een periode van financiëelen kommer betere tijden zijn aangebroken, aan welken ommekeer bij prof. dr. C.D. de Langen en prof. dr. B.J. van der Plaats voor een groot gedeelte debet acht. Zij zijn het ook, die de totstandkoming van de nieuwe Radiologische Afdeeling hebben bewerkstelligd. Het Ziekenhuis heeft daartoe een gebouw afgestaan, prof. De Langen heeft de fondsen voor de inrichting bijeen weten te krijgen en prof. Van der Plaats heeft er zijn instrumenten in ondergebracht.

Spr. besloot zijn rede met de wensch en de verwachting uit te spreken dat deze Radiologische Inrichting de best geoutilleerde van het Oosten mag zijn. Alvorens tot de opening over te gaan gaf spr. het woord aan prof. De Langen.

Prof. De Langen deelde mede, dat de nieuwe afdeeling tot stand is kunnen komen dank zij den steun van het Jan Dirk Reek-fonds. Reeds lang koesterden de medici hier ter stede de wensch om aan het Ziekenhuis Tjikini over een radiologische afdeeling te beschikken en zij maakten plannen om die wensch te bevredigen. Daarbij stond echter steeds voorop, dat de inrichting prima moest zijn. Toen kwam prof. Van der Plaats in Indië, en met zijn komst werd de behoefte nog urgenter.

Wilde men prof. Van der Plaats voor Weltevreden behouden dan moest men hem een dergelijke inrichting in het onmiddellijke uitzicht kunnen stellen. Spr. heeft toen de knoop doorgehakt. In overleg met het bestuur der Vereeniging is men tot verwezenlijking der plannen overgegaan en spr. is op zoek gegaan naar geld, want dat was er nog niet. Maar het kwam er.

De weduwe van den heer Dirk Jan Reek, wiens huis acht en twintig jaar lang te Singapore de plaats van samenkomst voor de Hollanders daar ter stede geweest is, heeft een fonds ter beschikking van de heeren Meyboom en De Langen gesteld en spr. heeft dit fonds kunnen aanspreken ten behoeve van de tot stand te komen radiologische afdeeling.

Dr. Degger bedankte daarna prof. De Langen voor de gegeven toelichting en verklaarde de nieuwe afdeeling voor geopend.

Na een korte pauze, waarin men zich te goed deed aan de door het Hotel des Indes belangeloos ter beschikking gestelde verfrisschingen en verversschingen, nam dr. prof. Van der Plaats het woord. Hij besprak in het kort de moeilijkheden, die zich bij het inrichten van een radiologische afdeeling in de tropen voordoen. Zij houden verband met het klimaat, de vochtigheid van de lucht en beesten en beestjes, die hun belangstelling ook tot de instrumenten uitstrekken. Spr. gaf een overzicht van de indeeling en inrichting der nieuwe afdeeling en wijdde daarna enkele woorden aan de gevaren, die het werken en bewerkt worden in een dergelijke afdeeling met zich brengen.

Die gevaren liggen in de eerste plaats in de gevolgen der bestraling. Spr. maakte aanstonds duidelijk, dat men zich hiervan in het algemeen een zeer overdreven voorstelling maakt. Wanneer men bij de bestraling beneden de irriteemdosis blijft (en dat kan met de tegenwoordige instrumenten worden bereikt) dan duurt het in normale gevallen 60.000 uren alvorens er van bestraling nadeelige gevolgen merkbaar worden. Dat beteekent dus een bestraling van 10 uur per dag gedurende 20 jaren!

Het tweede gevaar ligt in de hooge electrische spanningen. Spr. zeide te kunnen gaan tot 210.000 volt. Daarboven worden de isolatie-moeilijkheden te groot, doch men kan een spanning van 260.000 volt bereiken.

Is de isolatie niet perfect, dan is levensgevaar niet buitengesloten. Men is er tenslotte in geslaagd de moeilijkheden hierbij te overwinnen, doch dat heeft vier maanden extra-werk gevorderd.

Spr. deelde nog mede, dat alle instrumenten in de nieuwe afdeeling van Nederlandsch fabrikaat zijn: van de Nederlandsche Röntgenapparatenfabriek en Philips Eindhoven. Zij kunnen zich zeker met de beste buitenlandsche instrumenten meten volgens spr

De bezoekers werden daarna in de gelegenheid gesteld in groepen van tien (zulks met het oog op de kwetsbaarheid van de instrumenten) de nieuwe afdeeling te bezichtigen.

Opening Christelijke Scholen.

De Christelijke kweekschool en de Chr. alg. middelb. school aan den Oranjeboulevard zullen Maandag 27 Jan. officiëel geopend worden.

POST EN MAIL.

Azië. Z. Afrika en W. N. Amerika.

Op Zaterdag 25 Januari a.s. wordt om 12.30 n/m een post gesloten voor Azië, Zuid Afrika en W. N. Amerika per ss. *Op ten Noort.*

Met deze gelegenheid worden ook binnenlandsche posten gesloten voor de gewesten Banka, Riouw, Westerafd. van Borneo, Sumatra's Oostkust, Tapanoeli en Atjeh.

Laatste lichting van aangeteekende stukken ten 12.30 n/m.

Jenne & Co.

Wij lazen onlangs in het Amsterdamsche *Handelsblad*, woorden van hulde aan het adres van de firma Jenne omdat zij hier ter stede Hollandsche aardappelen invoerde. Wij weten niet, wat dat blad geschreven zou hebben, wanneer het erin geslaagd was beslag te leggen op het nieuwste product van Jenne: een taart (*Gateau exquis*) die ons reeds bij den eersten aanblik deed watertanden. En zij was hoe onwaarschijnlijk dit moge klinken, nog lekkerder dan zij er uitzag!

Linda Heymans †

Voor de begrafenis van Linda Heymans, gisterenmiddag op Laanhof, was veel belangstelling. Nadat in de kapel van het Ziekenhuis Tjikini een lijkdienst in het Engelsch gehouden was, begaf de stoet zich op weg. Aan het graf werd niet gesproken.

Bijna alle leerlingen van de overledene en hun ouders begeleidden haar naar haar laatste rustplaats. Zij hadden voor een overvloed van bloemen en kransen gezorgd.

Als tragische bijzonderheid vermelden wij, dat de ouders en de beide zusters van de overledene op doorreis van Peking naar Europa te Singapore het telegrafisch bericht van het verlies, dat hun treft, ontvingen. Zij verwachtten een welkomstgroet van hun dochter en zuster, een teeken van leven en zij vonden haar overlijdensbericht.

De Jeugd en het Verkeer.

Naar aanleiding van het stukje dat dezer dagen werd geschreven over het onderricht aan kinderen van de school van den heer Knol over de verkeersregels, vestigt een vader er de aandacht op, dat alleen de kinderen van de hoogste klas daarbij tegenwoordig waren.

Zijns inziens is het gewenscht dat ook de kinderen van de andere klassen aanwijzingen krijgen, hoe zij zich tegenover het verkeer hebben te gedragen. Wij zijn het roerend met hem eens en bevelen de uitvoering van het denkbeeld gaarne aan.

Publieke Schrijftafels.

Eenige dagen geleden kregen wij bezoek van een mijnheer wiens verontwaardiging de hoogte van het ingezonden stuk had bereikt, en die ons nadrukkelijk verzocht een dergelijk publiek requisitoir namens hem te plaatsen, waarin afschuw werd uitgesproken over den staat in welke de lessenaars van het postkantoor verkeeren. De weinige inkt, welke ter plaatse aanwezig is moet volgens onzen zegsman, niet in de kokers, doch aan de penhouder te vinden zijn. De argelooze bezoeker, hierop niet bedacht, besmeurt zich de vingers, mitsgaders zijn witte pantalon en de mouwen van zijn dito jas; bij de ontdekking daarvan vergeet hij zichzelf en geeft zijn ergernis lucht in bewoordingen, die schade doen aan zijn ziel. Vloei schijnt slechts in fragmenten aanwezig te zijn.

Van dit alles wilde de heer in kwestie ons een ingezonden stuk opdragen. Nu doet onze redactie van alles, maar tot een dergelijke werkzaamheid laat zij zich niet vinden. Gezien en in aanmerking genomen den gemoedstoestand, waarin de heer verkeerde achtte zij het evenmin gewenscht hem daarmee te belasten. Vandaar dat wij de klacht publiekelijk lanceeren, in behoorlijke termen. Misschien dat dit tot de verlangde verbetering leidt.

Wekelijksch Epidemie-rapport.

12 Jan. t/m. 18 Jan.

Ziekten	Rest.	Bijgek.	Sterfgev.	Herst.
Typh. Abd.	46	11	1	8
Pokken	—	1	—	—
Para Typh. A.	3	1	—	—
Bac. Dys.	17	1	1	2
Dipht.	3	2	—	2
Totaal	69	16	2	12

KUNST EN LETTEREN.

KUNSTKRING

Tentoonstelling.

Iemand schildert omdat hij een schoonheidsemotie ondergaat die hij op 't doek weet vast te leggen, daar hij zijn materie beheerscht. De toeschouwer voelt dat er in dat doek iets leeft, dat de schilder er zijn ziel in heeft weten uit te spreken. Dat heet kunst.

Een ander schildert uit tijdverdrijf, copieert doekjes, verzint eigen gevalletjes, maar gemis aan techniek, gemis aan visie en ziel geven die gevalletjes iets stunteligs. Dat noemt men dilettantisme.

Weer een ander beheerscht de techniek, heeft ook vaak 'n goede visie, voelt ook af en toe iets van 'n schoonheidspassie in zich, maar schildert zonder het begenadigde oogenblik af te wachten. Ze zetten zich op gezette tijden voor hun ezel en schilderen, omdat ze moeten, om den broode. Dat is schilderijenfabricage.

Wanneer we op deze tentoonstelling drie paardenmarkten in Norg zien, een paar doeken met spelende kinderen in Amsterdamsche speeltuinen, en ettelijke doeken met huisgaande H.B.S.-scholieren; als we van Van Dulmen Krumpelman het Kolkje in Amsterdam zien, door vele dozijnen schilders voor en na hem op doek gebracht, dan komen we in de verleiding Dulmen te beschouwen als een schilderijen-leverancier en gros.

Dulmen kan schilderen. Dat blijkt uit uit 't vriendelijk gevalletje met spelende kinderen op „Speeltuin in de Jordaan" (23). Maar „Karthuizerspeeltuin" (16) is, wel grooter van afmeting, maar veel onbelangrijker qua werk.

Zijn drie paardenmarkten in Norg kunnen ons niet bekoren. Wel heeft hij in een er van (4) handig met perspectief gejongleerd, maar dat is een handigheidje dat nogal goedkoop is.

Het „Kolkje" (7) is niets beter dan de ettelijke honderden doeken die van dat brokje Amsterdam per seizoen gefabriceerd worden door schilders die ze onleesbaar signeeren en ze per heel of half dozijn als *keepsake* voor touristende Amerikanen verkoopen.

Al de doeken, van het Vlaamsch aandoende „Woonwagen"-stukje (1), tot de „Slob in Groningen" (24) kan de schilder met geen enkele andere inspiratie dan om ze te verkoopen, gemaakt hebben. Het zijn door den kunstminnenden koomenijsman gewenschte schilderijen, die met groote gouden lijsten in de Zondagsche kamer worden opgehangen. Ze zijn in elk geval beter dan de zoetelijke oleogravuren uit den tijd van onze grootvaders.

Carl Strauss exposeert een twintigtal etsen. Nu zijn goede etsen tamelijk zeldzaam, omdat men er maar al te vaak plaatjes van maakt.

Strauss kan etsen, gelijk Dulmen kan schilderen. Maar ook hij laat zich te veel beïnvloeden door de smaak van het publiek, waardoor hij geen eigen visie in zijn werk legt. Hij treedt te veel in bijzonderheden, waardoor hij het geheel verwaarloost. Hij etst nauwkeurig de blaren van de boomen, maar vergeet met de naald vast te leggen de stemming die het landschap kenmerkte.

J. SCH.

Feestcantate.

Het gemeentebestuur van Brussel heeft aan den componist Lauwerijns opgedragen een cantate te schrijven voor de honderdjarige Belgische onafhankelijkheidsfeesten van 1930.

GEMENGD NIEUWS.

Poeasa-Inbraken.

Onze correspondent in West-Priangan schrijft:

Hoewel pas 30 dezer de Poeasa zal aanvangen, zijn de leden van het inbrekersgilde reeds met hunne practijken begonnen. In den nacht van Zaterdag op Zondag kozen zij de desa Karang Tengah uit als hun operatie-terrein.

Zij verschaften zich toegang tot de woning van een gegoeden Inlander, een handelaar in thee-poetjoek en hout. Een viertal boeven drong naar binnen, weerhield de bewoners door bedreigingen alarm te maken en onderzocht alles nauwkeurig.

De buit was niet kwaad.

Pas toen de bende weer vertrok schreeuwden de slachtoffers de buurt bij elkaar. Met lofwaardigen spoed verscheen het dorpshoofd ter plaatse en dra waren er twee van de onverlaten gegrepen en ter verdere bewaking aan de desa-politie overgegeven. Deze wakkere zonen van Hermandad hebben echter kans gezien de arrestanten nog vóór het aanbreken van den dag te laten glippen.

De drie Gratiën.

Een correspondent te Soerabaja schrijft ons:

Elvire, Laura en Petronella hadden om half zes op Gemblongan naast elkander op de fiets gereden, zoodoende het verkeer belemmerd en waren deswege op de bon geslingerd.

Elvire kwam, Laura kwam, Petronella niet. „De chef wou 't niet hebben."

— Als ik zeg, dat ze komen moet, heeft de chef niets te vertellen, leeraarde mr. Fauser. Als ik het noodig oordeel, kan ik haar laten halen; dan komt ze tusschen twee politie-agenten in.

De uitwerking van dit dreigement was averechtsch; Laura kreeg een fou-rire en Elvire had den Landrechter wel willen smeeken, zijn dreigement uit te voeren. Zij zijn immers alle drie vriendinnen!

Dat van dat „verkeer belemmeren", vonden zij onzin. Zoo breed waren ze geen van drieën en ze waren in druk gesprek geweest, maar er was nog plaats genoeg over!

Elvire kreeg f 1 boete; Laura kreeg f 1 boete; Petronella f 1,50, omdat „haar chef het niet wou hebben". Dan moet die dat meerdere maar betalen.

Elvire is typiste bij den Provincialen Waterstaat; Laura is typiste bij den Provincialen Waterstaat; Petronella is klerke tweede klas.

En chef'fie — ondanks zijn „niet willen hebben" — hoogstvermoedelijk de sigaar.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „De Gebroeders Schellenberg".
Globe Bioscoop: „Rose Marie."
Deca-park: „Hotel De Spaansche Kaper."
Universal Theatre: ‚Wild Justice".
Kramat-Theatre: „Rex, het Wonderpaard" en „Vleugelhoef".

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „De Blauwe Donau" en „A Day's Pleasure".
Luxor: „Cagliostro."

Societeit „Ons Genoegen".

25 Jan. Zaal verhuurd aan Black and White.
26 „ Matinée, 11 uur 30 v.m.
1 Febr. Pierrot- en Pierrettebal om fraaie prijzen. Andere kostuums zijn toegelaten, doch komen niet voor een prijs in aanmerking.

PERSONALIA.

Ontslagen eervol wegens overgang in 's Lands Burgel. Dienst uit H.M. Militairen dienst, de kapitein der Militaire Administratie H. Muusze.

*

Benoemd tot afdeelings-hoofd bij de Algemeene Rekenkamer H. Muusze.

*

Ontheven op verzoek eervol wegens beëindiging van zijn dienstverband met ingang van 5/3-30 van de tijdelijke waarneming der betrekking van gouvernements arts 1ste klasse bij den dienst der Volksgezondheid, P.J. Vastenou.

*

Benoemd tot assistent-resident bij den Algemeenen Bestuursdienst op Java en Madoera, G. van Gendere Stort, thans met rang en titel assistent-resident ter beschikking gesteld van den directeur van Financiën, teneinde te worden toegewezen aan het hoofd van den Dienst der Landelijke Inkomsten.

*

Ter beschikking gesteld van den directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, teneinde te worden werkzaam gesteld als vakkundige voor de zeevisscherij, B. den Heyer, thans hoofdpakhuismeester bij den dienst der Veldpolitie in de Provincie Oost-Java.

*

Ontheven van het lidmaatschap van den Volksraad, de leden van den Raad van Ned. Indië, R. A. A. A. Djajadiningrat en P. A. A. Koesoemo Joedo.

*

Ontslagen met ingang van 1 April 1930, op verzoek eervol uit H.M. Militairen dienst, de kapitein der Artillerie J.T.N.B. de Laruwiere Kraat.

*

Naar Indië.

Bij beschikking van den min. van Kol. zijn ter beschikking gesteld van den G.G. van N.I.:

de heer ir. F. der Kinderen om te worden benoemd tot landbouwconsulent bij den Landbouwvoorlichtingsdienst.

de heer D.W.J. de Vor om te worden benoemd tot gouvernements veearts bij den Burgerlijken Veeartsenijkundigen Dienst.

de heer dr. K.A.H. Hidding om te worden benoemd tot ambtenaar voor de beoefening van de Indische talen of tot een andere met zijn opleiding verband houdende betrekking.

de heeren G.J.A.M. van der Hoogte en J.E. Velthoek om te worden benoemd tot onderwijzer 2de kl. bij het openb. lager onderwijs.

*

Verlofsverlenging.

Volgens mededeelingen van het Depart. van Kol. zijn de volgende verlofsverlengingen wegens ziekte verleend: mevr. B.A. Hardeman (onderwijzeres 2de kl. b/h O.W.L.O.) 6 mnd; mej. J. Bisschop (onderwijzeres 1ste kl. b/h O.W.L.O.) 3 mnd; T. Bijl (onderwijzer 1ste kl. b/h O.E.L.O.) 6 mnd; mej. H.C.J. van der Schraaf (onderwijzeres der 1ste kl. bij het O.W.L.O.) 6 mnd; C.A. Klamer (R.K. geestelijke van den 2den rang met den titel van onderpastoor van Madioen) 3 mnd; R.W. Kofman (controleur 1ste kl. bij het B.B. 3 mnd; W.J.D. van Andel (fd. controleur bij het B.B.) 3 mnd; dr. ir. J.K. van Gelder tijd. wd. hoofd van den Dienst der Mijnverordeningen) 3 mnd; P.C.D. van Voorthuysen (stationscommies 2de kl. bij de S.S. en tr.) 6 mnd; en A.E.L.L. Ferari (ambtenaar 3de kl. bij den dienst der I.U. en Acc.) 6 mnd.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van Maandag 23 Dec. 1929.
3e Klasse 1e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 1500: 18894
„ „ „ 1000: 10438 17742
„ „ „ 400: 9626
„ „ „ 200: 1455 8620 11185
„ „ „ 100: 1740 1944 7526 8374 11471

Trekking van Dinsdag 24 Dec. 1929.
3e Klasse 2e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 25000: 979
„ „ „ 2000: 6087
„ „ „ 1000: 621 7200
„ „ „ 400: 604 10139 16932
„ „ „ 200: 1578 7120
„ „ „ 100: 144 2575 4341 8882 12360 12779 13990 14829 18998 19141

P. P. C.

RUIMBAGAGE

e.d. wordt voor verlofgangers geheel

GRATIS

voorzien van „Signode"-banden ter versterking en verzegeling, na telef. aanvraag bij Batavia 1264.

52dag

ADVERTENTIEN.

Verloofd:

A. M. MORPEY
en
C. L. FEELDERS.

Weltevreden, 23 Januari 1930. 2877

De Heer en Mevrouw

D. ESERTINE-Bos

geven kennis van de geboorte van een

DOCHTER.

Buitenzorg
———, 22 Januari 1930.
J. P. Coenweg 1 2869

De Heer en Mevrouw

A. VAN DER BURGH-Van Eijck

berichten hiermede de geboorte van hun zoon

ANDRÉAS EGBERTUS.

Weltevreden
———, 22 Januari 1930
Oud Gondangdia 52 2887

De Heer en Mevrouw

B. ALTONA-von Michalofski

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochtertje

IRMA

Ziekenhuis Poerwokerto
———, 23 Jan. 1930.
Laan de Boer 13
Poerwokerto 2891

Gisteren overleed na een kortstondig lijden in den ouderdom van 52 jaar onze geliefde zoon, echtgenoot, vader, behuwdvader, broeder, behuwdbroeder en oom

J. A. E. G. A. DEN DAAS,

in leven gepensionneerd Kapitein der Infanterie O.-I. leger.

Uit aller naam,

L. W. DEN DAAS geb. Franken.

Weltevreden, 23 Januari 1930.

2883

Mede namens zijne Echtgenoote betuigt ondergeteekende zijn hartelijken dank voor de vele blijken van belangstelling, bij zijn 25 jarig dienst-jubileum ondervonden

2875 **P. v. d. MYE.**

Ondergeteekenden betuigen hiermede namens de familie dank voor de vele blijken van deelneming, betoond bij het overlijden en de ter-aarde-bestelling van wijlen

LINDA HEIJMANS.

Hare vrienden.

Weltevreden, 23 Januari 1930. 2885

Jenne

Vraagt uitsluitend:

Jenne's M.C.F. Conserven
Soepen
Gemengde spijzen
Gebraden vleeschsoorten
Groenten
Ontbijtartikelen
Worstsoorten
Sauzen
De Conserven zonder bliksmaak

Vraagt prijsopgave,

TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
Tel. Wl. 2000 en 1228

2878

Mevr. J. MEIJER-Volten

TAND-ARTS

Gang Holle 18. Tel. 181 Wlt

Spreekuren: 8—10 uur v.m.
5—6 „ n.m.
Uitgezonderd Zaterdagmiddag.
Andere uren volgens afspraak. 85do

R. LEDEBOER

Oogarts

Koningsplein W. 10. (hoek Museumlaan).
Telf. Welt. 3692
Uitsluitend voor 65do

Oogziekten en brillen

werkdagen 7 —10 v.m.
4.30—7 n.m.
Zon- en feestdagen 7.30—8.30 v.m.

Dr. P. J. van PUTTE

Uitsluitend voor huidziekten en ziekten der urinewegen.

Tanah Abang West 36.

Spreekuren 7 — 9 uur v.m.
5 — 7 „ n.m

2857

RUYS' HANDELSVEREENIGING VOOR INDIE
WELTEVREDEN-SOERABAJA BANDOENG-SEMARANG
MEDAN - VAN NIE & Co
KANTOORMACHINES,
KANTOORMEUBELEN,
KANTOORBENOODIGDHEDEN

2847

Transport-Onderneming „Meester Cornelis"
Venduhouder & Commissionnair

TIAN BOEN HAIJ

Matramanweg 87 Telf. 390 — Mr.-Cornelis.

VENDUTIE

ZATERDAG 25 JANUARI 1930
ten huize van den WelEd.G. Heer

A. A. VELLEMAN,

Palmenlaan No. 2A
Gondangdia Weltevreden.

Van een keurig onderhouden inboedel, w.o.: SICO-wonderpoppen, kinderspeelgoed enz. enz.

50 st. Costuums afm. 42, 44, 46, 48, 50.

KIJKAVOND: Vrijdag 24 dezer van 5 - 8 uur. 2871

VENDUTIE

MAANDAG 27 Januari 1930
ten huize van den WelEd.G. Heer

J. GUNKEL,

Struijswijkstraat 49 Kramat, Welt.

2872

WEESKAMER-VENDUTIE

op ZATERDAG 25 JANUARI a.s.

des v.m. 9 ure in het verkooplokaal van de WEESKAMER te BATAVIA, Molenvliet Oost No. 7, van diverse goederen behoorende tot faill. boedels Roona & Co. Roeloffs Valk en Oey Oen Koei, zooals:

Galanterieën, manufacturen, groote partij kains Pelekat, sarongs, diverse japonstoffen en coupons en eenige boeken.

Te bezichtigen des ochtends vóór de vendutie.

N.B. Juweelenvendutie uitgesteld tot 17 Februari a.s. 2868

De Weeskamer.

Openbare Verkooping

op Zaterdag 22 Februari 1930, des voormiddags te 10 uur ten overstaan en in het locaal van het Vendukantoor te Batavia, gelegen op Pasar Pisang aldaar van:

een perceel, zijnde HET PARTICULIERE LAND LENGKONG WEST, bestaande uit kampongs, sawahs en tegallans, bebouwd met een steenen landhuis en dito pakhuis alle met pannen gedekt, gelegen in de residentie Batavia, bestuursafdeeling Batavia, district Tangerang, breeder omschreven bij den meetbrief dd. 24 April 1893 no. 54, met eene oppervlakte van 16086060 M² of 2266 bouws en 379 80/100 vierkante Rijnlandsche roeden, buiten eenige kadastrale afdeeling der residentie Batavia, verpondingsnummer 12198, staande dit perceel ten name van The Kim Yam en The Kim Goan, ieder voor de helft, blijkens eigendomsacte dd. 11 Februari 1919 onder no 218 voor de bevoegde autoriteit te Batavia verleden.

Deze verkooping geschiedt krachtens onherroepelijke volmacht.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij ondergeteekende. 2864

Mr. PHOA LIONG GIE q.q.

Vraag en Aanbod!

De Magneetjes zijn van alle markten thuis. Zij brengen U een levensgezellin of een tweedehandsch fiets; lessen in Grieksch of kamers met pension; een gemeubileerd huis of een baantje als klerk.

En Magneetjes kosten slechts één gulden!

Doch wat nòg belangrijker is:

Magneetjes Trekken!

GLORIA

BATAVIASCHE MODERNE HYGIENISCHE

WASSCHERIJ

Voor: Particulieren, Hotels, Koopvaardij. Hospitalen, Internaten.
TELF. No. 2696 — WELTEVREDEN
WASCHTIJD 1 — 5 DAGEN.
Halen en brengen kosteloos. do175

GROOTE KEUZE ZIJDEN LAMPEKAPPEN.

Glas en Marmer schalen El. Kronen Bureau- en piano-lampen.

Bonte kap met staanvoet, kleur naar keuze, compleet met snoer f 24.—

JACQ BOAS — Sluisbrugstraat 5.
(Gang Passer Baroe) Tel. 472.

11do

Stam & Weyns

NOORDWIJK 16 — TELEFOON Nos. 2170-350.

Wij ontvingen:

Tongenworst	per ons f	0.55
Cervelaatworst	„ „ „	0.65
Gekookte metworst	„ „ „	0.50
Brunschwijger	„ „ „	0.60
Mortadelworst	„ „ „	0.55
Kaltsrollade	„ „ „	0.65
Leverkaas	„ „ „	0.60
Hoofdkaas	„ „ „	0.45
Berliner leverworst	„ „ „	0.55
Haagsche „	„ „ „	0.50
Plockworst	„ „ „	0.75
Salamiworst	„ „ „	0.75
Ham	„ „ „	0.75
Rookvleesch	„ „ „	0.75
Goudsche en Leidsche kaas p.p.	„	1.75
Edammer bol per 1/4	„	1.50

Hotels en Ziekenhuizen beduidende korting.

2882

AUG. SAVELKOUL
Tailors Outfitters
WELTEVREDEN BANDOENG

COPYRIGHT BY INTERWOVEN STOCKING COMPANY

Fil d'Ecose Sokken

Mode-kleuren

vanaf **f 0.75**

Fantasie sokken

Exclusieve Dessins

vanaf **f 1.25**

2879

't ZWITSERSCH HUISJE

DAMES-MODE-MAGAZIJN

Uitgebreide Uitverkoop

t/m Zaterdag 18/1-'30

WEGENS VERHUIZING naar

NOORDWIJK 8A.

Pas ontvangen fijne VOILE en CREPE JAPONNEN, een keurige partij BADMANTELS, alles tegen OPRUIMINGS-PRIJZEN.

41 do

Als 't de eerste van de maand is
Gaat U dan als goed begin
Naar Gang Kenanga zes en twintig
En koop dáár Uw waren in.

De provisiën en dranken
Zijn van prima qualiteit,
LI LIONG HIN zal er voor zorgen
Dat U steeds tevreden zijt.

2860

WARENHUIS NEPTUNUS.

Groote Weg Tandjong Priok.

Bij Uw gaan naar Priok kunt U, als U iets hebt vergeten, altijd terecht bij bovenstaand adres.

A212

E. VAN VOORTHUIZEN

Stenograaf bij den Volksraad.
Lessen in Stenografie
Groote, **Verslagen.**
Zuiderweg 21, Weltevreden.
Telefoon Mr. Cornelis 48.

2853

S P A A R

DIT NIEUWE JAAR
bij

De Eerste Ned. Ind. Spaarkas en Hypotheekbank

D. E. N. I. S.
HYPOTHEEKBANK

Storting vanaf 4.17 per maand per spaarbrief van f 500.—

Hoogste uitkeering in 1929 bedroeg f 889.59 per spaarbrief. 5do

Hoofdvertegenwoordiger voor Welt.

P. KROESE Jr.

GOENOENG SARIE 25, — Tel. 868 Wl.

„Hevige Brand bij Regnault"

Het is ons aangenaam onzen afnemers te kunnen berichten, dat deze brand

NIET DE GERINGSTE STAGNATIE

in ons bedrijf heeft veroorzaakt, of zal veroorzaken.

Alle orders worden op de gewone snelle wijze uitgevoerd.

N.V. REGNAULT'S VERFFABRIEKEN
Agenten voor West-Java
WAAL & BOOM
Bandoeng—Weltevreden.

222mdo

Gevraagd:

ELECTRO-TECHNISCH ONDERLEGD PERSONEEL

voor Palembang. Ongehuwd. Kennis van Engelsch vereischt.

Brieven onder No. 11345 N.V. Reclamebedrijf ANETA, Weltevreden. 2884

Bij den Gouvernementsdienst der Openbare Werken in Abessinië vaceeren de ondergenoemde betrekkingen:

I. **HOOFDINGENIEUR** bij den dienst der Openbare Werken;

II. **INGENIEUR**, toe te voegen aan den onder I bedoelden hoofdingenieur.

Voor deze betrekkingen kunnen in aanmerking komen gewezen ingenieurs van den Waterstaat en 's Lands Burgerlijke Openbare Werken met ervaring op het gebied van aanleg van wegen, bruggen en spoorwegen.

Gegadigden gelieven zich voor 1 Maart 1930 voor nadere bijzonderheden te wenden tot den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken. 2889

SCHILDER

zoekt

MODEL

tenger, blond.

Condities, liefst met portret, onder No. 2867 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

KAPITAAL GEZOCHT

15 à 20 mille,

door prima bedrijf, tegen goede rente en onderpand.

Aanbiedingen onder nummer 2866 bureau Bat. Nieuwsblad.

HUUR-OVERNAME

gezocht tegen begin Maart van

HUIS

met voor-, binnen-, achtergalerij, minstens drie kamers en garage. Huurprijs maximu mf 125.—. Genegen meubilair over te nemen, doch f 1000.— niet te boven gaande. Aanbiedingen no. 2863 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Bij groot handelslichaam kan geplaatst worden

EEN JONG EMPLOYE

(Europeeschen landaard) Indiensttreding bij voorkeur direct. Salaris nader overeen te komen. Opname in den staf niet uitgesloten. Brieven onder No. 2881 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

MAURITS CORONEL

GEDIPLOMEERD PIANOLEERAAR
VIOSPLEIN NOORD No. 1. Tel. Welt. 1302.

2842

HET BESTUUR van de Vereeniging voor Ziekenverpleging in Nederlandsch-Indië (Koningin Emma Ziekenhuis — „Tjikini") heeft de eer hiermede leden, contribuanten en belangstellenden uit te noodigen tot het bezichtigen van de nieuwe Radiologische Afdeeling, onder leiding van Prof. Dr. B. J. VAN DER PLAATS, op Vrijdag 24 Januari a.s. des namiddags van 4½ — 6 uur.

Namens het Bestuur

O. DEGGELLER.
Voorzitter.

G. C. van KEMPEN.
Secretaris.

2841

Uit voorraad leverbaar de nieuwe

MARMON 8 Cyl.

in lijn 5-zits touring compleet met zes draadwielen, bumpers, bagagedrager, klok, zijruiten, verstelbare voorbank etc. etc.

ROOSEVELT 8 Cyl.

in lijn 5-zits Sedan met bumpers en bagagedrager

f 4.650.--

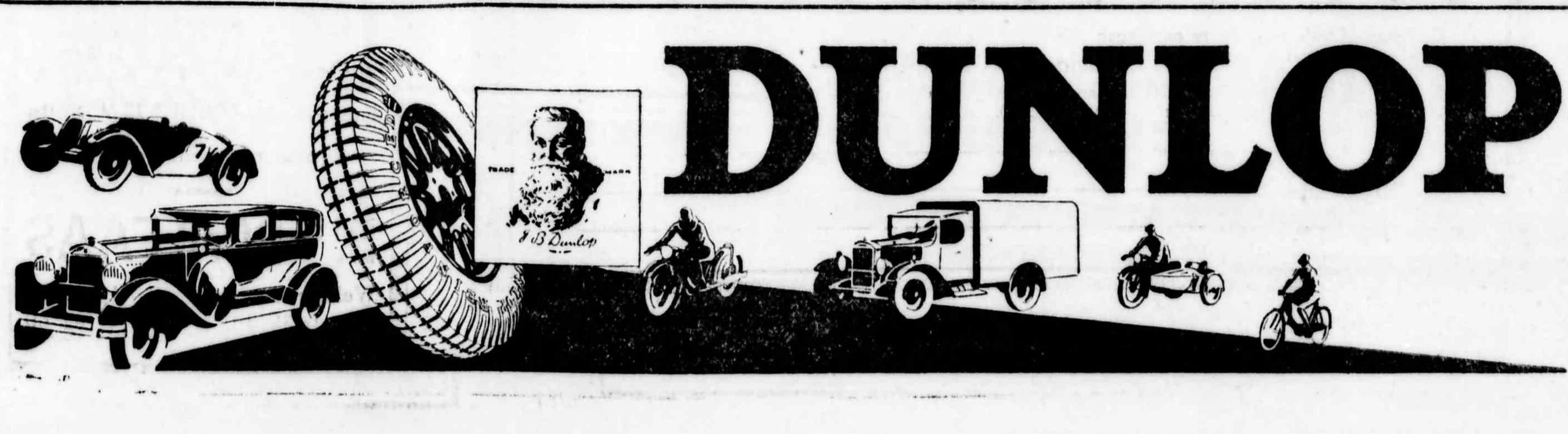
AUSTIN 7 P.K.

met accu ontsteking, en voorruit van onsplinterbaar glas

f 2.075.--

MOTORS LTD.
Koningsplein Zuid 12
Telefoon Welt. No. 2302.

2848

2361

PRACHTIG!

Het ziet er uit en voelt aan als zijde, het kleedt als zijde. Mooie dessins — tegen wasschen bestand. Strijkijzer of koken zullen het niet bederven. Ziet ze eens, en halveert Uw japonnenrekening.

TOOTISHA

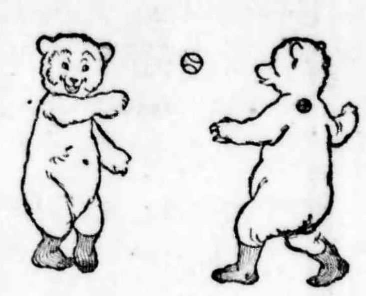
KUNSTZYDE EN KATOEN

90 c.M. breed De naam staat altijd op den zelfkant. Bij Uw leverancier verkrijgbaar, zoo niet, schrijft dan aan de importeurs G. Hoppenstedt, Batavia, Semarang, Soerabaya, Padang, Medan.

TOOTAL BROADHURST LEE Co. LTD. MANCHESTER EN LONDEN.

DE FABRIKANT IS TOOTAL!

2855

BEAR-BRAND-

SPORTKOUSEN.

IJZERSTERK!

2880 H. Mij. DELI-ATJEH.

UNIVERSAL THEATER, KREKOT.

Vanaf MORGEN VRIJDAG 24 JAN. vertooning van het GROOTE MOMUMENTALE MEESTERWERK

„WOLGA-WOLGA".

„Het LIED VAN DEN WOLGA BOOTMAN".

„WOLGA-WOLGA" is een PRONKFILM; ieder beeld werkt GROOTSCHEEPS en is van HISTORISCHE echtheid. —

PLUNDERING-DRONKENSCHAP-FEESTEN; vormen een indrukwekkenden achtergrond, die geen toeschouwer — missen wil. —

HEDEN VOOR HET LAATST: 2876

Peter The Great in „WILD JUSTICE".

DECA-PARK

Gij kunt haast niet gelooven, wat gij ziet.

ZOO STERK

zijn de toeren, welke gij te zien krijgt, verricht door:

GRAAF DE WALDEMAR.

THELEPAAT, ILLUSIONIST, HYPNOTISEUR.

terwijl

GLENN TRYON

in

„Hotel de Spaansche Kaper"

(Barnum was Right)

voor de noodige vroolijkheid zorgt.

Elken avond met BERSHADSKY ORKEST.

Aanvang 7 uur en 9.45. Entrée f 2.— of 3 coupons.

2888

IRMSCHER & Co.

DE CHEMISTS & DRUGGISTS

van WELTEVREDEN.

2637

CAPITOL

Het Theater voor het Betere Publiek

Aanvang 7 u. en 9.45

Entrée f 2.40 en f 1.80

LEES WAT DE DAGBLADEN OVER

„DE GEBROEDERS SCHELLENBERG"

schrijven:

„Het is een zeldzaam mooie film, die voor stampvolle zalen vertoond dient te worden . . ." *Java Bode.*

„Een prachtig kunstwerk, dat wij ten volle kunnen aanbevelen . . ." *Nieuws van den Dag v. N. I.*

„De Muzikale Illustratie was als gewoonlijk uitmuntend en voltooide het geheel". id.id. 2873

OP KOMST: HET LEVENDE LIJK VAN TOLSTOI. *Menu*: Paprika Schnitzel met Witte Boonen f 1.75

GLOBE-BIOSCOPE (Passar Baroe)

Heden- en volgende avonden: Aanvang 7 en 9 uur 45.

Een Metro-Goldwyn-Mayer SUPER-PRODUCTIE:

JOHN CRAWFORD in: „ROSE-MARIE"

Naar het bekende tooneelstuk, hetwelk twee jaar in Broadway werd opgevoerd, is nu eindelijk verfilmd en geeft op het zilveren doek het prachtig verhaal weer van een liefde, die bloeide tusschen de wilde Canadeesche wouden. —

Muzikale Illustratie door ons ARTINI-ORKEST.

ROSE MARIE

SELECTION

RUDOLF FRIML and HERBERT STOTHART.

BINNENKORT:

KOMENDE SCHLAGERS

„DE ZOON VAN HAGAR" De belangwekkende geschiedenis, gebaseerd op de Heilige Schrift, van Hagar, vrouw van Abraham.

RAMON NOVARRO in: „ACROSS TO SINGAPORE".

Ramon Novarro, De LIEVELING der DAMES, DE STER UIT DE FILM „BEN HUR". 2870

Onze nieuwe Serie Ontspanningslectuur!

1. E. Ph. Oppenheim . . . . De Geluksvogel
2. E. Ph. Oppenheim . . . Dukane en Dochter
3. E. Ph. Oppenheim. Miss Brown van X. Y. O.
4. E. Ph. Oppenheim . . . Michael's Misdaden
5. E. Ph. Oppenheim . . . Joseph H. Parker
6. Sax Rohmer . . . . . Duistere Machten
7. Sax Rohmer . . . . Het Dal der Tranen
8. Sax Rohmer . . . De Vlammende Scimitar
9. Ivans . . . . Mystificaties

Dit is wederom een serie boeken waarvan we een groot succes verwachten. De auteurs dezer serie, Oppenheim, Sax Rohmer en Ivans zijn bij het publiek reeds voldoende bekend om te weten dat de van hen verschijnende romans het lezen meer dan waard zijn. Vooral Sax Rohmer is in deze 3 nieuwe romans op zijn best. Geheimzinnigheid, avontuur en spanning, dat zijn de 3 elementen waaruit zijne boeken worden opgebouwd.

Leest Oppenheim, Rohmer en Ivans.
Ze zijn het waard!

De prijs der complete serie, 9 gebonden deelen, bedraagt
slechts F. 22,50
betaalbaar in maandelijksche termijnen van F. 2,50

BESTELBILJET

Ondergeteekende wenscht te ontvangen van

W. GORTER Jr., Boekhandelaar te Bandoeng — Riouwstraat 171,

1 Serie Ontspanningslectuur, bestaande uit 9 gebonden deelen, voor den prijs van F. 22,50, betaalbaar in maandelijksche termijnen van F. 2,50.

Naam ....

Woonplaats ....

Beroep ....

2865

NILLMIJ

Juist in tijden van onzekerheid is ons Crescendo Tarief het aangewezene.

VRAAGT inlichtingen aan onze Inspecteurs:

J. D. A. Rahder en C. T. Samson Bouret Telefoon Wl. 704

2846

Baddoek

No. 56

Wit, c.a. 58/125 f 16.50

Fantasie, c.a. 60/120 f 17.50 p. dz.

2 Bijzonder voordeelige soorten.

H. BONEFAAS

Weltevreden: Noordwijk 42. Bandoeng Bragaweg 69

2856

DINSDAG 28 JANUARI

FEESTELIJKE OPENING VAN

NEW MONICO

De opening van „NEW MONICO" zal een verrassing zijn voor het uitgaand publiek; geen kosten zijn gespaard om de „NEW MONICO" tot de allerchicste gelegenheid van Weltevreden te maken. —

DINSDAG 28 JANUARI

FEESTELIJKE OPENING VAN

NEW MONICO

De Opening van „NEW MONICO" zal een openbaring zijn . . . een plaats van amusement, zooals men zelfs in Europa zelden aantreft, uitmuntende door fijnen smaak, schitterende aankleeding en gedistingeerde decoratie. —

DINSDAG 28 JANUARI uitsluitend voor pers en genoodigden. —

WOENSDAG 29 JANUARI voor het Bataviasche publiek.

NEW MONICO Dancing, Cabaret Restaurant.

MORGENAVOND komt een zeer belangrijke annonce!

De Directie.

2886

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN **TWEEDE BLAD** Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	22 Jan.
H.V.A.	558
Kol. Bank	216
Handelsbank	157
Certif. N. H. Mij.	171
„ N. I. Escompto Mij.	91
Kon. Olie	401
6% Indië 1922	102⅛
Ned. Scheepv. Unie	190
Lindeteves	152
K. P. M.	226
Deli Spoorweg Mij.	207
Java China Japan Lijn	106

Slotkoersen (*Aneta*).

	21 Jan.	22 Jan.
Javasche Bank	—	—
Amsterdamsche Bank	188	—
Twentsche Bank	—	—
Incasso Bank	—	122
N.I. Escompto Mij. cert.	90	90
Certif. N.H.M.	170	171
Handelsbank	155	156
Koloniale Bank	216	216
Scheepvaart Unie	189	190
Kon. Paketv. Mij.	226	226
Java China Japan Lijn	106	106
Holl. Amerika Lijn	—	—
Kon. Stoomboot Mij.	85	—
N.I. Spoorweg Mij.	222	222
Delispoor	—	206
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	150	149
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	159	—
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	345	—
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	266	267
Lindeteves	151	151
Maintz en Co.	—	139
Philips	500	509
Margarine Unie	—	364
v. Berckels Patent	—	—
A. K. U.	124	—
Hollandsche kunstzijde	—	93
Koninklijke Olie	396	400
Tarakan	360	—
Alg. Exploratie Mij.	—	189
Handelsverg. „Amsterd."	557	558
Cultuur Mij. „Vorstenl."	148	148
Suiker Cultuur	—	—
Suiker Unie	—	243
Poerworedjo	62	62
Java Cultuur Mij.	—	—
Amsterdam Rubber	162	165
Soerowinangoen	—	—
Basilam	—	81
Sumatra Rubber	132	—
Bandar Rubber	145	—
Deli Batavia Rubber	—	99
Kedeng Lemboe	—	—
Malabar	—	—
Gedeh	175	—
Deli Maatschappij	—	—
Senembah	391	—
Deli Bat. Tabak Mij.	—	374
Cultuur Mij. de Oostkust	—	—
Simau	—	—
Redjang	133	126
Billiton B	390	—
Singkep Tin A	—	188
Boeton	174	—

*

Rubber en Suiker onveranderd. Scheepvaart stil. Overige markten iets beter. Stemming iets beter.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 22 Jan.

Kol. Bank		214¾
Escompto certif.		90
Sem. Cher. Tr.		149
Redjang Lebong		126½
Expl. Mij. Ned. Indië		247½
Gebeo		212½
5½% Oblig. Doll. L. '21 D		102
Sem. Stb. en Pr. Veer	250	249½
A'dam Rubber		163

Afgedane Fondsen op 23 Jan.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Kol. Bank	315	315	214½	214¾
Amst. Bank	188	188	—	—
Lindeteves	149½	149½	—	—
Unie	189¾	190	189¾	189¾
Japanlijn	104	104	—	—
Redj. Lebong	126	126	126	126
4½% Oblig. Ind. L. '26 A/B	96¼	96½	96½	96½
5% „ Rembang El. Mij.	97½	97½	—	—
Amsterdam Rubber	162	162	161½	161½
Basilam	82½	82½	—	—
Java Sum. Hd. Mij	95	95	—	—
Javasche Bank	—	—	311	311
6% Oblig. Hot. des Indes	—	—	100½	100½
6% Pbr. Java Hyp. Bank	—	—	101	101

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 23 Jan. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	305	315
Handelsbank	154	157½
Escompto aand.	89½	—
Escompto cert.	89	90
H.V.A.	—	570
Cult. Mij. Vorstenl.	145	147
Internatio	260	—
Bandoeng Kinine gew.	—	310
Bandoeng Kinine pref.	143	145
Rott. Lloyd	165	—
K. P. M.	220	224
N. I. Spoor	220	221
Deli Spoor	200	206
Sem. Cheribon Tr.	147	149
Serajoedal Tram	150	160
Poerworedjo	60	62
Simau	630	634
Holl.-Siam	90	100
Expl. Mij. Ned. Indë	242½	250
Aimem	461	468
Tarakan	350	—
Kon. Olie	396	398
Cities Service Coy.	28½	29¼ doll.
Aniem Nat. bezit	335	355
Solo Electr. Mij.	335	—
Gebeo	212½	215
Banjoemas Electr. Mij.	—	150
Sum. Electr. Mij.	115	117
Bali en Lombok Elec. Mij.	115	120
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100¼	—
„ „ „ à 500	100½	—
5% „ „ '16	100¼	101
5% „ „ 17	100½	—
6% „ Doll. L. '22 A	101½	102¼
6% „ Doll. L. '22 B/C	101¾	102¼
5% „ Ind. L. '23 A	100½	101
4½% „ Ind. L. '26 A/B à 500	96½	—
4½% „ id. '29	96¼	96¾
5% „ Gem. Cred. Bank	—	98
5% „ Sum. Electr. Mij.	97	97¾
5% „ Solosche Elect.	—	101
5% „ Gem. Batavia	99½	—
5½% „ id.	101	—
5½% Pdbr. Java Hyp. Bank	100½	—
6% Pdbr. N.I. Hyp. Bank à 500	—	101
6% Oblig. Hotel des Indes	—	101
6% „ Pr. Hotel	99	101
6% „ Gem. Batavia	—	101½
6% „ Soerabaja Veem	70	—
Sem. St. Pr. Veer	225	247¾
Stroohoedenveem	110	—
Tegalsch Pr. Veer	—	300
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	185
Batavia Veem	50	—
Hotel des Indes	143	—
Preanger Hotel	100	110
Woning Mij.	—	120
Ardjoena	120	150
Artana	—	290
Bagelen	—	185
Gandasoli	145	—
Goalpara	400	—
Goen. Hedjo	—	185
Michiels Arnold.	235	—
Moelia	—	25
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Pangledjar	—	650
Perbawatie	190	—
Telaga Patengan	—	400

*

Onze beursmedewerker meldt:

De omzetten waren nog beperkter dan gisteren. In geen afdeeling was iets te doen. Olie zonder handel. Mijnwaarden eveneens zonder noemenswaardige belangen. Uitsluitend in Redjang gingen een paar stukjes om. Semarang Stoomboot Prauwenveer lagen aangeboden zonder reëele koopers. Rubbers vrijwel prijshoudend. Leeningen onveranderd. Exploratie deed 188.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	100⅜	100⅜	100⅜
Zicht A'dam	100⅛	100⅛	100⅛
2 m/d A'dam	99⅞	—	—
3 m/d A'dam	99½	—	—
4 m/d A'dam	99¼	—	—
6 m/d A'dam	98¾	—	—
T. T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12½	12.12½	12.12½
30 d/z Londen	12.08¾	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T. T. Australië	12.—	12.00	12.—
Zicht Australië	11.97½	11.97½	11.97½
T. T. Amerika	2.49¾	2.49¾	2.49¾
Zicht Amerika	2.49¼	2.49¼	2.49¼
T. T. Frankrijk	10⅛	10⅛	10⅛
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	59⅞	59⅞	59⅞
Zicht Duitschl.	59¾	59¾	59¾
Zicht Zwitserl.	48½	48⅜	48½
Zicht Italië	13⅜	13⅜	13⅜
Zicht Stockholm	67¼	67	67¼
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67	67	67
T. T. Calcutta	91⅛	—	—
T. T. Bombay	91⅛	—	—
T. T. Madras	91⅛	—	—
T. T. Colombo	91¼	—	—
T. T. Rangoon	91¼	—	—
T. T. Japan	1.23½	1.23½	1.23½
Zicht Japan	1.23¼	1.23¼	1.23¼
Zicht Manilla	1.25	1.24½	1.24¾
T. T. Hongkong	1.01½	1.03	1.01½
T. T. Shanghai	1.26	1.27	1.25¾
T. T. Amoy	91½	—	91½
T. T. Singapore	1.40⅝	1.40⅝	1.40⅝
T. T. Br.-Indië	—	91	91

Batavia, 23 Jan. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	21 Jan.	22 Jan.
Prolongatierente	2½	2¾
A'dam-Java	99¼	99¼
A'dam-Londen	12.10¾	12.10 7/16
A'dam-New-York	2.48¾	2.48 21/32
A'dam-Parijs	9.77⅛	9.76¾

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 22 Jan. '30 12.30 u. n. m. tot 23 Jan. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per ½ K.G.) Java-Std.-Sheets Jan.	—	—	37¼	37½
Java-Std.-Crepe Jan.	—	—	37¾	38
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat. Febr./Maart	—	—	42⅞	43¾
Maart	—	—	43¾	44⅛
Zwarte Lampong Peper.- (per 100 K.G.) E.K. Bat. Jan./Febr.	—	—	101¼	102
Jan./Maart.	—	—	101¼	102
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat. Jan./Febr.	—	—	141⅝	143¼
Jan./Maart	—	—	141⅝	143¼

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,37 vraag, f 0,37½ aanb.

Palembang Robusta Febr./Mrt f 26¾ vr. f 27,— aanbod.

Citronella-olie ready A f 2.85 aanbod.

Peper-Lampongs Jan. f 63,— gedaan.

Peper-Muntok Jan./Maart f 88,— vraag f 88½.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 23 Jan. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 11 3/16 vraag, f 11 5/16 aanb. Jan. idem Febr. idem Maart f 11 5/16 vraag, f 11 7/16 aanb.

Hoofdsuiker ready f 10 11/16 vraag, f 10¾ aanb. Markt zonder handel.

Rubber Sheets f 37,— k. Markt kalm.

Koffie onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	22 Jan. 10 u. v.m.	22 Jan. 5 u. n.m.	23 Jan. 10 u. v.m.
Sheets spot	24½	—	24
Crêpe spot	24½	—	24¼
Sheets Jan.	25	—	24½
„ Apr-/Juni	26¼	—	25¾
„ Juli/Sept.	27½	—	27
Medium blankets Jan./Febr.	21¼	—	21
Remilled native rolled bark Jan./Febr.	13¾	—	13¾

Heden opende de markt prijshoudend.

Londen.

		21 Jan. open. not.	21 Jan. slot not.	22 Jan. open. not.	22 Jan. slot not.
Sheet spot	koop.	7 5/16	7¾	7 3/16	7 5/16
	verk.	—	7 7/16	—	7⅜
„ Jan./Mrt.	koop.	—	7⅛	—	7 7/16
	verk.	—	7 9/16	—	7½
„ Juli/Sept.	koop.	—	7 11/16	—	7⅝
	verk.	—	7¾	—	7 11/16
Crêpe spot	koop.	—	7¼	—	7 3/16
	verk.	—	7 5/16	—	7 5/16

De markt opende en sloot prijshoudend.

New-York.

		21 Jan. 4 u. n.m.	21 Jan. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	15⅜	15⅜
Sheet spot	koop.	14¾	14¾
	verk.	15	15
„ Jan./Mrt.	koop.	15	15
„ Apr./Juni	koop.	15⅜	15⅜
	verk.	15⅝	15⅝

Markt zeer kalm en prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		21 Jan.	22 Jan.
Sheet spot	koop.	14⅞	—
	verk.	15⅛	—
Apr./Juni	koop.	15½	—
	verk.	15¾	—

De markt sloot prijshoudend.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	21 Jan.	22 Jan.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	11⅜ gen.	11½ gen.
Witte Muntok cif. Londen Jan./Mrt.	15½ ged.	15⅝ ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Jan./Mrt.	11½ ged.	11¼ nom.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	21 Jan.	22 Jan.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Londen.

22 Jan.

Slottransacties in den namiddag:

	22 Jan.
Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	—

New-York.

21 Jan.	22 Jan.
37⅞ doll.	38 doll.

Markt prijshoudend.

De Tin-handel.

BORDEAUX, 22 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Londen wordt gemeld:

Volgens de *Financial Times* wordt de export-handel van het Verre Oosten gedurende de maand Januari geraamd op 9000 ton tegen 8938 ton in December en 10.175 ton in November.

De omstandigheden ter beurze buiten beschouwing latend, schrijft men de vermindering van den uitvoer over de maand Januari toe aan de restrictiemaatregelen die sinds het begin van de maand worden toegepast en ook aan het feit dat de ondernemingen die onder Engelsch beheer staan, gedurende een week het werk hebben stop gezet.

Toch zullen de resultaten van de restrictiemaatregelen eerst merkbaar zijn in de maanden Februari en Maart.

De *Daily Mail* staat pessimistisch tegenover de restrictie-beweging maar geeft toch als haar meening te kennen dat, indien de voornaamste producent, Bolivia, definitief zijn adhesie betuigt aan het restrictieplan, de tin-prijs weer stijgen zal.

De Goud- en Zilverbeweging.

LONDEN, 17 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Zilver.

	Week geëindigd 8 Jan.	Week geëindigd 15 Jan.
Totale export uit Gr.-Brittannië	400.000 p.s.	371.000 p.s.
waarvan:		
naar Britsch-Indië	313.000 „	166.000 „
naar Latvia	80.000 „	—
naar Hongkong	—	122.000 „
naar Soviet Rusland	—	78.000 „
Totale import in Gr.-Brittannië	163.000 „	240.000 „
waarvan:		
uit Frankrijk	81.000 „	71.000 „
uit Britsch-Indië	70.000 „	70.000 „
uit Mexico	—	50.000 „
uit Canada	—	21.000 „

Goud.

Totale export uit Gr.-Brittannië	1.125.000 p.s.	854.000 p.s.
waarvan:		
naar Duitschland	78.000 „	125 000 „
naar Frankrijk	991.000 „	594.000 „
naar Britsch-Indië	30.000 „	49.000 „
naar Oostenrijk	20.000 „	18.000 „
naar Zwitserland	—	43.000 „
naar Nederland	—	30.000 „
Totale import in Gr.-Brittannië	2.042.000	„ 2.067.000 „
waarvan:		
uit Argentinië	755.000 „	90.000 „
uit Afrika	1.273.000 „	907.000 „
uit Australië	—	1.000.000 „
uit Frankrijk	—	28.000 „

N.B. Inkomend goud op basis van muntwaarde. Uitgaand goud op basis van open marktwaarde.

LONDEN, 17 Jan. (*Reuters Handelsdienst via Aneta*). Het ss. *Viceroy of India* der P. & O. Steam Navigation Coy. vervoert specie ter waarde van 50 000 pd.st., waarvan:

Zilver	500 pd.st	naar	Port Said
	24 000	„ „	Bombay)
(waarvan	2.900	„ „	Karachi.
Goud	25.500	„ „	Bombay
(waarvan	15.500	„ „	Calcutta
en	2.500	„ „	Madras).

Het ss. *Nankin* der zelfde Maatschappij vervoert zilver ter waarde van 60.500 pd st. waarvan:

60.000 pd.st. naar Calcutta.
500 „ „ Alexandretta.

De Rotterdamsche Leening van 21 Millioen.

ROTTERDAM, 22 Jan. (*Aneta*). De conversieleening van de gemeente Rotterdam, groot 21 millioen met een rentevoet van 4½ procent, is in belangrijke mate overteekend.

Copra.

Londen.

22 Jan.

Jan./Febr 22 pd.st. 10 s.h. verk.

Theeproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem*).

Ondern.	Prod. over Dec. '29 Eigen thee h. K.G.	Prod. over Dec. '29 Opk. thee h. K.G.	Productie Jan. t/m Dec. 1929 h. K.G.	Productie Jan. t/m Dec. 1928 h. K.G.
P. Karet	44.650	—	544.048	603.915
Radjamandala	16.594	151	268.930	342.494
P. Randoe	82.834	15.023	841.003	816.116
Panjairan	44.979	14.812	638.981	795 414
Marywattie	57.632	20.179	754.966	712.095
Njalindoeng	46.310	5 440	621.590	1002.385
Sinagar	42.085	23 374	659.567	758.249
Tjirohani	44.913	9.902	464.814	673.759
Sind. Sari	53.700	33.000	732.574	791.822
Daj. Mangg.	118 642	30.905	1162.736	1341.428
Juliana	32.849	—	280.930	277.638
Sperata	93.875	—	1035.270	1093.250
T. Patengan	25.448	—	254.787	243.843
Sinumbra	70.479	—	636.543	593.867
Takokak	15,532	26.631	459.913	423.037
Gogoniti	24.497	—	419.698	479.283
Penampean	39.800	—	352.410	369.974
Kertowono	41.852	—	330.442	353.118
Koelon Bambang*)	80.390	—	449 777	308.566
Soemb. Sarie	34.544	—	254.084	220.051

*) Natblad.

Rubberproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem.*)

Ondern.	Prod. over Dec. '29 K.G.	Productie Jan. t/m Dec. '29 K.G.	Productie Jan. t/m Dec. '28 K.G.
Pasir Waringin	20.868	231.653	220.200
Madjau	20 731	234.443	226.310
Bodjong Datar	23.796	257.341	233 676
Bantar Djaja	14.111	125.369	95.019
Lebak Bolang	10.573	125.200	121.558
Nieuw Tjisalak	16.090	186.323	169.096
Pasir Koppo	20.939	214.948	226,768
Tjilentab	18.609	209.907	212.200
Radjamandala	8.334	90.280	90.486
Liki	12.781	137.000	144.395
Tjiseroe	24.074	261.101	246.267
Tjipari	28.846	320.817	303.360
Goenoeng Anaga	11.822	123.109	122,537
Bodjong Gedeh	8 315	90.460	72.290
Sinagar	11.543	106.799	75.914
Gondang Tapen	8.256	74.778	57.553
Soember Djae	10.045	88.834	62.870
Oebalan	14.745	141.142	138.036
Gogoniti	18.556	166.359	135.885
Goenoeng Ringgit	2.131	25.231	23.166
Gondang	19.892	220.344	219.468
Aeng Sono	15.471	155.207	141.813
Pawon	15.073	161.880	142.868
Radjapoetri	2.885	30.684	21.067
Kendalredjo	4.411	56.011	—

Economische Condities in Canada.

Canada eindigt thans een bevredigend jaar voor zooverre het de algemeene handelsvoorwaarden betreft, terwijl de omzetten op een hoog peil blijven, en een ondertoon van vertrouwen en optimisme blijft bestaan.

In Oost-Canada en Britsch-Columbia zullen de farmers betere zaken kunnen doen, tengevolge van het stijgen der producten-prijzen.

Waarschijnlijk zullen de farmers in de landbouw-provincies ook aanzienlijk meer winst maken door de vermoedelijke stijging der exportprijzen voor granen. De Canadeesche exporteurs zijn thans in staat de markt te beperken, totdat prijzen omhoog loopen en zijn tevens besloten de noodige maatregelen hiervoor te nemen.

In ieder geval waarborgt de uitbreiding van den handel en industrie gedurende het laatste jaar, een onverminderde koopkracht van het publiek, terwijl de vele plannen voor industrieële uitbreiding alsmede de uitgebreide exploitatie van natuurlijke hulpbronnen geen hinderpalen zullen vinden.

De officiëele mededeelingen der regeering wijzen erop, dat de opleving in de industrieën de laatste tien maanden teekenend is geweest. Zoo is b.v. de omzet van:

ruw-ijzer vermeerderd met	10 %
die van staal	„ 17 %
die van drukwerken	„ 15 %
die van waterkrachtswerken	„ 15 %
die van automobielen	„ 12 %
die van levensverzekeringbedrijven	„ 9 „

De financiëele verslagen van zesenzestig vertegenwoordigende industriëele corporaties, mijn-maatschappijen, financiëele instellingen en openbare diensten, geven een stijging aan van 26,5 pct. in vergelijking met het voorgaande jaar.

De uitvoer over November bereikte een totaal van 111.000.000 dollars, een vermindering van 56.000.000 dollars vergeleken met November 1928. Deze teruggang is echter geheel en al te wijten aan de beperkte exporten van tarwe en meel. Importen over die maand bedroegen totaal 108.000.000 dollar; een vermeerdering van 6.000.000 vergeleken met November 1928.

Door de Canadian National Railways werden orders geplaatst voor 120.000 ton staal, benoodigd voor hun constructieprogram gedurende het komende jaar (1930) en voor 5000 goederen-wagens.

The Huronian Mining and Finance Company, in welke maatschappij Britsche aandeelhouders sterk geïnteresseerd zijn, heeft het bestuur gekregen over the Keely Silver Mines, Vipond Consolidated and the Pineer Mining Corporation.

Japansche Cultuur-ondernemingen ter Oostkust.

Omtrent de oprichting eener Japansche cultuur maatschappij ter Oostkust met aandeelenkapitaal van vier millioen gulden, waarvan is volgestort 800.000 gulden (een dochtermaatschappij van de Tozan Cultuur Maatschappij te Tokio, welke o.m. ook in Brazilië 10 000 H.A. aan koffie-ondernemingen bezit) meldt de *Deli Crt.* dat deze maatschappij aan concessies 12.000 H.A. heeft overgenomen van de Dansk Ostindisk Plantage Selskab, welke in de nabijheid van Kota Pinang zijn gelegen.

Directeuren zijn de heeren T. Iwasaki (die in Japan aan het hoofd staat van een zeer groot concern met belangen ten bedrage van 500 millioen gulden) en de heer Saïto, directeur van de Tozan Cultuur Maatschappij. Commissaris is de heer Ikeda te Medan.

Zeventig procent van de verworven concessies is vlak terrein; de rest lichtelijk geaccidenteerd — in die verhouding stelt men zich ook voor resp. oliepalmen en rubber aan te planten.

Men denkt op niet al te groote schaal te beginnen; eerst wordt een aanvang gemaakt met den aanleg van een weg en daarna ongeveer over een halfjaar wordt een aanvang gemaakt. Het eerst jaar wordt dan een paar honderd hectares geopend.

Toch hoopt men de geheele oppervlakte in ongeveer 6 à 7 jaar te kunnen openen, waarvoor men ongeveer een bedrag van f 15.000.000 denkt noodig te hebben.

Voor de oliepalm-ondernemingen denkt men Europeesch personeel te engageeren.

In den loop van deze maand zal de N.V. Tozan Cultuur Maatschappij nog lid worden van de Algemeene Vereeniging van Rubberplanters ter Oostkust van Sumatra.

Faillissement.

Uitgesproken:

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 22 Januari 1930, ter buitengewone terechtzitting, het faillissement van:

P. Willems, planter, wonende te Tjimahi.

Koffieproducties.

(*Van Tiedeman en van Kerchem*).

	Prod over December '29	Prod. Januari t/m December '29	Prod. Januari t/m December '28
Liki (in picol)	500	12.000	7.525
(100 K.G.) (in quintalen)			
Aengsono	0,02	474,93	1.009,16
Gogoniti	—	722,13	719,75
Goen. Ringgit	30,05	1.734,49	1.873,62
Gondang	110,27	1.743,55	834,94
Koelon Bamb.	—	783,77	1.239,78
Kertowono	53,11	1 581,67	1.281,52
Madoe Ardjo	14,—	1 654,—	1.930,48
Ngrangkah Pawon	42,09	9.368,58	10.361,04
Radja Poetri	2,78	1.478,16	2.164,81
Soember	—	1.204,32	2.820,90
Soember Sarie	67,93	983,21	1.438,80
Sidomoekti	1,83	440,02	—,—

Rijst voor Banka.

De levering van 1150 tons van 1000 kilo netto Loonzain (Rangoon) rijst, nieuwe oogst, ten behoeve van de Banka tinwinning werd gegund aan de firma Dawood te Rangoon.

Condities zijn: levering van 5 tot 20 Februari, tegen den prijs van f 113,02 per 1000 kilo kost en vracht.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 22 Jan.

N.I. ss. „Speelman" gez. de Roos, van Djambi en Muntok, agt. K.P.M.

N.I. ss. „N. Holland" gez. Baner, van Singapore, agt. K.P.M.

N.I. ss. „v/d Wijck" gez. Lodewijks, van Makasser en Semarang, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Karimoen" gez. Vermeulen, van Makasser en Oosthaven, agt. S.M.N.

Eng. ss. „Giang Seng" gez. Stewart, van Semarang, agt. Kian Gwan.

N.I. ss. „D. v. Twist" gez. Bakker, van Oosthaven, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Merak" gez. Wilhelmus, van Semarang, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Brouwer" gez. Remmers, van Pasar Ikan, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Buyskes" gez. Bronsema, van Singapore en Tg Pandan, agt. K.P.M.

Vertrokken 22 Jan.

N.I. ss. „van Goens" gez. Seepers, naar Tg. Pandan en Pontianak.

N.I. ss. „Tjipanas" gez. Oudendijk, naar Samarinda.

Eng. ss. „Edendale" gez. Walsh, naar Tg. Pandan, Pangkalpinang enz. Singapore.

Jap. ss. „Batavia Maru" gez. Yugeta, naar Pasoeroean, Soerabaja, Makasser, Tawas en Japan.

Ned. ss. „K. der Ned." gez. Brouwer, naar Singapore, Belawan, Sabang, Colombo, Suez, Port Said enz. Amsterdam.

N.I. ss. „Brouwer" gez. Remmers, naar Kalianda, Oosthaven en Kota Agoeng.

N.I. ss. „v/d Wijck" gez. Lodewijks, naar Padang.

N.I. ss. „Merah" gez. Wilhelmus, naar Palembang.

N.I. ss. „Houtman" gez. Koiter, naar Langsa via Westkust via Sumatra.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Samarinda" 22 dezer te B. Papan kustr.
ss. „Tosari" 22 dezer te Rotterdam thuisr.
ss. „Djambi" 22 dezer te Medan id.
ss. „Menado" 22 dezer uit Port Said id.
ms. „K. Radja" 22 dezer uit id. id.
ss. „Tjerimai" 22 dezer uit id. id.
ss. „Deli" 22 dezer uit Rotterdam uitreis.
ss. „Insulinde" 22 dezer uit Medan id.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Blijkendijk" 22 dezer te Cheribon kustreis.

H. A. P. A. G.

ss. „Amasis" vertr. 21 dezer van Durban naar Batavia uitreis.
ss. „Lueneburg" aangek. 23 dezer te Banjoewangi van Makasser kustreis.
ss. „Naumburg" vertr. 21 dezer van Batavia naar Singapore thuisreis.

Dodwell Castle Line.

ss. „Muncaster Castle" aangek. 23 dezer te Semarang van Soerabaja kustreis.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Bali, Tjikandi, Essen, Insulinde, Roepat, Dolphinshell, Lematang, Nieuw Holland, Plancius, Op ten Noort, Ophir, v/d Wijck.

— Geloof je, dat je moeder met ons huwelijk instemt?
— Ik denk van niet. Gisteren zei ze, dat ze bij ons in kwam wonen.

(*Nebelspalter, Zürich*).

Radio-Nieuws.

Programma's.

Bat. Radio Vereeniging.
(*Korte golf 75 M.*)

Donderdag, 23 Jan.

7 — 8.30 Gramofoonmuziek (klassieke).
8.30 - 10 Dansmuziek.

Vrijdag, 24 Jan.

6.45 — 7.30 Kinderuurtje.
7.30 — 8 Autopraatje en Rapporten.
8 — 9 Muziek van Hotel der Nederlanden.
9 — 10 Viool en pianoconcert door heeren V. de Leeuwe en Van Heck.

I.	a. Reverie		Vieuxtemps.
	b. Menuet		Mozart.
	c. Cavatine viool en piano.		Raff.
II.	Menuet piano.		Beethoven.
III.	a. Romance		Svendsen.
	b. Kol Nidrei viool en piano.		Bruch.
IV.	Liebeswalzer piano.		Moskowsky.
V.	a. Menuet		Paderewsky.
	b. Meditation de Thaïs		Massenet.
	c. Czardas		V. Monti

Zondag, 26 Jan.

11.30 — 1.30 Lunchmuziek van Hotel der Nederlanden.
7 — 8 Muziek van Hotel der Nederlanden.
8 — 10 Opera Muziek op gramofoonplaten.

I. K. R.

De heer Kok op Rijswijk (I. K. R.) geeft Maandag en Woensdag van $7\frac{1}{2}$— 9 uur dansmuziek en Zaterdag van $7\frac{1}{2}$— 10 klassieke muziek. I. K. R. zendt uit op een golflengte van 62 meter.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten.*)

SOEKABOEMI.

Gesloten.

Naar wij vernemen is de bekende badplaats „Piana" gelegen aan den Boeboetweg te Soekaboemi voor onbepaalde tijd op last van de Gemeente gesloten. De D. V. G. heeft bij een wateronderzoek bevonden, dat typhusbaccillen hier aanwezig zijn.

Onderwijs.

Werd te Soekaboemi reeds lang de behoefte gevoeld aan meer Fröbelscholen, zoodat een half jaar terug getracht werd aan de tweede Europeesche school ook een fröbelschool te verbinden, met genoegen vernamen wij dat sedert twee weken door de Christelijke Europeesche School aan den Tjikoletweg 37 ook een fröbelschool is verbonden.

BANDOENG.

Reclasseeringsvereeniging.

Door de heeren A.M.H. Bake, agent Lindeteves Stokvis, J.Z. van Dijck, hoofd gemeentelijke arbeidsbeurs, C.J. Hulshoff, voorzitter Anti-Woekervereeniging en E. Sieburgh, oud-luitenant-kolonel en lid van den gemeenteraad allen te Bandoeng is een rondschrijven gezonden aan de besturen van de verschillende kerkgezindten, van verschillende vereenigingen op handels- en sociaal gebied, luidende als volgt:

„Reeds geruimen tijd werd door verschillende personen te dezer plaatse de wenschelijkheid ingezien van de oprichting eener reclasseeringsvereeniging. Twee omstandigheden maken de aangelegenheid tot eene, welke dringend voorziening vereischt. De eerste ligt in de binnen niet langen tijd in gebruik name van de centrale gevangenis te Soeka Miskin, de tweede in het weldra van kracht worden van het instituut der voorwaardelijke invrijheidstelling. Komt hier ter plaatse een vereeniging als bovenbedoeld tot stand, dan kan uit de regeeringssubsidie een ambtenaar voor de reclasseering worden bekostigd die hier een ruim arbeidsveld zal vinden.

Ondergeteekenden, die de zaak op zich hebben genomen om het tot standkomen eener reclasseeringsvereeniging te Bandoeng voor te bereiden, zijn van meening, dat het bestuur dier vereeniging, met het oog op de aanraking met personen van allerlei ras, godsdienst of levensleer, uit personen dient te bestaan van de meest verschillende richting op godsdienstig en maatschappelijk gebied. Door deze gedachte geleid, veroorloven zij zich tot Uw bestuur het verzoek te richten om iemand te willen aanwijzen die als vertegenwoordiger daarvan in staat is en bereid om zitting te nemen in een voorloopig comité, dat de totstandkoming eener reclasseeringsvereeniging zal willen bevorderen, en waaruit dan later een bestuur zal kunnen worden geconstitueerd.

Het is hun voornemen om bij voldoende toezegging een bijeenkomst van dat voorloopige comité te beleggen, waartoe de burgemeester van Bandoeng reeds bereidwillig de beschikking over een der lokalen van het gemeentehuis heeft toegezegd."

RECHTZAKEN.

De Zaak Trieling.

Vandaag, werd de behandeling van de zaak-Trieling voortgezet.

Getuige Jaeger vraagt nog even te mogen terugkomen op zijn verklaring van gisteren, dat hij een der balansen niet zou hebben gezien. Dit is wel juist, maar getuige heeft die balans onder de oogen gehad in een andere groepeering der zelfde cijfers.

De verdediger legt dan over een contract en kwitanties van den aankoop (huurkoop) van een auto van f 4770, welke voor f 270 minder werd opgebracht dan de afbetalingsprijs bedroeg, zoodat het verschil ten rechte als rente had moeten worden geboekt.

Voorgeroepen wordt getuige Carli, accountant te Bandoeng, die zijn bemoeienissen met beklaagde's administratie uiteenzet.

Daarna komt voor get. Landouw, gewezen boekhouder van bekl.

Getuige vertelt hoe hij bij bekl. in dienst kwam. Toen hij de administratie van diens autozaak overnam stond dat werk absoluut stil. Ze was af en toe bijgehouden door meneer en mevr. Trieling, zegt getuige.

Hij trof bij zijn komst een dagboek aan, waarin alle uitgaande auto's werden genoteerd, het bedrag aan ontvangen huur, den naam, etc. Ook werden er de uitgaven in geboekt, maar sommige ontvangsten kwamen er niet in. Dan was er nog een auto-boek voor het verbruik van benzine en olie per dag en nog een ander, waarin met de autonummers per dag de ontvangsten per auto werden geboekt.

Uitvoerig wordt dan nagegaan, hoe die verschillende boeken werden bijgehouden en hoe de cijfers daaruit werden overgeboekt in het tabellarisch boek, dat door de belastingaccountants werd aangetroffen.

Van belang is hierbij de verklaring van getuige, dat hij de f 1000 olieuitgaaf in opdracht van bekl, heeft bijgeschreven. Getuige kan echter niet zeggen of die bijschrijving juist was.

Hetzelfde geldt voor de bijschrijving der posten aan banden (f 1000) reparaties (f 1000), etc. Getuige weet niet, of dat taxaties waren. Hem werd slechts gezegd: „schrijf maar bij". Hij deed het met de opmerking aan beklaagde: „Op jouw verantwoordelijkheid!"

Getuige heeft overigens bekl. gewaarschuwd voor de onaangename gevolgen van zulke veranderingen. Ook de totalen van het boek werden door hem op last van bekl. veranderd.

Getuige acht die bijschrijvingen niet geoorloofd.

De president vraagt hem of hij die boeking wel geoorloofd had geacht, wanneer er bewijsstukken bij geweest waren.

Getuige antwoordt bevestigend. Alleen het ontbreken van bewijsstukken maakte die bijschrijvingen ongeoorloofd.

Bij een scherp verhoor door het O.M. verklaart getuige o.m. dat verschillende ontvangsten niet werden geboekt. Als ik mij niet vergis — zegt getuige — werd er f 2000,— of f 2500,— aan ontvangsten niet ingeboekt.

Bij het verder verhoor meent de verdediger te moeten protesteeren tegen de „suggestieve wijze", waarop het O.M. en ook mr. De Loos getuige ondervragen. Verdediger doet dit vooral met het oog op zijn overtuiging, dat deze getuige onder eede zit te liegen, zooals verdediger zal trachten aan te toonen.

De officier van Justitie heeft niets suggestiefs bedoeld, herhaalt zijn vragen, thans ietwat scherper geformuleerd.

Het verhoor gaat voort, waarbij getuige verklaart, dat alle posten op de balans 1925/1926 door bekl. werden opgegeven. „Kapitaal" werd door getuige met bekl. te zamen opgemaakt. Een groot deel van de W. en V.-rekening werd eveneens verkregen uit gegevens van bekl.

Verder erkent getuige, dat mevr. T. de zaak vrijwel geheel beheerde. Bekl. zorgde alleen voor aankoop, verkoop, ruiling en reparaties van auto's en keek overigens alleen de boeken wel eens in.

Verdediger vraagt getuige of inderdaad de heer T. en niet diens vrouw de opdracht tot het bijboeken der bekende uitgaven gaf. Getuige zegt: „Ja, alleen meneer T.".

Verdediger: „Hebt gij U wel eens tegenover derden uitgelaten, dat gij bekl. wel moest bezwaren, omdat hij (getuige) er anders zelf aanging.

Getuige: „Dat is niet waar. Wel ben ik gewaarschuwd, dat bekl. mij er bij wilde lappen, zoodat ik wel genoodzaakt was de onaangename waarheden omtrent T. bekend te maken".

De verdediger zegt dan, dat als er nu iemand komt, die het tegendeel verklaart, deze dus onder eede zou liegen.

„Ja", zegt getuige.

Verdediger: „Is het juist dat er in Juni 1929 een p.v. wegens verduistering tegen U is gemaakt? Zijt gij bij het Techn. Bureau Soenda ontslagen wegens verduistering?"

„Neen, neen!" — zegt getuige verontwaardigd.

De president leest dan een door getuige overgelegde verklaring van het Techn. Bureau Soenda voor, dat zeer gunstig voor getuige is.

Getuige deelt bovendien mede, later van de Automobiel Import Mij te Bandoeng te zijn ontslagen, omdat er geruchten liepen dat hij o.a. bij het Techn. Bureau Soenda zou zijn ontslagen wegens verduistering. Toen heeft de directeur van genoemd bureau telefonisch aan den chef van de A.I.M. medegedeeld, dat dit gerucht ongegrond was.

Verdediger leest een verklaring voor van den heer v.d. Meulen, vroeger proc. houder van het T.B.S. welke het gerucht van verduistering bevestigt.

Getuige verklaart echter wel een kastekort te hebben gehad, buiten zijn schuld, waarvoor hij van zijn schoonzuster geld leende, om vervolgens naar de fout te zoeken.

Desgevraagd verklaart getuige-Landouw nog, dat bekl. niet boven zijn inkomen leefde.

Daarna komt voor mevr. T., echtnoote van bekl. Getuige wil geen gebruik maken van haar recht om niet te getuigen.

De officier van Justitie vraagt getuige *niet* onder eede te hooren. De verdediger acht het daarentegen zeer gewenscht dit wel te doen.

De Raad willigt het verzoek van den officier in en besluit tevens de getuige heelemaal niet te hooren, wijl aan een getuigenis zonder eed slechts geringe waarde kan worden gehecht.

De zitting wordt verdaagd tot Maandag a.s.

Verduistering.

Maandagochtend, nam de Raad van Justitie te Soerabaja de zaak in behandeling van een gewezen topografischen opnemer bij de B.P.M. te Tjepoe, wonende te Meester-Cornelis, beschuldigd van verduistering gepleegd door hem, die het goed uit hoofde van zijne persoonlijke dienstbetrekking onder zich heeft.

Bekl. bekende het hem ten laste gelegde. Voor bezoldiging van losse koelies heeft hij driemaal voorschot gevraagd en dit te Wono Kromo ontvangen. Gedeeltelijk heeft hij het geld ook inderdaad voor dat doel aangewend, doch hij heeft er ook taxi's van betaald, ofschoon hij geen recht had, om taxigelden te declareeren. Later gaf bekl. een schuld-bekentenis af voor een bedrag van ruim f 1100, waarin f 100 voorschot op salaris is opgenomen.

Het werkvoorschot, ad f 100, te Tjepoe ontvangen, komt bij deze zaak niet in aanmerking, aangezien beklaagde's zaak gesplitst is en dat gedeelte reeds door den Raad van Justitie te Semarang werd behandeld, die hem veroordeelde tot gevangenisstraf voor den tijd van drie maanden voorwaardelijk.

Bij de B.P.M. in dienst komend, ging bekl. f 80 in inkomen vooruit, doch had ook grooter uitgaven voor woning en kleeding en kwam er zoodoende toe, voorschot te vragen, niet alleen op zijn salaris, doch ook werkvoorschotten, welke hij later zou verrekenen. Bekl. heeft geen verdere veroordeelingen gehad, ook niet in het leger.

Het O.M., waargenomen door Jhr. mr. C.W. Feith, het wettig en overtuigend bewijs geleverd achtend, vordert deswege, waar de splitsing slechts geschiedde, omdat deze verduistering in het ressort van dezen Raad geschiedde, een voorwaardelijke straf, te weten gevangenisstraf voor den tijd van 2 maanden, voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar.

De verdediger, mr. Ong, meent dat deze zaak één geheel uitmaakt met die te Tjepoe en dus reeds berecht zou zijn. Mocht de Raad hiermede niet accoord gaan, zoo pleit verdediger de uiterste clementie.

Uitspraak: a.s. Maandag.

Persdelict.

De Raad van Justitie te Medan heeft de heer Burghard veroordeeld tot f 50,— boete subsidiair een week hechtenis, aldus Aneta.

SCHOOL EN KERK.

Dr. L. J. van Holk.

Dr. L. J. van Holk, Remonstr. pred. te Utrecht, is naar het *U.D.* meldt, van zijn reis door Ned. O. Indië teruggekeerd. Den dag na zijn terugkomst ging hij de gemeente voor in den kerkdienst. Voor deze gelegenheid was om den kansel een eenvoudige versiering aangebracht van palmen en een rose azalea. De gemeente was in grooten getale opgekomen.

Toen dr. Van Holk het kerkgebouw intrad, rees de gemeente overeind, terwijl een dameskoor hem twee verzen van „Lof zij den Heer" toezong.

Voor het begin van den dienst dankte ds. Van Holk voor de hartelijke ontvangst. In zijn preek sprak hij ook over het geestelijke leven in Indië en zeide, dit vergelijkend met het Westersche, o.m. het volgende ervan:

Tegenover het lot bij den Inlander staat bij ons de daad. Vandaar, dat het Westen iets levendigs, iets actiefs heeft. Wij willen met onzen eigen wil doordringen in de cosmische machten. Dit brengt echter mee, dat wij verantwoordelijkheid bezitten tegenover menschen en dingen. Dat is het, wat men in Indië niet altijd aantreft. Daar tracht men te veel te halen van het oogenblik, terwijl het ideaal vergeten wordt.

Er is in Indië een onherroepelijke afkeer van het kerkelijke Christendom. Het prestige van den predikant is beneden nul en de aandeelen van de kerk staan ver beneden pari.

Toch zou ik studenten willen opwekken, Indië niet zoo maar naast zich neer te leggen, maar er te bouwen met wilskracht. Werken in Indië, waar wij zoo trotsch op zijn. Dit mogen wij echter alleen, als wij daar alles doen wat noodig is.

Die wereld heeft geweldige behoefte aan eenvoudig en strak geopenbaard Christendom. Die wereld is geweldig onchristelijk — dat is de onze ook — maar in Indië treedt het meer aan den dag. In Indië wacht een wereld op de verkondiging van het Evangelie, niet alleen door dominé's, maar door menschen, die daar hun werk vinden.

Als spreker het nog exacter wil zeggen, dan rest het allerlaatste: Advent, verwachting van heil. Dat woord begrijpt men daar eerst, wanneer het wordt uitgelegd in die onchristelijke, materieele en scherp levende wereld een heimwee komt naar haar eigen oorsprong. Er leeft een heimwee naar het Westen.

Advent is voorbereiding en verootmoediging. Het is noodig zich voor te bereiden.

Het Christendom is in Indië nog niet gekomen — net zoo min als het in Nederland gekomen is — maar het zal er nooit komen, als wij niet zelf onze schouders onder ons werk zetten, als wij zelf de handen niet uitstrekken naar het Evangelie.

Er ontbreekt in Indië de innigheid. Moge God dan onze levens leiden, opdat wij ons verbonden voelen aan dat groote gebied, waarover de Nederlandsche vlag wappert en waar ieder van ons een stukje taak heeft, opdat wij gestemd mogen worden in dien ootmoedigen toon van Advent.

„De Crisis der Religie".

Onder auspiciën van de afdeeling Semarang van de Groep van Vrijzinnig-Godsdienstigen in Ned.-Indië hield dr. H. Jansen, predikant te Weltevreden, Zaterdagavond een lezing over „De crisis der religie". De belangstelling was vrij groot, schrijft de *Loc.*

Dr. Jansen begon met er op te wijzen dat de meeste menschen van tegenwoordig eigenlijk een crisis niet zoo heel erg vinden. Crises, problemen, vraagstukken, die om oplossing vragen, vindt men zoo'n beetje het ware; het is belangwekkend en men ziet misschien wel eenigszins neer op de menschen van vroeger, die rustig aanvaardden.

Dat men zich ook over een crisis der religie niet zoo bizonder bezorgd maakt, komt omdat de volle beteekenis van het woord crisis veelal niet wordt ingezien. Van een crisis kan men pas spreken, als het stadium bereikt is, waarin een beslissing moet vallen: er op of er onder.

Kan men spreken van een crisis der religie, vraagt spreker en hij antwoordt deze vraag bevestigend. Er is een breuk ontstaan tusschen religie en cultuur. Spr. haalt het voorbeeld aan door Spengler gebruikt in zijn „Untergang des Abendlandes", die de menschheid voorstelt als een boom, waarvan de takken de verschillende cultuurvolken zijn. De boom verjongt zich voortdurend; takken verdorren, andere spruiten uit. Als de kern van de cultuur beschouwt spr. de religie. Sterft de kern, dan zal ook wat daar omheen zit, de cultuur ten onder gaan.

De breuk tusschen cultuur en religie in Europa is ontstaan met de Renaissance, heeft zich verder ontwikkeld tot den tijd der Duitsche humanisten en van die breuk ondervinden wij thans de gevolgen. De religie is conservatief, zelfs reactionnair waar het geldt het ophalen van oude grondwaarheden, de cultuur is vooruitstrevend. Het resultaat is geweest dat wij in alle deelen der cultuur losmaking hebben gezien van de religie.

De religie beschouwde het aardsche leven als iets, waarbij alleen passen een *peccavi* en *miserere*; de mensch wil ook het leven. De religie is naar binnen gericht, de cultuur naar buiten en het is de kunst de synthese tusschen deze te vinden.

Spreker wijst verder op den toestand door de breuk ontstaan. Aan den eenen kant het Katholicisme, dat er in is geslaagd zonder iets van de beginselen prijs te geven, zich aan te passen bij de cultuur; aan den tegenovergestelden kant de groep, waarop het woord van Ferd. Lassale van toepassing is „mit Gott sind wir fertig", en daartusschen de groote middengroep.

Spreker wijst er op dat de Christelijke religie voor de Europeesche cultuur telkens contre-coeur een stapje achteruit heeft gedaan, zoodoende telkens achter is gebleven.

Het is als met de kleeding der dominees. Toen voor den gewonen burger de kuitbroek uit de mode raakte en de gekleede jas gedragen werd, droeg de dominee kuitbroek en steek.

Toen voor den burger de gekleede jas tot een voorbije periode behoorde, toen mocht dominee de gekleede jas dragen. Spreker haalt verder als voorbeeld aan een huis, waaraan slechts de allernoodzakelijkste verbeteringen worden aangebracht, terwijl van de rest wordt gezegd, nu dat moet nog maar een tijdje mee. Dat kan, volgens spr., geen resultaat geven. De kern van de Christelijke religie, die door verschillende samenwerkende omstandigheden een Europeesche religie is geworden, moet behouden blijven. De fundamenten kunnen blijven, maar een nieuw huis moet daarop worden opgetrokken, om te komen tot een religieuze humaniteit en een humane religie. Zoo kan de breuk worden hersteld.

SPORT EN SPEL.

VOETBAL TE BATAVIA.

Schoolbondselftal — B.K.V.B.-elftal 1—3.

De wedstrijd tusschen deze twee elftallen, welke verleden week in een draw eindigde en derhalve moest worden overgespeeld, had gisteren andermaal plaats.

Ditmaal kregen de scholieren, alhoewel zij thans Rehatta in hun gelederen hadden, leelijk klop. En de nederlaag is des te smadelijker, daar de Kantoor menschen den geheelen wedstrijd met 10 man hebben gespeeld.

Plaats van ontmoeting was de Dierentuin, terwijl de leiding in handen was van den heer De Casembroot sr. die zich goed van zijn taak kweet.

Eerst over tijd kan worden begonnen en wij zien dan ondervolgende elftallen in het veld.

School XI-tal:

Ouwerkerk
Jan van Lingen, Mochtar
A. Pesch, Chico, Malaihollo
N.N. Toeng, Soeleiman, Rehatta Jimmy van Lingen.
. . . ., Boldy, Cheng Kee, Luhukay, Wattimena
Hoekstra, Li Lit, Lasso
Detiger, Scholte
Becker.

Kantoor XI-tal:

Het Kantoor-elftal mist dus Hagenaar, Denkelaar en Belle terwijl bij het School-elftal o. a. mankeeren Teddy Pesch, Salim en Abidin.

Het begin is voor de kantoor-menschen, doch Henk Ouwerkerk is goed op dreef en laat zich vooralsnog niet passeeren. Eenige welgeplaatste ballen weet hij er op sublieme wijze uit te houden.

Langzamerhand nemen de scholieren het spel in handen, waardoor Becker eenige ballen te verwerken krijgt, hetgeen hem echter goed af gaat.

Een doorbraak van de zwartgebroekte kantoormenschen wordt het schoolelftal noodlottig, daar Cheng Kee, Ouwerkerk van vlak bij met een plaatsbal weet te passeeren (0—1).

De vreugde voor de kantoor-menschen is evenwel van korten duur, daar bij een tegenaanval der scholieren, een scrimmage voor het B.K.V.B.-doel ontstaat, waaruit Soeleiman onhoudbaar voor Becker, de gelijkmaker in de touwen jaagt. (1—1).

Dit tegenpunt brengt er de spanning in. Wederzijds worden de doelen bestookt; Ouwerkerk krijgt echter meer te doen dan zijn collega aan den overkant, doch de Herculaan geeft geen krimp. Een minuut voor de rust begaat hij echter een foul, als hij een ver schot van Luhukay wel stopt, doch den bal nog over zijn vingers heen in het doel laat gaan (1—2). De rust treedt dan met dezen stand in.

In de tweede speelhelft hebben de kantoor-menschen het beste deel van het spel, hetgeen zich manifesteert in een langdurige belegering van Ouwerkerk's doel.

De scholieren komen er enkele malen doorheen, doch Detiger staat stevig te verdedigen zoodat zij geen succes hebben. Een ver schot van Rehatta brengt bijna den gelijkmaker, als de bal buiten bereik van Becker tegen de bovenlat weer in het veld terugspringt.

Als de Kantoor-menschen weer eens ten aanval trekken rent Kobus Wattimena met den bal langs het lijntje, hij zwenkt naar binnen en geeft Ouwerkerk tenslotte met een gevaarlijken schuiver, voor de derde maal het nakijken (1—3).

Er zijn nog elf minuten te spelen en de scholieren zetten er alles op om den achterstand in te halen.

Bij een hunner aanvallen maakt Scholte juist iets buiten strafschopgebied hands.

Thoeng zal den vrijen schop nemen, doch zijn overigens zuiver schot wordt door Detiger onderschept. De hoekschop welke hiervan het gevolg is stompt Becker weg.

Het einde komt tenslotte met een welverdiende overwinning voor de kantoor-menschen.

Na afloop reikte de heer Van Bommel, de schenker der medailles, deze laatste, met een prettige toespraak aan Detiger en zijn mannetjes uit.

Na een driewerf hoera op den heer Van Bommel te hebben uitgebracht ging men uiteen.

BOKSEN.

Sharkey—Scott.

Het schijnt er werkelijk van te komen, dat Scott en Sharkey elkaar zullen bekampen. De ontmoeting is volgens de *Straits Times* definitief vastgesteld op 27 Febr. a.s. te Miami.

Volgens een telegram van den manager van Scott gaat het gevecht om den wereldtitel, doch het lijkt ons waarschijnlijker, dat de winnaar tegen Schmehling in het perk zal treden.

Sharkey krijgt $37\frac{1}{2}$ procent van de recette, Scott, 25 procent.

De Amerikaansche pers heeft het overigens nog steeds niet op den Engelschman begrepen. Zij verzint allerlei liefelijke benamingen voor hem. De nieuwste is „Swooning Swan". Wij zijn benieuwd, of ook Sharkey wegens een *foul* zal worden gediskwalificeerd.

LAATSTE BERICHTEN.

Prof. E.M. Meyers Arbiter.

Inzake het meeningsverschil over de rechtsgeldigheid van de jongste statutenwijziging der Bandoengsche Kininefabriek, waardoor de samenstelling van het kapitaal wordt veranderd zou, meldden wij onlangs, ter vermijding van een langdurig en kostbaar proces, het advies worden ingeroepen van een rechtsgeleerde, bij wiens uitspraak directie en oppositie zich zouden neerleggen.

De *Loc.* verneemt thans dat prof. E. M. Meyers te Leiden hiervoor is aangewezen.

De P. N. I.

Het voorloopig afdeelingsbestuur te Bandoeng van de P. N. I. bestaat, volgens het *A. I. D.*, uit Soegiri, voorzitter, Soemantri secretaris en mevrouw Iskaq als mede-bestuurslid. Zij hebben de belofte afgelegd geen actie te zullen voeren en geen politieke cursussen te houden.

Dit bestuur is ter kennismaking bij de recherche ontboden.

Plaatselijk Adjudant vermist.

Aneta seint uit Soerabaia, dat de onderluitenant C.J. Wijdeveld, plaatselijk adjudant, sedert eenige dagen wordt vermist. Hij lijdt vermoedelijk aan zenuwoverspanning.

De recherche doet onderzoek.

Een later bericht meldt dat de heer W. terecht is. Hij moest wegens zenuwoverspanning in het C. B. Z. worden opgenomen.

Dr. Weber.

De Raad van Justitie te Medan gelastte de inhechtenis neming van dr. Weber, (die naar men weet de wijk genomen heeft.)

VAN ALLE ZIJDEN.

Woorden van Clemenceau.

De *Revue des Vivants* heeft de geestige gedachte gehad, een aantal „woorden" van Clemenceau, geestige, pittige, wijsgeerige, rake woorden te vereenigen in een *Petit Dictionnaire*. Aan dezen woordenschat, die vele facetten van Clemenceau's geest treffend belicht, is het volgende ontleend:

Iemand, die Clemenceau in de rede viel en door hem werd afgesnauwd, trachtte zich te rechtvaardigen, en begon: „Het is mij toch wel veroorloofd . . ." Waarop Clemenceau: „Alles is u veroorloofd, behalve *mijn* redevoering te houden."

De democratie heeft het volk veroorloofd, alle ondeugden te verwerven, die vroeger het voorrecht der hoogere standen vormden.

Te Rambouillet, bij een officiëele jachtpartij, ziet hij hoog boven zich een dichte wolk spreeuwen voorbijtrekken, en hij verzucht: Wat een prachtige meerderheid!

Clemenceau, terug van het front, ontmoet in het ministerie een kolonel, en roept hem in het voorbijgaan toe: „Kolonel, u staat op de bon voor 30 dagen kamer-arrest".

— Waarom, mijnheer de president?

En Clemenceau, dóórloopend, „Om niets, om u mijn macht te toonen."

De ware veiligheid schuilt alleen in de vrijheid. Men late alles aanvallen, mits men ook alles moge verdedigen.

Gelooven, dat de ééndags-formule, die wij voorloopig hebben vastgemaakt op het planeethoekje, waar wij rondkruipen, de wet der wetten is, — dat moet het gevolg zijn van een lichte krankzinnigheid.

Sarrien, die belast was met de regeeringsvorming, had een aantal parlementsleden in zijn woning uitgenoodigd, wier medewerking hij zocht te verkrijgen. Allen waren bijeen. Ook Clemenceau was er. Maar eerst werden ververschingen binnengebracht. Sarrien vroeg ieder wat hij wenschte. Weldra was Clemenceau aan de beurt: — En wat zult u gebruiven?

— Ik?, vroeg Clemenceau, geef mij maar Binnenlandsche Zaken.

Toen hij premier was, kreeg hij bezoek van een onder prefect, die een imposante roode das ten toon spreidde. Bruusk stond hij op en sprak snijdend: — Een roode das? U bent geen onderprefect meer...

In April 1916 bezocht hij het front. Plotseling staat een soldaat op:

— U moet hier niet langs gaan. Dat is ondermijnd.

— Jij gaat er toch ook langs, antwoordt Clemenceau.

Hij liep door. Een kwartier daarna loog de loopgraat in de lucht.

Het is niet genoeg, dat wij helden zijn. Wij willen overwinnaars zijn.

— Ik heb maar een minuutje noodig, zei iemand, die hem spreken wilde.

— Dat is niet genoeg, antwoordde hij, als het een belangrijke zaak betreft, en het is nog te veel als ze niet belangrijk is.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

De Reis van Van Lear Black.

DEN HAAG, 22 Jan. (*Aneta.*) Geysendorffer en Scholte vlogen met van Lear Black's nieuwen driemotorigen Fokker naar Londen.

De reis naar Tokio zal op het einde van de maand beginnen.

Een Redevoering van dr. Borms.

DEN HAAG, 22 Jan. (*Aneta.*) De burgemeester van den Haag, mr. J. A. N. Patijn, verzocht aan de zaalverhuurders die zalen verhuurd hadden aan de Katholieke Reisvereeniging waarvoor dr. Borms een rede zou houden, om deze verhuring weer in te trekken.

De burgemeester achtte het optreden van dr. Borms tijdens de conferentie niet gewenscht. De zaalverhuurders voldeden aan het verzoek.

Dr. Borms treedt thans 19 dezer op.

Raadsheer Gerechtshof.

DEN BOSCH, 22 Jan. (*Aneta*). De vice-president van de rechtbank te Den Bosch, mr. Van Meeuwen, is benoemd tot raadsheer bij het gerechtshof te Den Bosch.

Systematische filtratie van ruwsappen.

DEN HAAG, 22 Jan. (*Aneta*). De vereeniging van beetwortelsuiker-fabrikanten en raffinadeurs overweegt een proefneming met een nieuwe vinding wat aangaat de systematische filtratie van ruwsappen welke, naar verluidt, ook van belang zou zijn voor de rietsuikerindustrie.

Het Mont Cenis-stikstof-procédé.

DEN HAAG, 22 Jan. (*Aneta*). De Koninklijke droeg den uitvinder van het Mont Cenis stikstof-procédé, op grond van de daarmee verkregen gunstige resultaten bij het hoogovenbedrijf te IJmuiden, op, een proefinstallatie op te richten in Californië, waarbij aardgas als grondstof wordt gebruikt.

Lintjes als tevredenheidsbetuiging.

DEN HAAG, 22 Jan. (*Aneta*). De leden van de delegaties ter Herstelconferentie lieten den hoteldirecties de meest vleiende getuigenissen na. De directeur en de gerant van het hotel Witte Brug werden benoemd tot ridders in de Leopoldsorde, de directeur van Des Indes tot officier in de orde van de Roemeensche kroon.

Ook zijn verschillende politiemannen geridderd.

AUSTRALIE.

De Mijnwerkerskwestie.

MELBOURNE, 22 Jan. (*Aneta-Reuter*) Het Hooggerechtshof heeft de behandeling van het vonnis van den rechter Beeby, waartegen de mijneigenaars hooger beroep hebben aangeteekend, geschorst.

HET BRITSCHE RIJK.

Nederlaag van de Regeering.

LONDEN, 21 Jan. (*Aneta-Reuter*). De regeering heeft in het Hoogerhuis een nederlaag geleden. De motie van Lord Salisbury om de behandeling der eerste 19 artikelen van het wetsontwerp op de werkloosheid uit te stellen tot artikel 20 is behandeld, werd aangenomen met 107 tegen 18 stemmen.

Een tweede motie van Lord Salisbury om het in werking-treden van het wetsontwerp uit te stellen tot 31 Maart 1931 „teneinde een grondige studie van het ontwerp gedurende twaalf maanden te verzekeren", werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Tweede nederlaag.

LONDEN, 21 Jan. (*Aneta-Reuter.*) Ook bij het onderzoek in de afdeelingen heeft de regeering in het Hoogerhuis een nederlaag geleden.

De motie van Banbury, voorstellende om artikel 4 van het wetsontwerp weg te laten, werd aangenomen met 94 tegen 14 stemmen.

Economische Adviesraad

LONDEN, 22 Jan. (*Aneta-Reuter*). In het Lagerhuis deelde MacDonald mede dat de regeering besloten heeft om onmiddellijk een economische adviesraad op te richten onder voorzitterschap van hemzelf. Deze raad zal de bestaande commissie voor burgerlijk onderzoek in zich opnemen.

Hij hoopt dat hij de diensten van twee bekwame economen voor den raad kan verzekeren.

Engelsche Politiek tegenover China.

LONDEN, 22 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In het Lagerhuis vroeg Cocks wat de reden is dat de kwestie van de regeling van de Boxer-indemniteit is uitgesteld.

Henderson gaf hierop ten antwoord dat het voorstel van de Chineesche regeering om het geld te steken in de voltooiïng van den Canton Hankow spoorweg, kwesties ter sprake heeft gebracht die dateeren uit de periode vóór de bestaande overeenkomsten en die een nauwkeurig onderzoek en overweging noodzakelijk maken. Daarom is een bevredigende regeling van de indemniteitskwestie vertraagd.

De nieuwe voorstellen worden nu besproken tusschen den Engelschen gezant en de Chineesche regeering.

Op een vraag van Sir Walter Defrece zeide Henderson dat de principen, neergelegd in het memorandum van 18 December 1926 als basis dienen voor de politiek der mogendheden die er bij betrokken zijn. Sindsdien is China geregeld door die diverse regeeringen volgens die principen behandeld, en ook door Engeland.

Henderson somde de handelingen op waartoe Engeland in verband daarmede heeft besloten zooals de formeele erkenning van China's recht op tarievenautonomie.

De minister van buitenlandsche zaken zeide verder dat de onderhandelingen te Peking, betreffende de exterritoriale rechten, vertraging hebben ondervonden. Ook de stappen van de Engelsche regeering om de concessies die zijn neergelegd in het memorandum van 27 Januari 1927 te verwezenlijken, hebben vertraging ondervonden.

De Sovjet-propaganda.

LONDEN, 22 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Henderson zeide in het Lagerhuis dat het nu nog te vroeg is om zich een idee te vormen van het definitieve resultaat der overeenkomst tusschen Engeland en de Sovjet gesloten betreffende de propaganda-kwestie.

Het dagblad-bericht van de Derde Internationale heeft hem den Sovjet-ambassadeur doen mededeelen dat een dergelijke actie de Engelsch-Russische relaties niet verbeteren zal.

Daar echter de onderhandelingen nog gaande zijn, heeft de Engelsche regeering voorloopig geen verdere stappen gedaan.

Weihaiwei.

NAUEN, 22 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Londen wordt gemeld:

De berichten door de dagbladen gelanceerd dat Engeland van plan zou wezen om in April Weihaiwei te ontruimen en het aan China te geven, worden van gezaghebbende zijde tegengesproken.

Hoewel de regeering de aandacht aan deze kwestie schenkt, is er toch nog geen enkel besluit genomen.

De Wet op de Kolenmijnen.

LONDEN, 22 Jan. (*Aneta-Reuter*). De amendementen van de regeering op het wetsontwerp betreffende de kolenmijnen, bedoelen om aan de bezwaren van de liberalen tegemoet te komen.

De wet, zooals die nu gepubliceerd is, bevat onder meer een uitstel van de vermindering der werkuren tot 7½ uur per dag tot Juli. Ook bevat het een verplichte samenwerking tusschen de kolenmijnen.

Morgen komt de liberale parlementsfractie bijeen om de amendementen te overwegen.

HET DUITSCHE RIJK.

De Besluiten van Den Haag.

NAUEN, 22 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Berlijn wordt gemeld dat het kabinet de besluiten van de tweede Haagsche herstelconferentie heeft goedgekeurd.

OOSTZEELANDEN.

Werkloozen-relletjes in Polen.

WARSCHAU, 22 Jan. (*Aneta-Reuter*). Een groote menigte communisten uit de Oekraine heeft een aanval gedaan op het politiebureau te Soltyese bij Lwew. Zij losten een aantal schoten die door de politie werden beantwoord. Twee communisten werden gedood en verscheidene werden gewond. Veertien personen werden in hechtenis genomen. Ook verscheidene politie-agenten werden gewond.

Te Grudziadz sloeg de politie een aanval af op het stadhuis. Deze aanval werd gedaan door 700 personen, aangevoerd door enkele agitators.

Gelijke relletjes hadden plaats te Sosnowiec en Zdunskawela bij Lodz.

Een aantal belhamels die in hechtenis genomen werden bleken bij nader onderzoek zoogenaamde „beroeps-agenten" van de communistische partij te wezen.

SOVJET-RUSLAND.

Massa-ontslag.

MOSKOU, 22 Jan. (*Aneta-Radio*). Gemeld wordt dat bij de belangrijke diensten der volkscommissariaten, zooals bij den oppersten raad voor nationale economie en de commissariaten voor handel, buitenlandsche zaken, binnenlandsche zaken, onderwijs, landbouw en financiën gemiddeld tien percent van het personeel ontslagen is. Als motief werd opgegeven sabotage en onkunde.

DE MARINECONFERENTIE.

Een rede van MacDonald.

LONDEN, 22 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). MacDonald heeft in zijn verblijf aan de Downingstreet een rede gehouden voor de microfoon welke naar Amerika werd uitgezonden. De rede werd niet over Engeland gebroadcast.

MacDonald legde hoofdzakelijk den nadruk op het feit dat Engeland sinds den wereldoorlog een geregelde ontwapening heeft toegepast in alle diensten.

Hij verklaarde dat Engeland niet alleen nog verder kan gaan met de vermindering van de bewapening. Indien geen overeenkomst bereikt wordt zullen wij genoodzaakt zijn om de bewapening uit te breiden en het einde van de bewapeningswedstrijd zou dan wezen dat een oorlog zoo goed als zeker is.

LONDEN, 22 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Het kabinet kwam een uur eerder dan gewoonlijk bijeen, ten einde MacDonald in de gelegenheid te stellen deel te nemen aan de voorbereidende werkzaamheden in verband met de marine-conferentie.

Heden hebben de gedelegeerden zeer vele besprekingen met elkander gevoerd. MacDonald heeft het zeer druk met allen te raadplegen.

Eenige afgevaardigden der Dominions werden hedenochtend bij MacDonald in Downingstreet ontboden.

Om zes uur zendt MacDonald een korte mededeeling over de vlootconferentie naar de Vereenigde Staten.

De houding van Duitschland.

BERLIJN, 21 Jan. (*Aneta-Radio*). Hoewel Duitschland niet direct betrokken is bij de vijfmogendheden-conferentie, wordt toch, zoowel door de regeering als door de politici, een groote belangstelling aan den dag gelegd.

De regeering doet geen mededeelingen bestemd voor publicatie. De politici echter zeggen ronduit hun meening wanneer zij door persvertegenwoordigers geïnterviewd worden.

De eerste die geïnterviewd werd is admiraal von Tirpitz, de grondlegger van de Duitsche marine van voor den oorlog.

Tirpitz is zeer sceptisch gestemd ten opzichte van de goede resultaten der besprekingen tusschen Engeland en Amerika, ondanks de berichten over een gezamenlijk front van beide mogendheden.

In den loop van het gesprek zeide hij nog: „Ik kan niet gelooven dat Engeland bereid is om afstand te doen van het-blokkade-recht, waardoor het mij onmogelijk is te zien hoe deze conferentie kan bijdragen om het probleem van de vrijheid der zeeën op te lossen."

Professor Albert Einstein, een der vurigste voorvechters van het internationaal pascifisme, heeft een minder sceptische kijk op het probleem. Maar hij wenschte niet in bijzonderheden te treden.

De besprekingen.

LONDEN, 22 Jan. (*Aneta-Reuter.*) Onmiddellijk na een conferentie met MacDonald in de Downingstreet, noodigde Stimson de Japansche delegatie uit voor een onderhoud.

Medegedeeld wordt dat de delegaties drukke besprekingen voeren. Voornamelijk houdt men zich nu bezig met het vaststellen van de werkwijze.

Hun bssprekingen werden tot den avond voortgezet.

Van Amerikaansche zijde wordt gemeld dat op de bijeenkomst van gisteravond veel nuttig werk is verricht.

De conferentie-zaal.

Vanwege de beperkte ruimte in de conferentiezaal van het St. James-paleis, is aan elke delegatie verzocht om naar elke voltallige bijeenkomst van de conferentie niet meer dan 15 personen te zenden, hierbij inbegrepen de technische adviseurs en de leden van het secretariaat.

Geschenken uit Indië.

Tentoonstelling in „Boeatan" te Den Haag, van de kunstvoorwerpen, die aan H. M. de Koningin-Moeder geschonken zijn door den Soesoehoenan van Solo, den sultan van Djocja en Balineesche vorsten.

Cablegrams.

Naval-conference.

London, Jan. 21. Majesty left the Buckingham-palace for Lords at 10.45, on London foggiest and blackest morning in winter. Though delaying congesting traffic undeterred spectators, gathering route King's drive and precincts Parliament. Elaborate arrangements made inside Royalgallery for photographic and cinema pictures proceedings, special lights slung ex roof, platforms and rigged corners for cameramen. Although King left palace Lordsward five minutes before time arranged, fog so thick that Mayesty's car only able proceed slowlier than man walking.

Conference actually opened at 11.08 and was plainclothes conference, notable for things absent. Example no trumpets fanfaring, no drums rolling, no guard honour fixedbayonets but meeting in mufti of thirty representatives of over 740 million beings, anxious peace speeches delivered following order: King, MacDonald, Stimson, Fenton (Australia), Ralston (Canada), Tardieu, Chatterjee (India) Smiddy (Irish-Freestate), Grandi, Wakatsuki, Wilford (New Zealand) and Tewater (South-Africa).

King, delayed by fog, opened the conference at 11.08. He spoke five minutes. Speech then read in French, whereafter King withdrew.

Stimson proposed MacDonald as chairman of conference.

MacDonald spoke twenty minutes. His speech translated in French, also Stimson's, who downsat noon.

King opening conference: „It is with sincere satisfaction that I present to welcome the delegates of five principal naval powers, assembled object eliminating evil results of wasteful competition naval armaments. Every nation, represented here, is proud its navy, proud that navys past achievements inspiring traditions. It not fault these traditions, nor our navies. If competition naval construction due supposed necessities of policy, has led to feeling insecurity between nations even to risk of war. Since the great-war all peoples determined that human statecraft shall leave nothing undone to prevent a repetition of that grim immense tragedy. In the edifice of peace which we seeking to build, one its importantest columns is: agreement between the maritime nations on limitation naval strength and reduction to point, consistent with national security.

Practical application of principle of reduction naval armaments has in past proved matter supreme difficulty.

A great success was achieved in conclusions Washington treaty of 1922, imposing certain limitations on construction capitalship and aircraftcarrier. But hitherto all efforts to advance beyond that point failed. I believe that you, to whom your governments have entrusted the high mission of continuing the task, begun in Washington, are animated with singleminded intentions of working, not with any selfish and exclusively nationalistic purpose, but with noble inspiration and resolve to remove once and for all this particular obstacle from the path of ordered civilised progress. All nations have varying schemes and demanding special consideration. But if each equally determined to make some sacrifice as a contribution to the common good, I feel sure your deliberations will confer a great lasting benefit, not only upon the countries which you represent, but upon mankind generally. I earnestly trust that the results of this conference lead to immediate alleviation of the heavy burdens of armaments now weighing upon peoples of the world, also by facilitating in future the work of the League preparatory commission on disarmament and hasten time when general disarmament conference can ceal this problem in even more comprehensive manner.

In this hope I shall follow your deliberations with closest interest and attention.

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Ontslagen: op verzoek, eervol als lid van de commissie van toezicht op de K.W.S. te Batavia, C. A. Weyhenke, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten;

op verzoek, eervol als advocaat en procureur bij den raad van justitie te Semarang, mr. H.A.H N. Gelderman.

Benoemd: met ingang van 2 Febr '30 tot assistent resident van Singkawang, residentie Westerafdeeling van Borneo, W. G. Moggenstorm, hoofdambtenaar teruggekeerd van buitenlandsch verlof, tevoren assistent resident ter beschikking van den Gouv. van Celebes en onderh.

Belast: met de waarneming van de betrekking van hoofdambtenaar voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden, dr. G. W J. Drewes, thans hoofd van de taaltechnische afdeeling bij het kantoor voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden.

Bepaald: dat wijlen Adinoto, in leven mandoertelefonist bij het telefoonkantoor te Lamongan, moet worden geacht, wegens lichamelijke ongeschiktheid, gerekend van 10 Juni '29, eervol uit 's Lands dienst te zijn ontslagen.

Onderw. en Eeredienst.

Herbenoemd: tot onderwijzeres IIde klasse en geplaatst a/d Eur. school te Temanggoeng, mevr. L. H. Lim geboren Tan, ambtenaar van verlof uit Europa terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbende.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als onderwijzeres IIde klasse en geplaatst a/d IIde Eur. school te Semarang, mej. P. T. H. Rikkert, particulier aldaar, tevoren werkzaam a/d H.C.S. no. 1 ter plaatse.

Benoemd: tot leeraar bij de H.B.S. te Bandoeng, M. B. van der Hoeven, thans tijdelijk bij die school werkzaam gesteld;

tot onderwijzeres der 3de klasse b/h openb. W.L.O. de tijdelijk onderwijzeres der 3de klasse bij dat onderwijs, geplaatst b/d IIde openb. H.I.S. te Cheribon, mej. W. G. Samuels.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d onderwijzeres IIde klasse en geplaatst b/d school tot opl. van fröbelonderwijzeressen te Bandoeng, mej. J. van Borssum Waalke, met bepaling, dat zij hare betr. zal nederleggen op 2 Juli '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d onderwijzeres IIde klasse en geplaatst b/d openb. 1ste Eur. lag. school te Menado, mej. H. B. Brinkman, met bepaling, dat zij hare betr. zal nederleggen op 2 Aug. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d onderwijzer 1ste klasse en geplaatst b/d openb. Mulo afd. der A.M.S. te Madioen, J. J. Bosse, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 1 Aug. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d onderwijzer 1ste klasse en geplaatst b/d openb. 1ste Mulo afdeeling der A.M.S. te Semarang, J. Nooy, met bepaling, dat hij zijne betr. zal nederleggen op 2 Juli '30;

wegens zevenjarigen dienst negen mnd. verlof naar Europa a/d onderwijzer 1ste klasse hoofd der openb. IIde Eur. lag. school te Meester Cornelis, J. Ch. W. van 't Sant, met bepaling, dat hij zijne betr. zal nederleggen op 2 Juli '30;

wegens negenjarigen dienst elf maanden verlof naar Europa a/d leeraar b/d P.H.S. te Weltevreden, H. Tj. de Vries, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Juli '30;

wegens langdurigen dienst een jaar verlof naar Europa a/d onderwijzer 1ste klasse hoofd der openb. IIde Eur. school te Buitenzorg, F. H. Broers, met bep., dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 4 Juli '30.

Binnenlandsch Bestuur.

Benoemd: bij de algemeene politie tot politieopziener, Th. J. Klaasman, thans belast met de waarneming van die betrekking, met bepaling, dat hij geplaatst blijft in het gouvernement Djokjakarta.

Geplaatst: in de residentie Malang (provincie Oost-Java), de wd. hoofdagent IIde klasse, Raden Soebio, thans gepl. in de residentie Soerabaja van genoemde provincie.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan den controleur 1ste klasse bij het Binnenl. Bestuur te Kotaboemi, P.A. Emanuel, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op een door den resident der Lampongsche districten nader te bepalen datum in de maand Maart '30.

Gouv. Bedrijven.

Ontslagen: W. K. van Daalen, Oost-Indisch ambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk hoofdcommies der S.S. en Tramwegen, op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, met ingang van ultimo April '30 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst.

Verleend: geconverteerd verlof aan mevr. E. Louhenapessy geboren de Haas, hoofdtelefoniste 1ste klasse bij het Telefoonkantoor te Soerabaja voor den tijd van zes maanden door te brengen te Saparoea, en dat zij moet worden geacht na daartoe bekomen vergunning hare betrekking op 3 Dec. '29 te hebben neder gelegd.

P. T. T.

Geplaatst: bij het hoofdbestuur te Bandoeng, de ambtenaar ter beschikking, A.C. Forbes Wels.

Blijft gepl.: b/h hoofdbestuur te Bandoeng, de benoemde monteur Raden Sidhito; bij het bedrijf der radiostations op de Bandoengsche hoogvlakte, de benoemde monteur, G. L. A. Burgemeestre; b/h telefoonkantoor te Soekaboemi, de benoemde 1ste klerk Mas Rafioedin; in de 1ste sectie van het 1ste district te Weltevreden, de benoemde monteur Mohamad Dahar.

Benoemd: tot klerk te Sibolga, Marthin Loemban Tobing; idem te Weltevreden, Raden Mas Soewito; idem te Semarang, mej. S. M. Johann; idem bij het bureau van de 7de afdeeling te Makasser, mej. Juliana Maria Ondang.

Belast: met de waarneming van de betrekking van klerk te Semarang, Kooslani Sastrosoehardjo, hulppostcommies te Kedoengdjati.

Overgeplaatst: van Soerabaja naar Tebingtinggi-Palembang de commies J. H. Sitanala; van Ampenan naar Samarinda, de klerk 1ste klasse, I. Made Tata; van Soerabaja naar Solo de wd. commies Mas Abdoellah en omgekeerd de idem J.A. Maukar; van Makasser naar Modjokerto de adjunct commies Mas Soeroetomo, en omgekeerd de idem Raden Didiwiriadimadja.

Benoemd: tot hoofdtelefoniste 1ste klasse te Weltevreden de tijd. wd. hoofdtelefoniste 1ste kl. mej. A G.C. Engko aldaar; tot hoofdtelefoniste te Cheribon de tijd. wd. hoofdtelefoniste mej. C. A. Ternatus aldaar; tot hoofdtelefoniste te Buitenzorg de tijd. wd. hoofdtelefoniste mej. A. Hatoe aldaar.

Geplaatst: bij de magazijnen en werkplaatsen te Weltevreden de benoemde technische ambtenaar 1ste klasse P. Links, idem bij het telefoonkantoor te Soerabaja de idem P. Moen.

Overgeplaatst: van het radiozendstation te Tjililin naar het bedrijf van de radiostations op de Bandoengsche hoogvlakte de tijd. wd. leerling monteur Dajat, van het hoofbestuur naar het radiozendstation te Tjililin de tijd. wd. monteur G. E. Renaud, van het telefoonkantoor te Koetaradja naar dat te Soekaboemi, de 3de commies Soemintadiredja.

Justitie.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa, aan mr. A. Boeye, voorzitter van de landraden te Magelang c.a, met bepaling dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 5 Maart '30.

Ontslagen: wegens ongeschiktheid eervol uit zijne betrekking van commies bij het parket van den procureur-generaal bij het hooggerechtshof van N.I., S. F. O. Werdelmann.

Benoemd: tot hoofdcommies bij het departement van justitie, H. A. L. Menne, thans tijdelijk belast met de waarn. dier betrekking;

tot lid der weeskamer te Soerabaja, H. G. Binnendijk, ambtenaar van buitenl. verlof terugverwacht t.v. secretaris der weeskamer te Semarang.

Belast: met de waarneming van de betrekking van commies bij het Parket van den Officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Padang W.C. Westplat, waarnemend 1ste klerk bij genoemden Raad.

Benoemd: tot commies bij de Weeskamer te Soerabaja, als zoodanig belast met de werkzaamheden van agent dier kamer te Probolinggo N. K. van Beers, thans belast met de waarneming dier betrekking.

Volksgezondheid.

Overgeplaatst: van Stagen naar Soerabaja en ter beschikking gesteld van den inspecteur van den dienst der volksgezondheid van Oost-Java om volgens diens aanwijzingen te Soerabaja of elders in zijn ambtsgebied te worden werkzaam gesteld, de gouvernements arts 1e klasse, dr. M. Fischmann, thans ter beschikking gesteld van het hoofd van den dienst van den mijnbouw;

van de gouvernements Burgerlijke Ziekeninrichting te Menado naar de gouvt. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Weltevreden, de verpleegster 1e klasse, mej. G. van Erven:

van de gouvt. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Soerabaja naar de gelijknamige inrichting te Semarang, de gouvt. Indisch arts, Raden Soetijono;

naar de gouvt. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Soerabaja, de tijd. wd. verpleger IIe klasse, F. Matauschek, thans ter beschikking gesteld van den wd. inspecteur van den dienst der volksgezondheid van Oost-Java;

van de gouv. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Soerabaja naar de gouv. Burgerlijke Ziekeninrichting te Djember, de tijd. wd. verpleegster 1e kl., mevr. M.P. Akkershuys;

van Tandjoeng Karang naar Saparoea, de gouv. Indisch arts, I S.J. Tuwahata;

van de gouv. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Semarang naar Tandjoeng Karang de gouv. Indisch arts, J. P. Nikijuluw;

van Saparoea naar de gouv. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Weltevreden de gouv. Indisch arts, D. Souisa.

Ontheven: de detacheering naar Tegal van de gouv. arts 1e klasse W. H. Brunnekreeft.

Bepaald: mej. J.C. van Boven, die door den directeur van onderwijs en eeredienst van de tijdelijke waarneming der betrekking van hoofdverpleegster bij den dienst der volksgezondheid is ontheven, weder benoemd is tot verpleegster 1e kl. bij genoemden dienst.

Toegelaten: tot uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk in Nederlandsch-Indië, G. Mars, arts te Batang Taro (Tapanoeli);

tot uitoefening der artsenijbereidskunst in Nederlandsch-Indië, als apothekers-assistent, I. Ch. F. Ledeboer.

In- en Uitvoerr. en Acc

Ontslagen: op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, met ingang van 3 Febr '30, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst, A.G. Uithoven, ambtenaar 3de klasse bij den dienst der I U. en A.

Verleend: wegens langdurigen dienst een jaar verlof naar Europa aan A. L. Barendse, ambtenaar 3de klasse bij den dienst der I U. en A., met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Aug. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan F. W. van der Weel, ambtenaar 4de klasse (groep II) bij den dienst der I.U. en A., met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Oct. '30.

Benoemd: tot adspirant douanecom. Warso, C.L Critee, W.F. de Wolf, O. F. Twiss, R. Soewarno (I), J.M. Schenk, allen tw. adspirant douanecommies.

Tijdelijk belast: met de waarn. der betrekking van adspirant ambtenaar 4de klasse, H. M. Malée, tw. IIde klerk o/h gewestelijk kantoor te Koetaradja.

Overgeplaatst: van Semarang naar Batavia (hoofdkantoor) voor het volgen van den cursus ter opleiding voor douanecommies IIde klasse, R. Soekadi Soemodirono, douanecommies 3de klasse;

van Soerabaja naar Batavia (hoofdkantoor) voor het volgen van den cursus ter opleiding voor douanecommies IIde klasse, E. S. Burger, J. Likumahwa, A. Titahena, allen tw. adspirant-douanecommies;

van Cheribon naar Batavia (hoofdk.) voor het volgen van den cursus ter opleiding voor douanecommies IIde klasse, Mas Jamah en J.J.J. van Krimpen, beiden adspirant-douanecommies;

van Pontianak naar Batavia (hoofdk.) voor het volgen van den cursus ter opleiding voor douanecommies IIde klasse, Mabe Simorangkir, Ch.F.G Derneden, Achmad Nasir Moersidie, allen tw. adspirant douanecommies.

Geplaatst: te Belawan en ter besch. gesteld van den eerstaanwezend ambt. aldaar, teneinde door dezen met werkzaamheden te worden belast, H. M. Malée vd.

Landb., Nijv. en Handel.

Eervol ontheven: met ingang van 31 Januari '30 overeenkomstig zijn wensch, van de waarneming van de betrekking van tuinbouwkundig ambtenaar, J.J. Bletz.

Overgeplaatst: van Buitenzorg naar Pamekasan (residentie Oost-Madoera, provincie Oost-Java) de aan het hoofd van den landbouwvoorlichtingsdienst toegevoegde tuinbouwkundig ambt., S.J.P. Donkersloot.

Financiën.

Belast: met de functie van 1sten commies bij de afdeeling Comptabiliteit van het residentiekantoor te Palembang, E. M. Schultz, thans commies bij gemelde afdeeling.

(*Zie verder het Vierde Blad.*)

FAMILIE BERICHTEN

Uit Nederlandsche Bladen

Overleden:

18 „ N. v/d Weg de Jong (v) 66 jaar, Den Haag.
H. Bosman-v. Bijlevelt (v) 71 jaar, Den Haag.

19 „ Hester Hoek-v/d Meijde (v) 43 jaar, Den Haag.

20 „ E W. Spiering-Straub (v) 77 jaar, Den Haag.

LAATSTE DAGEN

van

EISERMANN's

Rijswijkstraat 14

GROOTE UITVERKOOP

MODERNE SCHOENEN

tegen SPOTPRIJZEN voor DAMES, HEEREN, KINDEREN.
NOG RUIME KEUZE en LAATSTE GELEGENHEID

Men gelieve kennis te nemen, dat onze UITVERKOOP van SCHOENEN in het perceel Rijswijkstraat 14 vanaf heden t/m 30 dezer van 8—1 uur en van 4—6 uur is.

Maatwerk en reparatie worden ook slechts gedurende deze tijdstippen aangenomen. 2890

OP DE WARME DAGEN DRINKT MEN UITSLUITEND

SINASIA

(UIT VERSCHE SINAASAPPELEN GEPERST).
HEERLIJK!!! VERFRISSCHEND!!!
OEVRAL VERKRIJGBAAR. 2066

J. & P. SCHIEDMAYER

Baby-Vleugel F 2100.--

RUD. IBACH. SOHN.

Boudoir-Piano F 1350.--

massief eikenhout, volle tropenconstructie, tientallen jaren met succes geïmporteerd door de

Alleenvertegenwoordigers:

BEKKER-LEFÈBRE

Weltevreden. 161do

DARWIN

SCHEERMESJES ZIJN IN AANTOCHT!
EEN MESJE VOLDOENDE VOOR DRIE MAANDEN
ELK MESJE ABSOLUUT ROESTVRIJ
DIT PRIMA ENGELSCH FABRIKAAT IS IETS DUURDER DAN ANDERE MERKEN DOCH
LAST LONGER 31 do

TIAN BOEN HAIJ Vendu-Commissionair Mr.-Cornelis
Telefoon 390 M.C.

Steeds in voorraad:

Staande SALONKLOKKEN ook met Westminstercarrillon. Mooi gepolijste SALONGRAMOFOONS met 2, 3 en 4 veeren, in djatihouten kist, zeer geschikt voor de tropen.

Voorts nieuw en tweedehandsch meubilair, een-, tweepersoons- en kinderledikanten compleet en ook zonder toebehooren. 1692

Kapokhandel en gros et en detail.

Ja, Patria-kwaliteit is iets bijzonders!

Dat komt, omdat PATRIA de eenige groote fabriek in Holland is, die uitsluitend biscuits maakt.

Kent ge het blikje PATRIA ROYAL-DESSERT? Hierin vindt ge achttien verschillende biscuit-soorten, die niet alleen apart van model, maar ook verschillend van smaak zijn.

Hierboven op halve grootte drie der soorten, t. w. BUTTER FLOWER, ZAMPA en FLORA.

ROYAL—DESSERT

PATRIA

PATRIA—PRIMA
AMSTERDAM

2874 Importeurs: E. DUNLOP & Co.

PALACE HOTEL

KREKOT 25—27 TELF. 1721 WELTEVREDEN.
Maandkamers met volledig pension vanaf F90.-
Dagkamers vanaf f 4.50.
Nog eenige ruime maandkamers zonder pension beschikbaar.
69do EUROPEESCH BEHEER.

HOTEL DJOCJA SLUISBRUGSTRAAT 33 — WELTEVREDEN. —
HOTEL PATRIA KREKOT 65/67 WELTEVREDEN

BEIDE ONDER ÉÉN DIRECTIE

dus: een Waarborg voor de a.s. Logés, wat betreft: Keurige modern-ingerichte Kamers, prima behandeling, uitstekende tafel en billijke prijzen.

Daarom: mocht U eens te Batavia overkomen, neemt Uw intrek bij ons.

Hotel Djocja, Beheerder J. LEER, Telf. 2416 Welt.
Hotel Patria, Beheerder J. W. STOEPMAN, „ 2225 „
74do

Het geschenk der Natuur aan Schoonheid

is verwerkt in deze eenvoudige dagelijksche zorg, die de charme van natuurlijke lieftalligheid bracht aan millioenen

De kunst om schoon te zijn is heden-ten-dage het geheim om de **natuurlijke** schoonheid te behouden — de kunstmatige complexie van gisteren heeft geen plaats in de moderne wijze van bekoring. De huid schoon, poriën open te houden, is het geheim. Zulks te doen met zuivere zeep.... met zeep voor slechts één doel gemaakt, om goede complexie te beschermen.... is het belangrijke punt om te onthouden.

Dus, dagelijks méér wenden duizenden zich naar het balsemachtige schuim van Palmolive .... een zeep die weldadig is voor de huid, een zeep gemaakt speciaal voor mooie complexies.

Doe dit minstens éénș per dag

's Morgens en vóór 't naar bed gaan wasch gezicht, hals en nek met de verzachtende Palmolive zeep, zachtjes het roomachtige schuim in de poriën masseerende. Flink afwasschen met koud water. Goed drogen. Als Uw huid van nature droog is, gebruik een weinig cold cream. Gebruik poeder en rouge zoo ge wilt. Maar zij moeten er altijd vóór den nacht afgewasschen worden. Want zij verstoppen de poriën en veroorzaken dan vetwurmpjes en puistjes.

Vermijd deze fout

Gebruik voor bovenstaande behandeling geen gewone zeepen. Denk niet dat elke „groene" zeep, of eene zoogenaamde palm- en olijfolie zeep, hetzelfde is als Palmolive. In Uw eigen belang, zie dat om de Palmolive zeep die ge koopt de zwarte band zit met het woord **Palmolive** in gouden letters; het groene omslagpapier en het roode zegel onderop met het woord **Palmolive.** Palmolive zeep wordt nooit onverpakt verkocht. Colgate-Palmolive-Peet Co.

Palm- en olijfoliën — niets anders — geven Palmolive die natuurlijke kleur. Palmolive zeep is niet door menschenhanden aangeraakt, tot U zelf de verpakking openbreekt — zij wordt nooit onverpakt verkocht.

2862

KEEP THAT SCHOOLGIRL COMPLEXION
Behoud die Schoolmeisjes' teint

Bloemenhandel „Bogoriana"

Mevr. de Wed. Ch. H. PESCH,
GANGPASSAR BAROE 29, Tel. 3544 WELTEVREDEN. 2371

Levert franco huis

Allerlei soorten bloemenwerken, ook grafkransen en losse bloemen

---

KOCHELBIER

is

het Echte donkere Münchener BIER en is bereid uit Zuivere MOUT en HOP zonder eenig Conserveeringsmiddel. KOCHELBIER is heerlijk van smaak en geeft door zijn volle gehalte aan zuivere grondstoffen

EETLUST en KRACHT.

KOCHELBIER wordt geschonken in de
LE PERROQUET
MAISON COESEL
PLANTEN- en DIERENTUIN
MAISON BOGERIJEN, Bandoeng.
MAISON RIKKERS Buitenzorg.
MAISON HAHN, Buitenzorg.
Voor Detail: De Voornaamste Chineesche en Europeesche toko's.

Weltevreden, Tanah Abang
Eenige Importeurs:
Firma Richard F. Strube,
WELTEVREDEN. 2448

NU is *Tandenpoetsen* een PRETJE!

Opdat kinderen hun tanden gaarne zullen poetsen — geve U hun een tandpasta dat ze met plezier gebruiken ...... Colgate's!

En U kunt niet te vroeg beginnen. Want verwaarloosde tanden, zeggen de tandartsen, kunnen een sterk lichaampje ziekelijk en teer maken ..... kunnen de verstandelijke ontwikkeling vertragen ...... kunnen tot blijvende aangezichtsvervorming leiden.

Jarenlang reeds is Colgate het ideale tandpasta voor kinderen. Ten eerste, omdat de bijzonder lichte pepermuntsmaak zoo aangenaam is ..... kinderen houden er onmiddellijk van!

En ten tweede, omdat Colgate *precies* doet wat de tandartsen van een tandpasta verwachten: het reinigt de tanden volkomen, en toch *ongevaarlijk!* Het bevat geen middelen die de spijsvertering of ingewanden in de war brengen, geen sterk antisepticum of scherpe poetsmiddelen, die teere weefsels of het emaille der tanden kunnen aantasten.

Colgate bevat het beste reinigingsmiddel ter wereld. Bij het borstelen zet dit reinigingsmiddel zich om in een prachtig sneeuwwit schuim, dat gebit en tandvleesch overdekt. Dit schuim bezit een opmerkelijke eigenschap (lage oppervlaktespanning), die het in staat stelt door te dringen in de heel kleine groeven en openingetjes van het gebit, waarin bederf steeds aanvangt. Daar maakt het vastzittende voedseldeeltjes los en voert die al zuiverend af. In dat schuim bevindt zich een fijnverdeeld krijtpoeder — een poetsmiddel in gebruik bij tandartsen — dat het email van het gebit polijst, ongevaarlijk en schitterend.

Hoe Colgate's daar reinigt, waar de tandenborstel niet kan komen.

Vele malen vergroote afbeelding van een kleine opening in het gebit. Merkt op dat gewoon, langzaam vloeiend tandpasta (dat een hooge oppervlaktespanning bezit), niet alle plaatsen bereikt waar bederf kan aanvangen.

Deze afbeelding toont aan dat het werkzame schuim van Colgate (van lage oppervlaktespanning) doordringt tot diep in de openingen en volkomen reinigt waar de tandenborstel niet kan komen.

Onderstaande Bon in te zenden aan de Reclame-Afdeeling der N. V. L. E. Tel & Co. H. Mij. Batavia.

Gelieve mij een gratis proeftube Colgate's Tandpasta te zenden:

Naam ....

Adres ....

2845

Torpedo

TECHNISCH VOLMAAKT IN ALLE DEELEN
PROEFONDERVINDELIJK HET BESTE OP DIT GEBIED

PAST IN IEDER RIJWIEL, HETZIJ OUD OF NIEUW

VERKRIJGBAAR BIJ ELKEN RIJWIELHANDELAAR

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — DERDE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Op den internationalen Uitkijk

door

DR. E. VAN RAALTE.

Zoo is er dan toch nog aan den vooravond van de Haagsche conferentie ministrieël bloed gevloeid. Merkwaardig was het zeker: naar mate het tijdstip naderde waarop de voortzetting van de conferentie van Augustus zou plaats vinden, nam het gevaar toe, dat in een der landen, welke op de Haagsche bijeenkomst een belangrijke duit in het zakje doen (of er uit nemen!), een Regeeringscrisis zou uitbreken, die wellicht uitstel van de conferentie noodzakelijk zou maken.

Het begon met België. Doch daar krabbelde het Kabinet Jaspar weer onmiddellijk overeind. Toen ging het er voor MacDonald en de zijnen benauwd uit zien, doch een handjevol liberalen voorkwamen, dat de Labour-regeering bij de stemming over de kolenwet het onderspit moest delven. Met een benauwend kleine meerderheid van acht stemmen mocht het Kabinet den strijd winnen.

Overigens zij hier even opgemerkt, dat de benauwdheid veel grooter in het kamp van de conservatieven is dan van de Arbeiderspartij, want deze laatste koestert de hoop bij spoedige Parlementsontbinding alleen maar in een voordeeliger positie te komen. Baldwin en zijn aanhang schijnen van hun kant te duchten, dat inderdaad het resultaat van een thans te houden Lagerhuisverkiezing zou wezen, dat Labour in zijn eentje de meerderheid zou behalen.

Veel liever willen dus de conservatieven den huidigen toestand nog wat zien voortduren, want thans is MacDonald tenminste nog afhankelijk van conservatieven en (of) liberalen. Het tegen de kolenwet stemmen ging den conservatieven dan ook heusch niet erg goed af en zij zouden leelijk op hun neus gekeken hebben, als ze een, waarlijk momenteel door hen niet verlangde, overwinning behaald hadden.

Enfin, het is tenminste nog goed afgeloopen. Dat kan ook gezegd t. o. v. de Duitsche regeering, die in verband met verzet van verschillende harer politieke vrienden tegen haar finantiëel hervormingsplannen, even heel wankel stond. Ter twaalfder ure werd intusschen de situatie gered; voor zoolang als het duurt, want het kraakt wel in de regeeringscoalitie. In elk geval is echter vermeden, dat een uiterst verwarde crisis uitbrak, die verdaging van het tweede bedrijf der Haagsche conferentie veroorzaakt zou hebben.

Enfin, het kabinet als zoodanig werd gered, doch één man ging overboord. De minister van Financiën, Hilferding, kon niet langer aanblijven. Dr. Hilferding moet ik schrijven. Deze bekende sociaal-democraat is wat men zoo wel pleegt te noemen een „echte" dokter, nl. dr. in de medicijnen. En al mocht hij er niet in slagen zijn geneeskundige talenten ten behoeve van 's Rijks schatkist aan te wenden, al slaagde hij er in de financiën gezond te maken, groote bekwaamheid kan hem toch niet ontzegd worden. In hem bezit Duitschland een van zijn knapste finantiëele theoretici. Voor een minister van Financiën is dat intusschen, vooral heden ten dage in het Duitsche Rijk, niet voldoende.

Praktisch inzicht is thans meer dan ooit een vereischte voor hem, die de verre van aangename en ook verre van gemakkelijke taak heeft om aan het hoofd van het Departement van Financiën te Berlijn te staan.

Het afgeloopen jaar had het Rijk ingevolge het Dawes-plan de ontzaggelijke zware last van $2^1/_2$ milliard goudmark te dragen. Het Young-plan zal de zoo hoog noodige verlichting moeten brengen, maar... dat is in dit stadium nog even toekomstmuziek.

Als men dan verder bedenkt, hoe er het lieve bedrag van 450 millioen goudmarkt alleen voor werkeloozen-steun moet worden uitgegeven, hoe de industrie op haar beurt in een verre van gunstigen toestand verkeert, is het begrijpelijk, dat men duchtig in den financiëelen knel was geraakt. Een Amerikaansche leening moest uitkomst brengen, maar nu wilde het ongeluk, dat Hilferding net bij de verkeerde heeren in Yankeeland aanklopte. Hij wendde zicht tot Dillon, Read & Co., die altijd door den Morgangroep wordt tegengewerkt.

Dat gebeurde ook nu weer. De Morgangroep houdt er enge banden met den agent van de herstelbetalingen, Parker Gilbert, op na en ook in zeker opzicht met den Duitschen Rijksbank, welks president dr. Schacht is, die al heel slecht te spreken is over de tegenwoordige financiëele situatie in het Rijk.

Enkel listige handgrepen en....de arme dr. Hilferding kreeg zijn leening niet, vooral dank zij tegenwerking van den Machtige, van dr. Schacht.

Onder deze omstandigheden was het volkomen begrijpelijk, dat de minister van Financiën er de voorkeur aan gaf zijn portefeuille neer te leggen. Zijn opvolger, professor Moldenhauer is niet te benijden, want hem wacht thans de taak het den president van den Rijksbank, die tot zijn mede-afgevaardigden in den Haag zal behooren, naar den zin te maken. En dus moet hij voorkomen, dat het eind van het conferentielied dr. Schacht al te schel in de ooren zal klinken, terwijl hij bovendien ingrijpende financiëele hervormingen in Duitschland zal moeten uitvoeren, wil het Rijk inderdaad in staat wezen er, onder de vast te stellen internationale regeling in zake de herstelbetalingen, te komen.

Een troost is het in elk geval voor hen, die—m.i. terecht—het Young-plan tenslotte toch beschouwen als aanbevelingswaardig voor het Duitsche volk, dat het daartegen gerichte voorstel van Hugenberg geen steun kon verkrijgen van 6/7 der burgerij.

Och, och wat heeft de nationalistische Kokadorus een lawaai geschopt, welk een marktgeschreeuw liet hij hooren en hoe roerde hij niet den grooten demagogischen trom om te probeeren de goe-gemeente er toe te brengen een spaak in het wiel te steken van hen, die er op uit zijn een politiek van toenadering tot de vroegere vijanden te bevorderen en te blijven voeren.

Het mocht allemaal niet baten Zeker, in vergelijking met 't aantal handteekeningen voor het initiatief, was men thans ruim $1^1/_2$ millioen vooruit gegaan, maar reden om hierover bijzonder tevreden te zijn hadden de onverzoenlijke opposanten geenszins. Uit den aard der zaak zijn er altijd heel wat meer kiezers, die bereid zijn een geheime stem uit te brengen, dan — wat bij 't initiatief (Volksbegehren) 't geval is — openlijk kleur te bekennen en bovendien verkeerde Hugenberg nog in een bijzonder gunstige positie sinds dr. Schacht zich verre van geestdriftig over het financiëel beleid der regeering en over het Young-plan had uitgelaten.

Ondanks al die voor de nationalisten extra-gunstige omstandigheden, waren zij nog een heel stuk gebleven onder het stemmentotaal, dat zij bij de laatste Rijksdagverkiezingen bereikt hadden. Het eenige resultaat van heel de agitatie van den heer Hugenberg is voorshands dan ook alleen, dat hij zijn tijdelijken bondgenooten den nationaalsocialisten wind in de zeilen geblazen heeft, terwijl hij tegelijkertijd een verzwakking van de Duitsch-nationale partij in zijn debet kan schrijven.

De groei van de rechtsche fascisten geeft natuurlijk te denken, aangezien men in hen lieden moet zien, die voor geen enkel middel om den tegenwoordigen staatsvorm te lijf te gaan, terugdeinzen. Aan den anderen kant is het maar goed, dat men thans gewaarschuwd is voor de gevaren, die er van dien kant zouden kunnen dreigen. Op den duur zal dit vermoedelijk tenslotte weer bijdragen tot versterking van de republiek, ook al maakt momenteel de regeeringscolitie een moeilijken tijd door.

Voor een verdere gunstige ontwikkeling der verhoudingen in Duitschland en van de internationale verhoudingen tevens, is het te hopen, dat de groote heeren ter Haagsche conferentie, Tardieu in de allereerste plaats, zullen toonen, kijk te hebben op hetgeen een verstandige politiek met betrekking tot Duitschland eischt. In het verleden heeft het den huidigen Franschen minister-president wel eens aan voldoende inzicht ten dien aanzien ontbroken, doch men zegt, dat hij in den loop der jaren het een en ander heeft bijgeleerd. Welaan, dat zal dan spoedig kunnen blijken. Het ware te wenschen, dat hij cum laude door zijn Haagsch examen zal komen. Dat zou meteen hoop geven op eenzelfde gunstig succes te Londen.

DEN HAAG, 23-12-29.

BUITENLAND.

De wetgevende Vergadering in Britsch-Indië.

Een Aneta-Reuter-telegram uit New-Delhi meldt dd. 20 dezer:

Heden ochtend is de Wetgevende Vergadering heropend.

Als gevolg van het besluit van het Congres om de wetgevende vergaderingen te boycotten, waren slechts 73 van de 155 afgevaardigden aanwezig. Ook de tribunes waren zeer slecht bezet.

De nationalisten hadden plaats genomen op de leege zetels van de Swarajisten. Pandit Malaviya was gaan zitten op de plaats van Motilol Nehru, als leider van de oppositie-partij.

Patel opende de vergadering met aan te kondigen dat een „zeer ernstige situatie" was geschapen door verschil van meening tusschen de Indische regeering, de resident van Delhi en hemzelf, over de kwestie van contrôle der bezoekers aan de Wetgevende Vergadering.

Patel las een brief voor van Sir James Crerar, waarin verklaard wordt dat de gouverneur-generaal het besluit heeft genomen dat de regeering de verantwoordelijkheid moet dragen voor de beschermende maatregelen. Ook wordt in dezen brief Patel aangeboden voor de opening van de Wetgevende Vergadering een bespreking te hebben, ten einde de kwestie te regelen.

Patel verklaarde dat de brief van den resident een opzettelijke uitdaging is van zijn bevelen.

Hierop gaf Patel last alle tribunes te ontruimen, behalve de perstribune. Hij zeide dat geen verdere toegangsbewijzen uitgegeven zullen worden.

Ook weigerde hij Crerar het woord te voeren.

Het bevel van Patel werd door de oppositie luide toegejuicht.

De vergadering nam eenstemmig een resolutie aan, waarin de onderkoning geluk wordt gewenscht met zijn ontsnapping van den bomaanslag. Patel zelf mengde zich in de redevoeringen en gaf uiting aan zijn afgrijzen over deze misdaad.

De Prins en de Schooljongen.

Geoffrey Gill, de naamgenoot van den vermaarden door Ivans gecreëerden detective, is een 15-jarige schooljongen uit Leyton. Hij heeft echter eveneens een zekere vermaardheid gekregen — zijn naam prijkt in alle Engelsche bladen — omdat hij van school gestuurd is om een wel bijzondere reden.

Hij heeft namelijk den prins van Wales om zijn handteekening gevraagd, toen deze de school bezocht. De prins heeft het geval niet hoog opgenomen; hij glimlachte, klopte den vrager op den schouder en zei: „Ik zou het wel doen, old man, maar als ik jou mijn autografie geef, moet ik haar aan zoovelen geven", en daarmee ging hij verder.

Het hoofd der school heeft het geval echter wel hoog opgenomen en Geoffrey Gill naar huis gestuurd wegens grove schending van de tucht en ernstig ongepast optreden tegen den prins van Wales. Het hoofd noodigde den vader uit bij hem te komen om de zaak te bespreken.

Deze schijnt daar geen zin in te hebben; het hoofd moet maar naar hem toe komen, vindt hij. Intusschen heeft hij een brief aan den prins geschreven om hem te vragen het schoolhoofd mee te deelen, of hij al dan niet verstoord was over het optreden van zijn zoon. Namens den prins is aan den vader antwoord gezonden.

De zaak komt binnenkort in het schoolbestuur ter sprake, welks voorzitter verklaard heeft de zaak te beschouwen als een van inwendige discipline. Den jongens was vooruit verboden den prins om zijn handteekening te vragen.

Geoffrey Gill zit inmiddels nog steeds thuis.

Zijn teleurstelling over de weigering van den prins is ongedaan gemaakt, doordat de prins tegen hem gesproken heeft en hem op zijn schouder heeft geklopt.

Mr. Lawrence Gill, de vader van den jongen, die wegens het aanspreken van den prins van Wales op een bijzondere school bij Londen, naar huis was gestuurd, heeft aan zijn voornemen, den prins eens te zullen schrijven, gevolg gegeven.

En hij heeft een antwoordbriefje gekregen, dat hem aanleiding gaf, naar den directeur te stappen. Deze heeft den jongen Geoffrey weer in genade aangenomen — en zoo is het incident tenslotte tot tevredenheid van alle partijen geëindigd.

Mr. Gill heeft natuurlijk bezoek gehad van de vertegenwoordigers der bladen, maar achtte zich niet gerechtigd, den brief van prins Edward te laten lezen.

Wel zei hij, dat in het schrijven een goede raad was vervat, waarnaar hij dan ook onverwijld handelen zou.

Toen men de opmerking maakte, dat Geoffrey op deze manier toch aan het autogram van den prins zou komen, dat hij hem niet had mogen vragen, zei mr. Gill, dat dit niet zou gaan, daar hij voornemens was, 's prinsen brief, zoodra de zaak was bijgelegd, naar behooren te vernietigen.

De Duitsche Wolga-boeren zijn ten slotte weer in hun vaderland aangekomen, waar zij nu wachten op transport naar Amerika. Op onze foto ziet men hoe de uitgehongerde vluchtelingen verzorgd worden.

FEUILLETON.

DE KANG-HE VAAS.

Uit het Engelsch

van

J. S. FLETCHER.

Geautoriseerde vertaling.

8)

„Dat hangt er heelemaal van af, mevrouw", viel Cherry in de rede. „Het hangt er van af, wat u mij wenscht mede te deelen. Waarvan denkt u bestolen te zijn?"

„Denkt!" riep juffrouw Ellingham uit. „Het is geen kwestie van denken, als u met denken te kennen wil geven — maar ik doe beter u mijn verhaal in korte woorden te vertellen. Deze middag, ongeveer een uur geleden, opende ik een kastje van een ouderwetsch bureau in mijn salon en ik zag onmiddellijk, dat het kostbaarste voorwerp daaruit was verdwenen. Ik ondervroeg mijn bedienden en daarna besloot ik u een bezoek te brengen, omdat ik hoorde, dat u aan Scotland Yard is verbonden."

„Wat was dat kostbare voorwerp?" vroeg Cherry.

„Een Kang-he vaas. Waard — ik weet niet hoeveel!"

„En wat is een Kang-he vaas?" vroeg Cherry rustig.

„Chineesch aardewerk — ongeveer vier duizend jaar oud. Verzamelaars zullen er elken prijs voor willen geven. Zelfs beschadigde — zwaar beschadigde exemplaren zullen nog veel geld opbrengen. Men heeft mij verteld, dat een volmaakt gaaf paar Kang-he vazen niet te betalen is. Ik had er maar één, dus geen paar. Maar ik weet, dat hij een flinke som waard is. In ieder geval eenige duizenden ponden!"

„Hoe groot is die vaas, mevrouw?" vroeg Cherry. „Hoogte? Wijdte?"

„Ongeveer vijftig centimeter hoog en bovenaan vijf en twintig centimeter wijd."

„Wanneer zag u die vaas voor het laatst?"

„Verleden Maandagnamiddag."

„In het kastje, waarvan u zooeven sprak?"

„Juist! In het kastje — haar gewone plaats."

„Was dat kastje gesloten?"

„Neen!" antwoordde juffrouw Ellingham treurig. „Het was niet gesloten! Daaraan heb ik nooit gedacht — ik kon niet denken, dat iemand — laat ons zeggen — van de bedienden of iemand anders hier — iets van de waarde van de vaas kon weten. Neen! — het kastje was niet gesloten!"

„Men had dus niet anders te doen, dan het kastje te openen en de vaas weg te nemen!" merkte Cherry op. „Juist! Juffrouw Ellingham, ik acht het hoogst waarschijnlijk, dat anderen dan uw bedienden en de menschen hier van uw vaas hebben gehoord. Hoe lang heeft u haar en hoe kwam u er aan?"

„Ik zal u haar geschiedenis vertellen. Ten minste voor zoover die mij bekend is. Laat ik u dan mededeelen, dat ik dokter ben. Ik werkte voornamelijk in Indië gedurende vijftien jaren. In het laatste jaar, dat ik daar was, werd ik geroepen bij de lievelingsdochter van een rijken Parsi. Het is van geen belang u alles in bijzonderheden te vertellen, maar ik redde haar leven — zij was door andere doktoren opgegeven. Haar vader was mij innig dankbaar en dwong mij, om behalve een groot honorarium die Kang-he vaas aan te nemen. Hij had een pracht-verzameling porselein. Dit was een enkeling — een van een paar. Als de andere bestond ...."

„Misschien is dat het geval, mevrouw", viel Cherry in de rede. „Wisten andere personen dan u, dat u dat zeldzame en waardevolle voorwerp kreeg?"

„Eenige menschen in Bombay wisten het. Persoonlijke vrienden."

„Juist. Maar toen u in Engeland kwam, werd toen uw bezit hier bekend?"

„Ja, eenigen tijd, nadat ik hier was, werd mij gevraagd een onderhoud te willen toestaan aan een medewerker van de „Lady's Circle" — het geïllustreerde weekblad. Deze ondervroeg mij omtrent mijn werk in Indië. Ik stond hem toe foto's te maken van mijn belangrijkste kunstschatten — dingen, die ik had medegebracht — en daaronder was natuurlijk ook de Kang-he vaas."

„Juist!" merkte Cherry op, „en natuurlijk vertelde u dien medewerker hoe u aan die vaas kwam! Dat is duidelijk. Zoo kwamen vele menschen te weten, dat u haar bezat. Want de „Lady's Circle" wordt, geloof ik, veel gelezen. Heeft u misschien een aflevering van het tijdschrift, waarin het artikel en de foto's verschenen? U zult mij een genoegen doen door mij die aflevering te geven. En nu, mevrouw, ga ik met u mede naar huis om het kastje en uw salon te bekijken."

Ik gaf Cherry een duw en hij begreep daarvan dadelijk de bedoeling.

„En als u het goed vindt, gaat Ben mede. Ben is hier mijn rechterhand geworden."

„O, laat Ben gerust medegaan."

Zij sprak nog enkele woorden met Keziah en daarna gingen wij op weg.

„Ik ben benieuwd, mijnheer Cherry, of deze diefstal iets te maken heeft met dien moord daar op Gallowstree Point."

Cherry glimlachte, en zeide: „het zal mij niet verwonderen, indien dat het geval is. Het heeft er veel van."

„Dat zou wijzen op een bepaald plan," merkte juffrouw Ellingham op. „Een goed beraamd plan ook!"

„Misschien op meer dan een plan, mevrouw. Het is ongetwijfeld van beteekenis dat op of omstreeks den tijd van den diefstal iemand werd vermoord en een ander op geheimzinnige wijze verdween. Maar uw vaas begint mij te interesseeren. Ik maakte op uit hetheen u vertelde dat die vazen gewoonlijk in paren worden gemaakt. Hoe is het mogelijk dat die Parsi niet de tweeling-vaas had?"

Juffrouw Ellingham lachte eenigszins cynisch.

„O!" antwoordde zij. „Hoe dankbaar — aandoenlijk dankbaar — hij ook was, geloof ik toch niet dat hij mij de vaas zou hebben gegeven als hij de tweede nog had gehad! De tweede vaas was hem eenige jaren geleden ontstolen."

„Gestolen? Hm! Heeft men daar in het land veel op met die dingen — met die Kang-he vazen?"

„Veel mede op!" riep juffrouw Ellingham uit. „Lieve hemel! — Ze worden daar als iets heiligs beschouwd! Het is verboden ze uit te voeren. Zij worden van geslacht tot geslacht bewaard. Er zijn levens in de waagschaal gesteld om ze te verdedigen — ja en om ze in bezit te krijgen. Ik herinner mij," voegde zij er aan toe met een lach, „dat toen mij die vaas werd gegeven en ik die toonde aan een vriend in Bombay, hij mij zeide dat hij voor geen geld zoo'n ding in huis zou willen hebben en dat ik goed zou doen aan geen Oosterling te vertellen dat ik die vaas had! Maar — ik ben niet spoedig bang."

„En u begreep dat u terugkeerde naar een land waar men geen halzen afsnijdt of inbreekt in huizen om der wille van een stuk aardewerk. Toch mevrouw is er iets dat u vergeet!"

„Wat dan?" vroeg juffrouw Ellingham.

„Er zijn Oosterlingen in Engeland! — heel veel. En — u maakte het bezit van dat heilige voorwerp alom bekend toen u zijn geschiedenis aan den journalist vertelde en toestond dat er foto's verschenen in een wijd en zijd verspreid weekblad!"

Juffrouw Ellingham schudde het hoofd.

„Ik geloof niet dat Chineesche waschbazen en houders van opiumkitten in aanmerking komen om zich te abonneeren op de „Lady's Circle" mijnheer Cherry! — Neen — ik geloof niet dat mijn vaas is gestolen door een Chinees of Oosterling."

„Chineezen hebben lange armen!" merkte Cherry op met een veelbeteekenenden lach. „Ik hoorde dat die zich uitstrekken van Peking naar Piccadilly en zij houden de einden goed vast ook mevrouw. Er moet intusschen nog veel ontsluierd worden!"

De „Marnix van St. Aldegonde".

Juist van de helling van de Ned. Scheepsbouw Mij. te Amsterdam te water gelaten.

Een belangrijke gebeurtenis had op 21 December te Amsterdam plaats, toen het nieuwe mailschip voor de N. V. Stoomvaart-Maatij. Nederland, de *Marnix van St. Aldegonde* te water werd gelaten. Prinses Juliana had zich bereid verklaard de doopplechtigheid te verrichten, terwijl prins Hendrik gekomen was om van het groote evenement getuige te zijn.

De *Marnix* is het tiende mailschip, dat de Ned. Scheepsbouw-Mij. voor de Stoomvaartmij. Nederland bouwt, hetgeen op zichzelf reeds een vermeldenswaard feit is.

De *Marnix* is een zusterschip van de *Johan van Oldenbarnevelt*, die 1 Maart a.s. gereed komt voor den proeftocht en den 6den Mei naar Indië moet vertrekken. *Marnix* en *Johan* zijn de grootste, ooit op een Nederlandsche werf gebouwde schepen.

De hoofdafmetingen van de *Marnix van St. Aldegonde* geven een indruk van dit enorme schip:

Lengte over alles	185,50 M.
Breedte op buitenkantspanten	22,58 „
Hoogte van kiel tot A-dek	22,45 „

Het gewicht van het schip, zooals het op stapel stond, bedraagt ongeveer elf millioen kg. — het zal, compleet beladen, 25.400.000 kg bedragen. De *Marnix* kan 370 passagiers 1e kl., 281 2e kl., 64 3e kl. en 60 4e kl. vervoeren, totaal dus 775 passagiers. De bemanning bestaat uit 344 personen, zoodat het totaal aantal opvarenden 1119 beloopt.

De inrichting omvat muziek-, rook-, eetsalons, kinderkamers, luxe hutten, kapsalons, een winkel, gymnastieklokaal, zwembad en een personenlift voor de verbinding tusschen de verschillende dekken.

Het contract voor den bouw van de *Marnix* werd op 30 April 1928 gesloten, de kiel gelegd den 8sten December d.a.v., zoodat nu de stapelloop ongeveer een jaar later geschiedde. In Juli 1930 zal de proeftocht op het programma staan, terwijl als datum voor de eerste reis naar Indië 7 October '30 vastgesteld is.

Voor den stapelloop bestond, naar wij in het *Hbl.* lezen, buitengewone belangstelling ondanks de hevige koude, welke nauwelijks door den zonneschijn getemperd werd. Maar de vlaggen woeien vroolijk naar alle kanten en een muziekkorps liet zich hooren.

Op den bodem van het nieuwe schip, was de groote tribune voor de vele honderden genoodigden opgericht. Vlak naast den geweldigen romp van de *Marnix* stond de kleine tribune voor de geëerde gasten, hierheen waren gebracht onder geleide van mr. D.A. Delprat, directeur van de „Nederland".

De prinses en prins Hendrik met gevolg kwamen om even twaalf uur bij de Nederl. Scheepsbouw-mij. aan met de motorboot *Presto* van den Kon. Holl. Lloyd in gezelschap van de heeren M. C. Koning en A. F. Bronsing, directeuren van de „Nederland", die de koninklijke gasten van de De Ruyterkade, waar zij per auto waren aangekomen, hadden afgehaald. De directeuren van de „Scheepsbouwmij.", de heer D. Goedkoop Dzn. en ir. H. Goedkoop, ontvingen de prinses en den prins aan den steiger. Het dochtertje van den oudsten directeur van de „Nederland", jongejufrouw Dorothea Wynanda Tegelberg, bood de prinses bloemen aan.

Kort na aankomst op de koninklijke tribune stelde prinses Juliana het mechaniek in werking, dat de *Marnix van St. Aldegonde* van de helling deed glijden, terwijl het „Wilhelmus" weerklonk. De flesch champagne sloeg prompt tegen den boeg te pletter.

Het schip was gedoopt.

Zonder stoornis bereikte de *Marnix* het IJwater. Een machtig schouwspel, dat ons sinds lang vertrouwd is geworden, maar toch nooit nalaat diepen indruk te maken.

Rede-M. C. Koning.

De heer Koning van de Stoomvaartmij. Nederland, voerde nu het woord, in de eerste plaats om prinses Juliana te danken voor het verrichten van de doopplechtigheid.

Wij hebben — zeide spreker — dit mailschip, getrouw aan de traditie onzer maatschappij, wanneer het niet genoemd wordt naar één der leden van ons koninklijk huis, den naam gegeven van één onzer groote mannen uit het bloeitijdperk onzer geschiedenis, nl. dat der 16e en 17e eeuw, en daarvoor gekozen: Marnix van Sint Aldegonde, tijdgenoot, geestverwant, vertrouwensman en medestrijder van prins Willem van Oranje, in diens grooten strijd tot handhaving der vrijheid van geloof, die tegen hun bedoeling, maar onvermijdelijk leidde tot een opstand tegen Spanje en daardoor tot den grondslag van ons zelfstandig volksbestaan.

Wat het dezen mannen aan innerlijken strijd gekost heeft, dat zij door hun verdediging van het groote principe der gewetensvrijheid onwillekeurig in opstand kwamen tegen het wettig gezag, leert ons op treffende wijze de tekst van het Wilhelmus van Nassouwe.

Nadat besloten was dat dit nieuwste onzer motormailschepen den naam „Marnix van St. Aldegonde" zou ontvangen, kwam bij ons het denkbeeld op, uit hoofde van dien historischen band tusschen Oranje en St. Aldegonde, prinses Juliana uit te noodigen dit schip te water te laten. Nu bovendien het Wilhelmus van Nassouwe, oorspronkelijk een geuzenlied, na het midden der 19e eeuw meer en meer ons vroegere volkslied heeft verdrongen en tenslotte tot volkslied is verheven geworden, hebben wij met dit verzoek tevens tot uitdrukking willen brengen den band, die het Huis van Oranje en het Nederlandsche volk bindt.

Vervolgens richtte spr. woorden van dank tot prins Hendrik voor zijn tegenwoordigheid en daarna wendde de heer Koning zich in het Fransch tot den heer en mevrouw De Marnix de Saint Aldegonde (uit Brussel):

„De directie van de „Nederland" is u zeer erkentelijk dat gij u, ondanks het slechte seizoen, de moeite heeft willen getroosten om ons de eer aan te doen den doop bij te wonen van onze boot, die naar een uwer voorvaderen genoemd is," zeide spr. ter begroeting en hij voegde er enkele woorden ter kenschetsing van de beteekenis van Marnix van St. Aldegonde aan toe.

Tot de heeren Goedkoop sprak de heer Koning woorden van gelukwensch en hulde, die eveneens allen golden, die aan den bouw van het mailschip hebben meegewerkt. Spr. eindigde aldus:

„Ook voor de heeren Visker en Price, die de plannen van het schip ontworpen hebben, is dit een belangrijk oogenblik, eu het eerste bouwtijdvak op zoo feestelijke en gunstige wijze afgesloten is geworden.

K.H. prinses Juliana, de Nederlandsche scheepsbouw en de Nederlandsche scheepvaart, die twee oude en groote takken van ons volksbestaan, voelen zich bijzonder geëerd dat de openbare handeling, die gij na de voltooiing uwer studiën aan onze oudste universiteit te Leiden hebt willen verrichten, is geweest een blijk van medeleven en groote belangstelling in die bedrijven.

Gij bevindt u hier te midden van vertegenwoordigers zoowel hoog als laag, van den scheepsbouw en zeevaart en ik weet zeker namens allen te spreken, wanneer ik eindig met den wensch, dat het uwe K. H. moge behagen ons nog menigmaal blijken uwer zoo hoog gewaardeerde belangstelling te willen geven."

Vervolgens sprak de heer D. Goedkoop Dzn. nog een kort woord van dank tot prinses Juliana en prins Hendrik. De prinses bood hij een (door de fa. Wasmann, alhier vervaardigde) plaquette als souvenir aan de verrichte doopplechtigheid aan.

De koninklijke gasten begaven zich vervolgens met een zestigtal speciale genoodigden aan boord van de *Zaandam II* om naar de *Prins der Nederlanden* te gaan, waar de „Stoomvaartmij Nederland" een lunch aanbood.

Prinses Juliana bij de te waterlating van de „Marnix van St. Aldegonde", het groote motorschip van de stoomvaartmaatschappij „Nederland".

NEDERLAND.

Vechtende Burgerwachters.

In het laatste van December vierde de burgerwacht te Vlodrop haar jaarfeestje, waarbij een goed glas bier werd gedronken, meldt de *Tel.* Tegen sluitingsuur kregen eenige der burgerwachters onderling twist, welke zoo hoog liep dat de gebroeders Van B. een tweetal andere feestvierders uitnoodigden even naar buiten te komen. Deze gaven hieraan gevolg, doch nauwelijks hadden zij het feestlokaal verlaten of zij werden door de gebr. v. B. aangevallen, zoodat spoedig verschillende personen in een hevige vechtpartij waren gewikkeld.

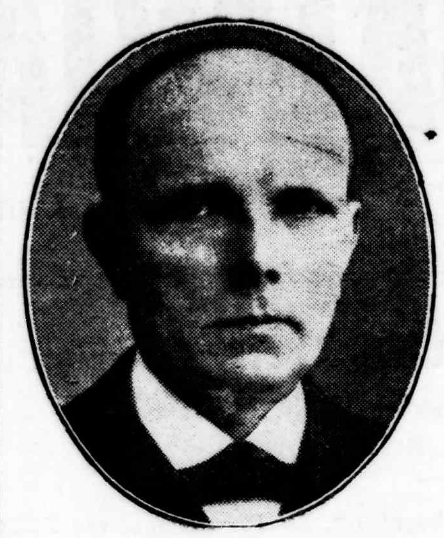
Nadat de vechtersbazen waren gescheiden bleek, dat de 22-jarige v. H. een vijftal messteken had opgeloopen, terwijl de 22-jarige P.R. een groote bloedende hoofdwonde had bekomen. V. H. moest naar zijn woning worden overgebracht, waar hij door een dokter werd verbonden.

Tegen de drie gebroeders v. B. is proces-verbaal opgemaakt.

Mororrijdende Vroedvrouw aangereden,

Te Nijmegen is op 21 Dec. de vroedvrouw Van de Wal, die daar motorfiets reed, aangereden door een stoomtram. Het slachtoffer is een eindweegs meegesleurd en werd deerlijk verminkt. De motor was geheel verward in het onderstel van de tram en zwaar gewond werd de vroedvrouw onmiddellijk overgebracht naar het R. K. ziekenhuis. Haar toestand is zeer ernstig.

Prof. Dr. N. Ph. Tendeloo.

N. Ph. Tendeloo

14 Dec. was het vijfentwintig jaar geleden dat prof. dr. N. Ph. Tendeloo, hoogleeraar in de ziektekundige ontleedkunde, algemeene ziektekunde en gerechtelijke geneeskunde, zijn ambt als hoogleeraar aan de Leidsche Universiteit aanvaardde.

Nicolaas Philip Tendeloo is geboren den 24en April 1864 te Ajer-Madidi (Menado). Den 2den October 1883 werd hij als medisch student aan de Leidsche Universiteit ingeschreven. In het jaar 1890 werd hij assistent op het Boerhaave laboratorium bij professor Siegenbeek van Heukelom, na in Februari 1890 zijn half-arts-examen te hebben gedaan. Hij bleef aan dit laboratorium verbonden tot 1 Januari 1892 en vertrok in dit jaar voor verdere studie naar Utrecht, waar hij den 12en Mei 1893 tot arts werd bevorderd, waarna hij voor verdere studie een semester naar Zürich vertrok.

In het eind van 1893 vestigde hij zich metterwoon te Delfshaven en promoveerde bij zijn leermeester Siegenbeek van Heukelom te Leiden op 23 November 1894 tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: De pathologie der pharynxdivertikels.

Korten tijd daarop werd hij als patholoog anatoom verbonden aan het Gemeente-Ziekenhuis te Rotterdam. Als zoodanig volgde 4 November 1904 zijn benoeming tot hoogleeraar in de pathologische anatomie aan de Leidsche Universiteit als opvolger van professor van Walsem. Hij aanvaardde zijn ambt den 14en December 1904 met een inaugureele rede, getiteld: De onderlbaarheid der geneeskundige wetenschap. In 1905, na het aftreden van prof. Mac Gillavry belastte hij zich geheel vrijwillig met het onderwijs van de algemeene pathologie.

Auto door een Trein gegrepen.

In den morgen van 19 Dec. werd op den onbewaakten overweg, gelegen op de lijn Zwolle—Dalfsen bij het voormalig station Berkum, de vrachtauto van den heer Klosse uit Ommen, welke op weg was naar Zwolle en geladen met vee, door den sneltrein van Leeuwarden gegrepen. Van de drie inzittenden werd de heer M. E. de Haas, wonende Brugstraat te Emmen, geheel vermorzeld. De heer Van den Hoek kwam er met een enkele schram af, terwijl de derde inzittende, de heer Klosse zelf, met den schrik vrijkwam. Van het vee werden vier stierpinken gedood.

Het weer was mistig. De burgemeester van Zwollerkerspel bevond zich spoedig ter plaatse om een onderzoek in te stellen, meldt de *Tel.*

VAN ALLE ZIJDEN

De Sport en de Kunst—om Geld te maken.

Susanne Lenglen, gezegd „l'incomparable", die professioneel was, is nu weer uit de professie. Toch kan men niet zeggen, dat er geen lijn in haar leven zou zitten, schrijft een medewerker van het *Vad.* Er zit de geldlijn in. Die kun je hebben; in je hand; en dan word je rijk. Niet vanzelf natuurlijk; maar als je die geldlijn hebt, doe je van alles om rijk te worden. En dan lukt dat wel. Want al wat je hebt aan gaven en krachten, maak je dan dienstbaar aan die lijn.

So did Susanne. Haar spelen werd geldverdienen; en nu verdient ze allicht nog heel wat meer geld; want ze is „reclame" geworden. Verkoopster in een modemagazijn te Parijs; afdeeling tenniscostuums. En als je daar een pakje koopt — ik denk, dat het niet 't goedkoopste adres is — dan gaat Suus met je mee naar de tennisbaan, een speciale baan op de helft van de normale grootte; op de binnenplaats; en daar mogen de klanten dan een setje met haar spelen, „om te probeeren of het nieuwe costuum wel gemakkelijk zit."

Dat spelletje zal je vermoedelijk dan ook niet eens al te schandelijk verliezen, zoodat je behalve je costuum ook nog een soort opsnijcertificaatje mee naar huis krijgt: de glorie van aan ieder, die het al of niet hooren wil, te kunnen verklaren: „Och ja, Susanne is geweldig; ik heb 't met 6—3 van haar verloren." Ieder tennisser, goede, woud-be-, gewoonte-, flirt-, vervelings-, pracht- en snert-tennisser weet, dat dit vrijwel een tennis-adelsbrief, een tennis-hoog-adelsbrief beteekent.

Het is waar, dat die glorie en die adel nu juist niet van achttien-karaatschen oorsprong zijn. Maar dat is bij die wereldsche prachtigheden van minder belang. Het is: glorie; en die je toekrijgt op je pak. En die je waarschijnlijk evenzeer, aangemeten wordt; want Susanne ziet natuurlijk „d'ici" of je 'n kei of een kruk bent, en laat je naar je tennisstand — en misschien ook in verhouding van het bestede bedrag — rondspringen. En geeft van tijd tot tijd een mepje. Net als andere poesen doen met een muis. Want ze wordt er voor betaald. Met hoeveel, dat wordt er niet bij gezegd; dat zouden ze in Amerika wel doen; daar verschenen op 't magazijn borden met „An every-day-thousand-dollar tennisser engaged! Meet her in the field!" In Frankrijk is men nog niet zoo ver, maar fluistert „on-dit"-bedragen. Maar het zal wel „goed" zijn.

Een dubbel Leven.

Op een avond gelukte het een detective, die toevallig bij eene tramhalte bij het stadspark in Boedapest stond te wachten, een man te arresteeren, die zoo juist een dame haar zilveren handtaschje had afhandig gemaakt, meldt de *N.R.C.* Bij de politie verklaarde de gearresteerde of Zoltan Kovács te heeten en werkloos winkelbediende te zijn. Toen men echter, volgens de voorschriften, de gearresteerde zijne schoenveters, bretels, enz. ontnam, viel het op, dat deze onder zijne smerige en afgedragen bovenkleeren zulk schoon en fijn linnengoed droeg. In de binnenzak van de versleten jas vonden de politieagenten ook een vergeten enveloppe geadresseerd aan: Den Wel.Ed. Geb. heer D.B. met precies adres, terwijl het linnengoed met D.B. was gemerkt. Bij een nieuw verhoor kwam toen onder snikken de waarheid aan het licht:

D.B. was employé bij een verzekeringsmaatschappij geweest, had goed geld verdiend en rustig met vrouw en zoon geleefd, tot dat hij op een goeden dag zijn baantje verloor en nergens iets anders kon vinden. Thuis echter had men voor de huishouding en voor den jongen, die op eene middelbare school ging, geld noodig. Al rondzoekende maakte hij toen kennis met twee inbrekers, die hij zijn nood had geklaagd, en die hem op een van hun eerstvolgende expedities meenamen. Op die manier kwam hij in het „vak", waarin hij al spoedig „zelfstandig" werd en slechts bij grootere ondernemingen zich met zijne „collega's" „associeerde". Zoo leefde hij drie jaren. Thuis bleef hij de eerzame huisvader, van wien niemand iets anders wist dan dat hij met verzekeringen goed geld verdiende. Hij ging altijd goed gekleed. Zijn „werk" pakje had hij bij een der „collega's", bij wien hij zich ook verkleedde. Toen hij alles verteld had, smeekte hij, weenend, dat men zijne familie niets zou zeggen, opdat zijne vrouw en zoon niet zouden weten, waarvan zij drie jaren hadden geleefd.

Bij deze geheimzinnige opmerking, waarover mijn beide metgezellen lachten, waren wij bij de deur van het landgoed aangekomen. Carsie de butler was toevallig daar, toen wij binnen kwamen en juffrouw Ellingham wendde zich onmiddellijk tot hem.

„Iets gehoord of iets ontdekt, Carsie?"

„Niets mevrouw. Ik heb een onderzoek ingesteld in en buiten het huis en het is mij niet gelukt eenige inlichting te verkrijgen."

„Van welke soort?" vroeg Cherry scherp.

Carsie keek hem kalm aan.

„Of er een vreemde hier is gezien tusschen Maandagmiddag en vandaag," hernam hij op gelijkmatigen toon. „Er is overdag niemand gezien door een der bedienden, noch binnenshuis noch buitenshuis."

„En wat de nacht betreft, daarvan kunt u natuurlijk niets zeggen," merkte Cherry onmiddellijk op. Daarna wendde hij zich tot juffrouw Ellingham.

„Mag ik nu de salon eens zien?"

Juffrouw Ellingham bracht ons naar een groote kamer aan het einde van het huis; een groote vierkante kamer met ramen op het Oosten en het Westen en een openslaande deur op 't Zuiden die uitkwam op den omwalden tuin tusschen het huis en de zee. In mijn oogen was het een zeer mooie kamer met schilderachtige meubelen en kwistig versierd met ornamenten, aquarellen en schilderijen. Cherry bekeek dat alles echter oppervlakkig; hij richtte zijn oogen dadelijk op het kastje van het bureau. Nauwelijks had juffrouw Ellingham het deurtje daarvan geopend of zij uitte een kreet van verbazing.

„Maar dat is sterk," riep zij uit. „Dat had ik nog niet gezien. Men heeft behalve de vaas nog meer gestolen. Mijn kleine Hindoe-goden zijn ook verdwenen! Lieve hemel! — dat..."

„U doet geloof ik beter mevrouw alles te onderzoeken," merkte Cherry op. „Er is misschien nog meer gestolen. Maar vertelt u mij eens iets van dat kastje, hit heeft zooals ik zie twee plankjes."

„Ja en de Kang-he vaas stond daar en op het andere plankje stonden achterin twee aardige kleine beeldjes Hindoe-goden. Maandag waren zij er nog alle drie..."

„En nu zijn ze verdwenen," zeide Cherry turende in het donkere kastje. „Laat mij eens rondkijken."

Hij was zeer voortvarend en deed mij daarbij denken aan een hond, die een spoor zoekt. Hij bekeek het bureau van alle kanten; hij keek naar het zware kleed, dat er voor lag; hij bekeek het tapijt. Daarna onderzocht hij de openslaande deur, opende haar, wandelde naar buiten en verdween in den tuin. Binnen een paar minuten was hij in de salon terug.

„Ik kan u precies zeggen hoe uw eigendommen zijn gestolen mevrouw," zeide hij met eenige verheugenis in zijn stem.

„Om te beginnen ziet u eens naar de sluiting van de deur — een eenvoudig slot dat zelfs een weinig geoefend inbreker in twee seconden met 't grootste gemak open maakt. Uw inbreker kwam natuurlijk binnen door die deur en ging rechtstreeks naar het kastje in het bureau. Hij bracht een tasch mede om er den buit in te doen. De tasch was gevuld met de fijne houtwol die gebruikt wordt in aardewerkmagazijnen om de artikelen in te pakken — kijk eens — daar liggen stukjes van die houtwol op het kleed tusschen de stoelen. Het is hoogst eenvoudig! — de man had niets te doen dan naar binnen te wandelen en zijn slag te slaan en daarna denzelfden weg terug te gaan!"

„En toch," merkte juffrouw Ellingham op „verzekert Carsie mij dat hij geen gelegenheid liet voorbijgaan om persoonlijk te onderzoeken of die deur 's avonds was gesloten en nog gesloten, als hij haar den volgenden morgen onderzocht."

„Precies!" zei Cherry lachend. „Maar de dief draaide waarschijnlijk den sleutel weer om toen hij wegging om u den indruk te geven dat de diefstal van binnen uit was gebeurd — door iemand van uw personeel. Het instrument dat hij gebruikte om den sleutel den eenen kant om te draaien om binnen te komen kon even goed gebruikt worden om den sleutel den anderen kant om te draaien — toen hij had, wat hij wenschte. O! Een heel gemakkelijke inbraak! Maar sprekende over de bedienden—kunt u hen ten volle vertrouwen? Uw butler?"

„Ik kreeg de beste getuigschriften van Carsie. Ik geloof niet, dat er eenigen twijfel is aan zijn volstrekte eerlijkheid en fatsoen. En wat mijn Hindoe-bediende, Mandhu Khan, betreft, hij is reeds twaalf jaren in mijn dienst en is mij zeer verknocht. En de overigen — nu ik geloof niet, dat de nieuwsgierigheid of mijn linnenmeid of mijn werkmeiden of de knecht of de tuinlieden of mijn chauffeur, een van allen iets zouden begeeren, wat volgens hen niets anders is dan een sierpot en een paar kleine steenen poppetjes...."

„U weet nooit hoe een eenvoudig iemand van nut kan zijn voor een handigen en gewetenloozen misdadiger, mevrouw," viel Cherry in de rede. „En er is een ding, waarvan u in verband met deze zaak zeker kunt zijn. Dit is geen gewone diefstal! Maar hoe ook — kunt u mij een aflevering geven van de „Lady's Circle", waarin het artikel en de foto's zijn opgenomen?"

Juffrouw Ellingham gaf de aflevering en daarna gingen wij heen. Toen wij het erf verlaten hadden, zag hij het tijdschrift in en lachte cynisch.

„Ben. Nu zou je op het eerste gezicht denken, dat dit een verstandige vrouw is — en ongetwijfeld is zij dat ook naar haar eigen inzicht. Maar zij is buitengewoon onnoozel — zeer onnoozel. Zij weet, dat de Oosterlingen veel waarde hechten aan dat Kang-he goed en nu maakt zij haar bezit van een prachtstuk bekend — zie eens hier, zie die afbeeldingen! Foto's van de vaas! Foto's van het kastje met de deur open, zoodat de vaas te zien is! Een foto van de salon, die nauwkeurig de plaats van het bureau aangeeft! Alles pasklaar voor den dief! — hij had niet anders te doen, dan zijn handen op het ding te leggen!"

Hij verliet mij plotseling aan het einde van de laan en ging naar zijn kamers, steeds mopperend op juffrouw Ellingham.

's Avonds laat, toen Keziah en ik van plan waren om naar bed te gaan, kwam hij plotseling binnen en viel in een stoel neer.

„Juffrouw Heckitt!" zeide hij. „U mag het mij niet weigeren, want ik zal goed voor hem zorgen. Ik wilde, dat Ben morgenochtend met mij naar Londen ging."

HOOFDSTUK IX.

Een manusje van alles.

Ofschoon ik achttien jaren was en mij zelf niet weinig voelde, beschouwde ik toch altijd mijn zuster als het hoofd van het gezin en toen Cherry zijn voorstel deed, keek ik naar haar als een kleine jongen kijkt naar een strengen schoolmeester, wien plotseling een vrije dag wordt gevraagd. Inwendig beefde ik, want Keziah's altijd streng gezicht werd buitengewoon somber.

„Londen!" riep zij uit. „Hij? En waarvoor, mijnheer? Wat een idee!"

„Daarvoor zijn redenen, juffrouw. Ik wil niet zeggen staatkundige redenen, ofschoon ze bijna van dien aard zijn. Maar — redenen! Politieredenen, als u wilt."

„Ik wil niet, dat Ben wordt betrokken in politiezaken. Ik heb er niets op tegen, dat hij er eens met u op uit gaat — u is in burgerkleeren en ziet er uit als een heer en u lijkt mij een fatsoenlijk jongmensch. Maar als er sprake is van uniformen...."

„Ben zal niet in contact komen met uniformen, juffrouw. Ik wilde hem gaarne morgen medenemen op een uitstapje en ik zal hem u Zondagavond weer gezond en veilig afleveren. Ik heb hem noodig!"

„En waarvoor toch? Vertelt u mij dat eens."

(*Wordt vervolgd.*)

Kort verhaal.

OORZAAK: ONBEKEND ....

Het was een zeldzaam, onbegrijpelijk ongeluk, waarover nog langen tijd gepraat werd. Op een laten avond reed, op den openbaren weg, een motorrijder aan op een totaal vernielde auto, waarvan de inzittenden, een heer en een dame, dood waren. Boeren, die erbij gehaald werden, herkenden in den doode den dokter Kosters, die, hoewel nog betrekkelijk jong, reeds een goeden naam als chirurg bezat. De dame was hun onbekend. Het werd eerst later bekend, dat zij was Marianne Lindar, uit hetzelfde plaatsje geboortig als de dokter.

Het onderzoek maakte uit, dat de auto met ontzettende vaart tegen een boom was opgereden, waarbij zij totaal verbrijzeld was. De remmen waren niet gebruikt, niets wees erop, dat door onvoorziene obstacles het ongeluk was veroorzaakt; alles aan den wagen was in orde. Er bleef dus niets anders over dan de veronderstelling, dat de bestuurder, door het schelle licht van een hem tegemoetkomenden wagen, verblind was geworden, maar dan nog bleef het onbegrijpelijk, hoe de geroutineerde rijder het gevaar aldus was ten offer gevallen.

Het gebeurde zou voor goed in het duister blijven, omdat de beide menschen dood waren. Het vermoeden, het combineeren, liet een groote speelruimte toe, maar hoe vriend en vijand de zaken ook draaiden en keerden, er bleef niets te combineeren over. Kosters was sedert vier jaren heel goed getrouwd met een mooie, jonge vrouw. Hij bezat twee kinderen. Hij werkte zeer hard en verwierf zich gaandeweg een vermogen. Men was niet bij machte, in moreel opzicht, iets op hem te zeggen. Kort en goed — hij was onaantastbaar.

Niet minder onaantastbaar was de reputatie van Marianne Lindar, die bijna even oud als hij, reeds vele jaren met hem bevriend was. Steeds gingen er jaren voorbij, voordat zij elkander eens toevallig in hun geboorteplaats ontmoetten. Zij was artieste en sedert een jaar met een advocaat getrouwd.

Op den dag voor het ongeluk hadden zij elkaar ontmoet. In tegenwoordigheid der ouders van Kosters had Marianne hem verzocht haar den volgenden dag even naar de 30 kilometer verwijderde stad te brengen, waar de pleegmoeder van haar man woonde.

Zij, Marianne en Kosters, hadden elkaar ditmaal in twee jaren niet gezien. Nooit was een brief tusschen hen gewisseld. Niets, maar ook letterlijk niets, had eenige verdenking kunnen rechtvaardigen, dat er tusschen dezen man en deze vrouw iets zou bestaan, waarvan de menschen geen vermoeden hadden.

Het moest dus een ongeluk geweest zijn, een stom blind toeval, waar de beide jonge menschen aan ten gronde waren gegaan.

Maar zóó was het in werkelijkheid en zoo alleen was het geweten door de beide nu gestorvenen:

Acht jaren geleden, op een winteravond, toen niemand aan Marianne dacht, kwam zij naar het huis der oudjes Kosters. Het was reeds laat, het eten was al afgeloopen. Marianne had het recht om zonder plichtplegingen binnen te loopen, bevriend als zij was met de familie, sedert haar jeugd.

Ook nu dronk ze nog even een glas wijn mee om dan, na een kort praatje, op te staan, daar zij nog een heuvel aan den boschrand op wilde, van waar zij het naburig stadje bij avondlicht begeerde te bewonderen. De oude vader droeg den zoon, Bernard, op haar niet alléén te laten trekken; hij gaf zijn geleide en zij praatten veel, veel over den oorlog, dien hij nog als student, zij als verpleegster had meegemaakt, veel over hunne diverse levens en zorgen.

Toen zij boven op den heuvel waren aangeland en de lichtjes in de vertezagen flikkeren, ontstond er een pauze.

„Heerlijk!" fluisterde zij en snoof diep de klare, pittige lucht in.

„Heerlijk!" antwoordde hij en het klonk als met ingehouden adem.

Waarom Marianne juist nu hem met zachte stem vroeg naar zijn verloofde, is niet te verklaren. Zij wist, dat hij de dochter van een dokter het hof maakte en haar zou trouwen, zoodra hij met zijn studie klaar was, of, liever gezegd, zoodra zijn tijd van assistentzijn bij een professor was afgeloopen.

Bernard antwoordde niet. Hem was, plotseling, eenvoudig, zooals natuurgebeurtenissen komen, het inzicht geopenbaard: die heb ik immers lief — ja, die daar naast mij — Marianne Lindar, die ik sedert jaren ken en zie en hoor... van wie ik reeds lang weet, dat haar gestalte slank en gracieus is, haar haren zwart en haar oogen... wat weet ik eigenlijk van haar oogen, bedacht hij en het vloog hem naar de keel. Hij beheerschte zich nauwelijks, toen hij haar plotselinge bij den arm greep en hartstochtelijk toefluisterde:

„Wat voor oogen heb je, Marianne? ... laat mij je oogen zien, Marianne! ... Lieve, lieve, lieve.... lieve Marianne!"

Zij echter verroerde zich niet onder zijn nerveuse greep. Zij zei alléén:

„O, Bernard... daar is het nu! Wij hadden niet samen deze wandeling moeten doen... Weet je... het vreeselijke: daaraan ontkomen we nu niet meer... ons leven lang niet... wij beiden zeer zeker niet..."

Dat zij elkaar kusten, was heelemaal niet onnatuurlijk: het noodlot ontloopt men niet!

Den volgenden dag ging ze op reis. Drie jaren verstreken. Zij hadden elkaar niet meer ontmoet. Zij hadden elkaar niet gezicht. Op een smallen boschweg boven op een heuvel, waar hij altijd reed als hij thuis was, zagen zij elkaar weer. Zij gaven elkaar de hand en keken elkaar in de oogen. Ben je anders geworden?

— Neen! — Heb je vergeten? — Neen. — Weet je nog? — Ja — ach ja!

Toen sprong hij van zijn paard en zij gingen naast elkaar het bosch in, hand aan hand.

Des avonds ontmoette men elkaar bij een feestelijkheid; Bernard zat naast zijn toekomstige vrouw en Marianne deed, als of haar dit volkomen onverschillig liet. En hunne oogen meden elkaar. Plotseling was Bernard verdwenen. Toen hij terugkwam, nam Marinne afscheid, tegelijk met haar moeder. Zij vermeden het, deze twee menschen, elkaar de hand te reiken.

De aanstaande vrouw bezat een recht! De man voelde het diep in zijn wezen, dat zijn bruid een recht had. Daarvoor had alles nu te zwijgen. Wanneer hij een ander man geweest was, had hij de eene los gelaten om de andere te houden. Dat alles kon hij niet doen.

Opnieuw, na een jaar, een ijlings terugzien aan het station, toen hij aankwam en zij vertrok. En een seconde lang draaide alles Marianne voor de oogen. Zij hield zich aan een bankleuning vast. Eens — eens moet dit ophouden, overdacht ze. Maar tegelijk wist ze 't: daarvan komt men niet meer los...

En weer gingen er jaren voorbij. In dit zesde jaar had Marianne haar verloofde op bezoek, aan wien zij zich innig verbonden wist. Zij bracht hem naar het station. Hij vertrok; zij bleef nog een week bij zijn moeder. Zij dacht niet aan Bernard; geen gedachte wijdde ze hem. Toen ze de straat opliep, kwam er van 't erf der Kosters iemand te paard.

Zij kon niet anders — zooals de bliksemschicht niet anders vermag —; zij ging achter hem aan naar de renbaan. De schemering was dicht; zij stond bij een hoek. De ruiter galoppeerde. Hij zag haar niet. Hij zag haar waarachtig niet. Maar hij moest het voelen, nog voordat zij met haar donkere stem hem aanriep. Het doorschokte hem. Hij was getrouwd — om 't even — een kind — een blonde vrouw, die al lang op hem had gewacht — doch daar voelde hij Marianne Lindar in al zijn vezels, die niet flirtte noch vleide. Ja — daar was ze. Slank.... gracieus — donker — in een fluweelen mantel stond ze daarginds.... in eens overgewaaid...

Dienzelfden nacht rilde hij van koorts, Zijn vrouw had angst. Koude koorts huiveringen, rillingen. Gloeiende koorts — zweet en hartbrekende pols.

In dienzelfden nacht huiverde Marianne van koorts. Niemand had angst om haar. Koude koorts — huivering en rilling. Gloeiende koorts — zweet en een woeste pols.

Eens moest het uitgesproken worden, eenmaal moest de wonde betast worden, die aan het zweren was en stak bij de geringste aanraking. De onzalinge ban moest verbroken worden, omdat men leven moest. Omdat men eerlijk blijven wilde en omdat er toch nog wel geluk bestond — vrouw — en kind — een liefhebbende man — gezegende arbeid — kortom een geluk bestond er; men zou zich nog wel kunnen redden en misschien....

Zij begaf zich den volgenden dag vol dapperheid naar zijn huis. De familie was op reis. Plotseling. Naar Zwitserland. „Omdat Bernard zich niet heelemaal goed voelde," legde de oude meneer Kosters uit.

En de ban was niet verbroken.

Maar geluk en leven schenen gered. Het was ten slotte toch alles weer in orde en 't andere was een droom... een ziekte, die men overwinnen kon... een toeval. Wanneer men elkaar opnieuw zou weerzien, was alles stellig goed.

Dat was het niet.

Het terugzien was na twee jaren. Marianne pakte toen geluk en ongeluk tegelijk bij de horens, ging naar het huis zijner ouders, begroette de jonge vrouw hartelijk, drukte hem vriendschappelijk de hand zonder hem aan te zien en vroeg hem, haar naar haar schoonmoeder te willen rijden.

Natuurlijk wilde hij dit gaarne doen; hij vroeg of zijn vrouw ook meeging, die echter om de kinderen moest weigeren.

Toen reden beiden weg. Zwijgend zitten ze naast elkaar; zij beeft zacht. De motor snort. De wijzer van den snelheidsmeter stijgt. Geen woord. De blanke straatweg vliegt onder hen weg. De wind jaagt de korte haren haar in het smalle gezichtje. Haar handen omsluiten zich in een krampachtigen greep. Stevig omspannen de zijne het stuurrad. Die handen... die naar elkaar zouden willen grijpen en niet mogen — niet kunnen.

Zij zien elkaar niet aan, hij en zij.

„Ik heb je lief, Marianne."

„Ik heb jou lief, Bernard."

„Voor eeuwig."

De naald wijst tusschen 70 en 80. Hij spreekt geen woord meer. Zijn hart is in zijn handen. In de voeten is loodzwaarte.

De naald balanceert tusschen 80 en 90. De man zwijgt. Zijn hart is in zijn handen. De oogen der vrouw staren rechtuit. Dicht staan de lippen op elkaar, zweet kleeft aan de palmen der opééngedrukte handen.

Zijn hart is in zijn handen; zijn bloed overgutst elke gedachte. Alles is nood en ontzetting bij het naderen van het onafwendbare. Het onafwendbare, dat zij ontloopen, vele jaren...

De naald markeert de 90.

Een steunen stijgt boven het snorren van den motor omhoog.

Het hart van den man is in dit steunen.

Zij staart recht vooruit — de handen gevouwen in haar schoot.

„Marianne".

„Ja."

„Marianne — in mijn leven is de leugen".

„In mijn leven ook."

„Kun je het dragen, Marianne".

„Neen."

„Kun je er aan ontkomen, Marianne?"

„Neen!"

„Heb je den moed... Marianne?"

„— — —"

„Marianne!!"

„Ja!!"

De naald is op 100.

Het is geen straat meer — geen weide, geen veld en struiken en een smal beekje in maneschijn — het is nacht en rossig licht voor de oogen — „ik heb je lief, Mariane" — en kringen en duizenden sterren — het hart is zijn handen, die rukken aan 't stuur — „Zie mij toch aan, Marinne —"

Eén seconde — twee seconden oog in oog...

Dan is er het einde.

BEVOLKING VAN BATAVIA.

Gevestigd:

J. Ansems, Tjemaralaan 24, van Fort de Kock.
F.L.J. Bakker, Gang Cornelius 6, van Nederland.
A. Burger, Kemajoran 36, van Tangerang.
P.M.E Corver geb. Detiger, Mampangweg 17, van Nederland.
L.A.C.B. Coster, Noordwijk 12, van Parijs.
L.A. Elliott, Kramat 5, van Soekaboemi.
K. Harada, Salemba 16, van Japan.
Mej. J.G. van Heel, Gang Kinsbergen 6, van Nederland.
A.J. Jongen, Gang Horning I 1, van Semarang.
M.Chr. Koolen, Senen 4, van Magelang.
K. Koster, Goenoengsahari 47, van Rotterdam.
D. ter Laan, Kramat 95, van Buitenzorg.
Mej. A. Leader, Roomsche kerkweg 6, van Soerabaja.
J.R. van Leeuwaarde, Senen 4, van Sumatra's Westkust.
P.A. Lijbaart, Tjikini 13, van Nederland.
E. Nettekoven, Gang Horning I 1, van Semarang.
P.J. Smulders, Rijswijk 3, van Soerabaja.
K. Suzuki, Tjiliwoenglaan 18, van Telokbetong.
J.L. Top, Binnen Nieuwpoortstraat 4, van Soerabaja.
H.J.A. Trouwborst, Sawohlaan 25, van 's Gravenhage.
J. de Vries geb. Stoutjesdijk, Gang Klientjie 54, van Nederland.
J. Westra, Gang Twagong I, van Semarang.
W. Arnold Bik geb. Gill, Tjikini 20, van Tasikmalaja.
Ch. Chevalier, Krekot 23/25, van Semarang.
A.W. Geerlings geb. Bauer, Gang Kadiman 15, van Tjipari.
M. Hagger geb. Debeffe, Oude Tamarindelaan 90, van Bandoeng.
C.E. Hartford, Hotel Koningsplein, van Honkong.
W.Chr.M. Julsing, Gang Pool 5, van Telokbetong.
M.P.G. Kappeyne van de Coppello, Rijswijk 1, van Schiedam.
F.Th. Rumpel, Rijswijkstraat 27, van Duitschland.
O. Schuring, Djamboelaan 58 pav., van Kandangan.
A.H. Stokvis, Hospitaalweg 3, van Bandoeng.
E.Chr. Suermondt, Gang Scott 10, van Telokbetong.
J. de Vries, Hospitaalweg 3, van Bandoeng.
Mej. M.H. de Wild, Kramat 19, van 's Gravenhage.
A. Wilding, Molenvliet W. 4/6, van Engeland.
L. J. van de Winkel, Rijswijk 1, van Nijmegen.
Mej. C.W.M. de Wijngaert, Gg. Kalipasir 3, van Medan.
F.C.P. de Wijngaert, Gg. Kalipasir 3, van Medan.
O. Aratan, Koningsplein W. 4, van Tandjoengredeb.
D. A. F. Artini, Alaydroeslaan 71, van Malang.
H. W. J. Chr. Bodewitz, Krekot 6 A, van Europa.
B.M. de Geus geb. Goldstein, Mampangweg 23 pav., van Nederland.
H. W. Halkema, Gg. Chaulan 50, van Soerabaja.
H. Hekking, Gg. Scott 10, van 's Gravenhage.
Chr. Hooykaas, Javaweg 54 pav., van Europa.
F. Jager, Gg. Chasse 22, van Kosambi.
W. Chr. M. Julsing, Gg. Pool 5, van Telokbetong.
I. Lumb, Gg. Scott 10, van Soerabaja.
A. J. Paauwe, Tanahabang W. 66, van Rotterdam.
A.G.J. te Riet geb. Kleian, Gg. Kadiman 10, van Cheribon.
E. Stolzenhayn, Goenoengsahari 47, van Soerabaja.
W. Chr. M. Vlasman, Rijswijk 14, van Malang.
G. de Wilde, Mampangweg 21 pav., van Bandoeng.
C. R. Wilkins, Madioenweg 39, van Singapore.
J. Echter, Gang Horning II 36, van Pontianak.
E. Göller, Zuiderboordweg (Priok) 30, van Rengasdengklok.
Mej. M. Grohé, Kebonsirih 76, van 's Gravenhage.
A. Hettinga, Gg. Commissaris 35, van Amsterdam.
A. J. Hillebrandt, Goenoengsahari W. 4, van Semarang.
C. A. Jansen, Rijswijkstraat 27, van Nederland.
Th. H. Klompé, Kebonsirih 10, van 's Gravenhage.
A. van der Meijde geb. Voorhoeve, Pegangsaän O, 25 pav., van Wassenaar.
W. Neumann, Gg. Pool 5, van Soerabaja.
J. Spaan, Koningsplein O, 16, van Palembang.
G. J. Tan, Oude Tamarindelaan 87, van Djokjakarta.
J. A. van den Tempel, Salembaplein 1, van Europa.

Meisje: „Mijn aanstaande man zegt dat hij nooit iets kleiners gezien heeft dan mijn voeten."
Vriendin: „Ik wel — de schoenen die je draagt."
(Passing Show).

MOPPEN.

Hij was een van die jonge mannen, die niet schijnen te weten, wanneer ze naar huis moeten gaan. Zij had al verscheidene malen gegeeuwd, toen een klok in de gang 12 sloeg.

„Loopt die klok acht dagen lang?" vroeg hij.

„Wel", zei het meisje, terwijl ze een nieuwe geeuw onderdrukte, „waarom blijf je nog niet een poosje om het af te wachten?".

***

Beechnut fruit drops: buitengewoon zuiver.

***

— Dat is me ook wat moois; u recommandeerde mij een dertigjarige weduwe en nu blijkt, dat zij acht en vijftig is. Dat is je reinste bedrog!

— Hoezoo; bedrog? Haar man is toch dertig jaar geleden gestorven!

***

Beechnut kauwgummi: zeer verfrisschend.

***

— Manlief, ik heb duizend gulden noodig voor een verjongingskuur!

— Zooveel?

— Ja.... maar.... de modiste kan 't goedkooper klaarspelen!

***

Beechnut fruit drops: 'n heerlijke verfrissching.

***

— Wat is er met jou gebeurd?
— Niets. Ik maak reclame voor een nieuwe pleister.
(Mocca Weenen).

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

VIERDE BLAD

Directeur G MOLENAAR.

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgeverij Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Volksraad over de P. N. I.

Een afdeelingsverslag van uitersten.

Aan het afdeelingsverslag van den Volksraad betreffende de algemeene beschouwingen inzake de Suppl. begrooting 1930 ontleenen wij thans het volgende:

Het optreden tegen de P. N. I.

Der regeering werd dank gebracht voor hare bereidheid om bij de opening van deze zitting een verklaring af te leggen over de door haar gegeven opdracht om op groote schaal in Nederlandsch-Indië huiszoekingen te doen houden.

Had het optreden der regeering tegen de P. N. I. zooals dat op 29 December jl. plaats vond, de onverdeelde instemming van zeer vele leden, — mede ook omdat er door bevestigd is geworden dat de regeering paraat is — diezelfde instemming konden meerderen hunner echter niet betuigen met de regeeringsverklaring in de vergadering van 10 dezer afgelegd.

Die verklaring toch had verschillende leden teleurgesteld, omdat in het tweede gedeelte ervan de indruk wordt gewekt, alsof de regeering zich voor haar optreden verontschuldigt, hetgeen niet strookt met de zelfverzekerdheid, welke de daden der regeering steeds behoort te kenmerken en die men in het eerste deel der verklaring waarin de beweegreden voor het optreden wordt uiteengezet ook had teruggevonden.

De mededeeling, dat in enkele gevallen de massale omvang, mede in verband met den kort beschikbaren tijd geleid heeft tot overschrijding van de grenzen der door den procureur-generaal gegeven instructie, gaf eenigen leden aanleiding tot de opmerking, dat de gemaakte fouten begrijpelijk en te verontschuldigen zijn, aangezien in een dergelijk geval misslagen, hoe betreurenswaardig ook, nu eenmaal niet zijn te vermijden. De gedetailleerde critiek op de begane misslagen had, waar deze leden meenden, beter kunnen zijn gesupprimeerd, waar deze het karakter aanneemt van een aanklacht tegen de uitvoerende ambtenaren, en ook niet in overeenstemming is met de voorafgaande woorden van waardeering voor de praestaties van bestuur en politie, met welke hulde door velen gaarne werd ingestemd. Het is toch verklaarbaar dat vergissingen werden begaan, waar het politieke personen betrof van wie men wist, dat zij contact met de P.N.I. hadden en daarom met die organisatie vereenzelvigd werden. Andere leden waardeerden het, dat de Regeering openhartig de begane fouten mededeelde.

De verzekering, dat te Soerabaja de kast van de Indonesische Studieclub niet werd onderzocht en dat aan den verdachte werd overgelaten de kasten aan te wijzen welke voor onderzoek in aanmerking kwamen, is zelfs moeilijk te rijmen met den ernst der verdenking. Het is toch onjuist zich bij een huiszoeking te laten leiden door den verdachte.

Eerder ingrijpen.

Enkele leden betreurden het dat niet reeds eerder werd ingegrepen. De mededeeling der regeering, dat het hoofdparket alleen uit West-Java in enkele weken tijds niet minder dan een vijftigtal berichten omtrent een dreigende uitbarsting bereikten, toont h.i. aan hoe ver de opruiende actie der P. N. I. reeds was gekomen vóórdat de regeering het noodig achtte tot ingrijpen over te gaan. De al te tegemoetkomende houding jegens de P. N. I. deed de in 1926 toegediende gevoelige waarschuwing vergeten op gevaar af, dat dit lange afwachten het karakter van provocatie zou gaan dragen.

In aansluiting hierop vroegen deze leden hoeveel tijd is verstreken tusschen het ingrijpen en het oogenblik, waarop de regeering tot de conclusie kwam, dat zulks noodzakelijk was.

Dat de regeering naliet aan het optreden politieke consequenties te verbinden, nu haar toch wel gebleken zal zijn, dat de „vertrouwenspolitiek" een mislukking is geworden.

Los van Nederland.

De regeering behoort zich krachtig te toonen in het optreden tegen de P.N.I. In Midden- en Oost-Java moet b.v. niet toegelaten worden wat in West-Java is verboden. De regeering keere zich niet tegen de actie van bepaalde leiders van deze organisatie. Zij dient zich te stellen tegenover de vereeniging in haar geheel omdat het nastreven van het doel „los van Nederland", — op welke wijze ook gepropageerd — ontoelaatbaar moet worden geacht. Eene „los van Nederland-beweging" ook langs evolutionnaire weg waaraan de regeering blijkbaar geen hinderpalen in den weg wensch te leggen, werd daarom door de hier aan het woord zijnde leden veroordeeld. De regeering h.t.l. als vertegenwoordigster van het Nederlandsch bewind mag niet toelaten eene beweging welke doelbewust op de losscheuring van Indië van Nederland aanstuurt.

Zij zouden wenschen dat alle beperkingen die het vereenigings- en vergaderrecht kent, ten opzichte van de P.N.I. zullen worden toegepasten dat uiteindelijk deze organisatie tot eene verboden vereeniging wordt verklaard. In dit verband werd de vraag gesteld welke deelen der P.N.I. eventueel wel voor vernietiging in aanmerking zullen komen en hoe de regeering haar voornemen eventueel ten uitvoer denkt te brengen.

Andere leden waren het er allerminst niet mede eens, dat langs evolutionnairen weg niet naar een los-van-Nederland-toestand zou mogen worden gestreefd. Het bevorderen van dezen toestand langs evolutionnairen weg is h.i. de logische consequentie van de door alle partijen in Holland als juist erkende „voogdij-politiek."

Geen feitelijkheden.

Stelde de verklaring, zooals uit het voorafgaande blijkt eenerzijds te leur, wijl zij niet aankondigde eene wijziging van het regeeringsstandpunt t/o van de P.N.I., anderzijds bevredigde die verklaring verschillende andere leden niet, omdat zij te weinig feitelijkheden bevat, die het optreden tegen de P.N.I. zooals dat plaats vond, voldoende konden motiveeren. Het weinig zakelijke der verklaring na het geruchtmakend optreden had deze leden zeer teleurgesteld.

Bij gebrek aan gegevens was het hun niet mogelijk de gegrondheid der vermoedens te beoordeelen. Niets is medegedeeld over voornemens tot samenspanning of deelneming aan verboden vereenigingen. Het door de regeering gedaan beroep op de gebeurtenissen na de verstrekte laatste waarschuwing, deed hen opmerken, dat na 6 Augustus 1929 weinig of niets schijnt te zijn geschied, dat de genomen straffe maatregelen kan motiveeren. Sindsdien was — zoo betoogden de hier aan het woord zijnde leden — de leiding der P.N.I. aanmerkelijk kalmer geworden, en had de vereeniging, naast vakactie, voornamelijk aangestuurd op economische ontwikkeling.

Sommige leden konden niet aan den indruk ontkomen dat op lichtvaardige wijze tot dezen ingrijpenden maatregel is overgegaan. Zij wezen er nog op, dat, aangezien ook huiszoekingen hebben plaats gevonden bij leiders en leden van andere vereenigingen, o.a. van Boedi Oetomo en Pasoendan, de indruk is gewekt bij de inheemsche bevolking, dat bedoelde maatregel tegen de Inlandsche beweging in haar geheel gericht was en dat degene, die de regeering tot dezen maatregel geadviseerd hebben, het wel degelijk gemunt hadden op de Inlandsche beweging in haar vollen omvang. Als er dan opgetreden had moeten worden — waartoe de noodzaak naar het oordeel van eenige leden niet bestond en door anderen niet kon worden beoordeeld uit gebrek aan gegevens — had dan niet met toepassing van art. 153 bis van het W. v. S. op bepaalde leiders, eventueel met interneering kunnen zijn volstaan? Aan een en ander voegden enkele leden nog toe, dat zij ontkenden de staatsgevaarlijkheid van de P.N.I. In hetgeen op de vergaderingen besproken werd blijkende uit de verslagen, welke daarvan aan den Volksraad werden overgelegd, vonden zij voor hun stelling voldoenden grond.

Toen niet voorbarig!

Deze leden vergeleken het gebeurde met het optreden in 1926. Toen is *niet* voorbarig ingegrepen, maar daarmede gewacht tot de toestand daartoe inderdaad aanleiding gaf en dat optreden is dan ook vrij algemeen door de inheemsche bevolking als rechtmatig erkend; het jongste optreden tegen de P.N.I. wordt door de inheemsche bevolking in het geheel niet als gerechtvaardigd gevoeld, omdat van een gespannen atmosfeer in den laatsten tijd niets viel te bemerken.

Waar de regeering alleen melding maakt van 50 gedocumenteerde aanwijzingen uit West-Java zou gaarne worden vernomen of uit overig Java en de buitengewesten zoodanige aanwijzingen ook werden ontvangen. Zoo niet, dan ware het voor de hand liggend geweest, aldus de hier aan het woord zijnde leden, het optreden tot West-Java te beperken. Deze laatste opmerking deed andere leden erop wijzen, dat het optreden gold de P.N.I. in haar geheel en dat overigens verklaarbaar was dat uit West-Java de meeste berichten kwamen, omdat in Bandoeng het hoofdkwartier is gezeteld.

(Volgen een gansche reeks van vragen om nadere inlichtingen op tal van punten).

Uitgelokt!

Tegenover bovenstaande beschouwingen wezen sommige leden met nadruk erop, dat bij de beoordeeling van de regeeringsverklaring in het oog moet worden gehouden, dat de quintessence is, dat in 't licht werd gesteld dat het optreden zich uitsluitend richtte tegen revolutionnaire propaganda dat het dus is uitgelokt door de leiders zelf en dat het geen ingrijpen in den blinde is geweest uit angst voor mogelijke communistische actie, maar een welbewust handelen, het consequent doortrekken van de lijn welke in het regeeringsbeleid der laatste jaren ten opzichte der Volksbeweging is te onderkennen. In de verklaring is toch zeer duidelijk naar voren gebracht, dat het optreden van de leiders der P.N.I. een langer uitstel van krachtdadig ingrijpen niet gedoogde. Op tal van bijeenkomsten werd het wettelijk gezag over deze landen gekleineerd, de dienaar van dat gezag gehoond en getracht den indruk te vestigen als zoude het spoedig met dit gezag zijn gedaan.

De voorstelling werd gewekt, als zoude den eersten Januari 1930 het laatste uur van het Nederlandsche bewind zijn aangebroken. Aldus werd een gespannen atmosfeer geschapen, welke zich bij voortgang der propaganda onvermijdelijk in noodlottige gebeurtenissen moest uiten. Ten volle onderschreven de hier aan het woord zijnde leden de verklaring der regeering, dat verder afwachten het karakter van provocatie zou hebben opgedragen; nimmer mag zij het zóó ver laten komen, dat dit haar zou kunnen worden verweten. Zelfs indien bij het justitieel onderzoek blijken mocht, dat de leiders der P.N.I. zich aan geenerlei strafbare handeling schuldig hebben gemaakt, indien het vermoeden dat de delicten van artikel 108 en artikel 169 van het Wetboek van Strafrecht reeds gepleegd waren, niet door de feiten zou worden bewaarheid, kan der regeering het verwijt niet treffen, dat voorbarig dan wel onnoodig werd opgetreden. Onder de bestaande omstandigheden zou zij haar eerste plicht — de handhaving der rechtsorde — hebben verwaarloosd, indien zij zich tot een afwachtende houding had beperkt.

En het zou wel van een zeer gebrekkig inzicht hebben blijk gegeven, indien zij niet tot daadwerkelijk optreden ware overgegaan uit vrees, dat zulks eenige onrust, eenige spanning zou kunnen veroorzaken. Niet de maatregelen der regeering, doch de daaraan voorafgaande actie der P.N.I.-leiders hebben een sfeer van ontevredenheid en onzekerheid geschapen.

Regeeringsoptreden tegen de massale anti-gezagsactie — zooals de P.N.I. die voert—kan, wil het niet alle beteekenis verliezen nu eenmaal alleen massaal geschieden. Ook wie meent dat de huiszoekingen minder gewenscht waren, zal moeten toegeven, dat het de extremisten — en zij alleen — zijn geweest, die deze hebben uitgelokt, ondanks het dringend herhaaldelijk vermaan der regeering.

Voorts konden deze leden zich ten volle vereenigen met het standpunt, dat de huidige stand van zaken de mededeeling van nadere bijzonderheden niet toelaat; openbaarmaking der verzamelde bewijsstukken zou de deugdelijkheid van het onderzoek slechts kunnen benadeelen.

LEGER EN VLOOT.

„Mededeelingen" Reserve-officieren.

De zesde aflevering van deze „Mededeelingen aan de reserve-officieren" bevat, behalve de gewone onderdeelen, een novum: in het hoofdstuk „Genie" komt een verslag voor over verrichtingen van pioniertroepen bij de groote manoeuvres van October j.l. bevattende het verloop van een bruggenslag, waaraan eenige conclusies en wenken worden vastgeknoopt. Het zou, naar wij meenen, zeer zijn toe te juichen, indien dit voorbeeld ook voor de andere wapens werd gevolgd, waardoor tevens de belangstelling voor dit handige periodiekje zeer zou worden gestimuleerd. Indien de bedoeling van het D.v.O. met deze uitgave is, den band tusschen de reserve-officieren en het leger sterker te maken — en dat juichen wij toe — dan is het legerbestuur zeker op den goeden weg. En zooals gezegd, geregelde opname van dergelijke uiteenzettingen kan daaraan slechts bevorderlijk zijn.

Een zakregister over de zes eerste afleveringen verhoogt de bruikbaarheid ten zeerste.

V. D.

OFF. BERICHTEN

CIVIEL DEPARTEMENT.

Verleend: gerekend van 16 Dec. '29, wegens gew. redenen, een binnenl. verlof voor den tijd van anderhalve maand b. b. van den Lande, aan de wd. IIe klerk bij het Centraal kantoor voor de Statistiek te Weltevreden, mevr. El. Schrewelius geboren Twijsel.

Ontslagen: op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, met ingang van 6 Febr. '30 eervol uit 's Lands dienst, de assistent-resident bij de algemeenen bestuursdienst in de provincie Oost-Java, A. van der Lee;

eervol uit 's Lands dienst de gew. controleur IIde kl. b/d P.T.T. dienst te Soerabaja, mevr. M.H.L. Blankert geb. Keus;

eervol uit 's Lands dienst de gew. posthuiscommandant 3de klasse bij de veldpolitie te Pematang Siantar, Salen;

uit 's Lands dienst, de technisch ambt. 3de klasse b/d P.T.T. dienst te Semarang, H. T. M. Sirre, met bepaling, dat dit ontslag wordt gerekend te zijn ingeg. op 18 December '29;

op verzoek eervol als lid van de Commissie van Toezicht op de K. W. S. te Batavia C. A. Weyhenke, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten;

op verzoek eervol als advocaat en procureur bij den Raad van Justitie te Semarang mr. H.A.H.N. Gelderman.

Aangeteekend: dat Marjoen ook geheeten Hadisoebroto, mantri voor de belastingen te Tegal, gerechtigd is tot het voeren van den titel Raden en zich derhalve mag noemen en schrijven Raden Marjoen ook geheeten Hadisoebroto;

dat mr. H. A. Idema, administrateur b/d secretarie van de provincie West-Java, op 1 Jan. '30 is afgetreden als commissaris voor het toezicht op het beheer van het Pensioenfonds voor Europeesche locale ambtenaren in N.I;

dat B.D.W.J. van Garderen, directeur der Nederlandsch Indische Levensverzekering en Lijfrente Maatschappij te Weltevreden, op 1 Jan. '30 is afgetreden als commissaris voor het toezicht op het beheer de Pensioen- en Weduwen- en Weezenfonden van Indische burgerlijke ambtenaren.

Benoemd: met ingang van 2 Febr. a.s. tot assistent-resident van Pangkalan, Residentie Wester-Afdeeling van Borneo, W.G. Moggenstorm, hoofdambtenaar teruggekomen van buitenlandsch verlof, tevoren assistent-resident ter beschikking van den gouverneur van Celebes en onderh origen.

Benoemd: gerekend van 1 Jan. '30 opnieuw tot commissaris voor het toezicht op het beheer van de Pensioen- en Weduwen- en Weezenfondsen van de Indische burgerlijke ambtenaren, B. D. W. J. van Garderen;

gerekend van 1 Jan. '30 opnieuw tot commissaris voor het toezicht op het beheer van het Pensioenfonds voor Eur. locale ambtenaren in N.I., mr. H. A. Idema;

tot lid van den raad van justitie te Batavia, mr. M. van Apeldoorn, thans tijd. buitengewoon lid van voormeld college;

met ingang van 2 Febr. '30 tot landrechter te Poerwokerto (Midden-Java) de rechtsk. Raden Mas Soedarto Mangkoesoebroto, landrechter te Pekalongan;

met ingang van den dag, waarop hij van buitenlandsch verlof zal zijn teruggekeerd, tot tijd. buitengewoon voorzitter van den landraad te Menado, mr. J. Dutry van Haeften, rechterlijk ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk landrechter te Koedoes.

Bepaald: dat, na de expiratie op 31 Jan. '30 van zijn met den directeur van financiën gesloten contract, de tijdelijke hoofdambtenaar ter beschikking van dat departementshoofd, mr. dr. B. J. F. Steinmetz, ter beschikking van genoemd departementshoofd blijft gesteld tot uiterlijk 31 Oct. '30 of zooveel korter als naar het oordeel van laatstgenoemde noodig zal blijken.

Benoemd: met ingang van 3 Mei a.s. tot directeur der B.O.W., mr. dr. J. A. M. van Buuren, hoofdambtenaar ter beschikking van den directeur B.O.W.;

tot ingenieur 1ste klasse bij den Provincialen Waterstaatsdienst van Midden-Java, ir. W.J. Immink en ir. J. Adriaanse voornoemd;

tot procureur bij den Raad van Justitie te Soerabaja, de ambtenaar met binnenl. verlof b. b. van den Lande, laatstelijk rechtskundig lid van den Landraad te Malang, Raden Soekardjo Wirjopranoto;

tot lid van den plaatselijken raad van het Cultuurgebied der Oostk. van Sum., L. Koolemans Beynen, hoofdadministrateur der Serdang Cultuur Mij. te Perbaoengan;

tot hoofdcommissaris van politie, F. Latour, J. H. Boon von Ochssée en J. de Boer, thans allen belast met waarneming dier betrekking.

Belast: van 1 Jan. '30 met de waarneming van de betrekking van ingenieur 1ste kl. bij den provincialen Waterstaatsdienst van Midden Java, ir. W. J. Immink en ir. J. Adriaanse, thans respectievelijk directeur der Locale Werken van Noord- en Zuid-Banjoemas en directeur der Locale Werken van Kedoe, Bagelen en Wonosobo.

Ontslagen: gerekend van 29 April '29, eervol uit 's Lands dienst, de gew. kassier bij 's Lands kas te Tjilatjap, Mas Soemodirdjo.

Benoemd: tot hoofdcommissaris van politie F. Latour, J. H. Boon von Okhssee en J. de Boer;

tot IIde beheerder der pensioenfondsen der militaire koloniale landsdienaren M. A.J. Kelling, ambtenaar van buitenl. verlof terugverwacht tevoren die betr. bekleed hebbende;

tot Mil. apotheker IIde klasse jhr. E W.A. Kreutzwenderich von dem Borne;

met ingang van 31 Jan. '30 tot reserve 1ste luitenant der genie, J. M. H. Timmermans;

tot lid van den plaatselijken raad van het cultuurgebied ter Oostkust van Sum. L. Koolemans Beyne, hoofd adm. v/d Serdang Cultuur Mij.;

tot ingenieur 1ste klasse bij den prov. waterstaatsdienst van Midden-Java ir. W. J. Immink, thans directeur der locale werken van Noord- en Zuid Banjoemas en ir. J. Adriaansen, thans directeur der locale werken van Kedoe, Bagelen en Wonosobo.

Onthevén: van de tijdelijke waarn. van de betrekking van IIde beheerder der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren, de 1ste luitenant der mil. administratie C. J. Vogelvang.

Ontslagen: op verzoek eervol uit H. M. militairen dienst, de 1ste luitenant der genie J. M. H. Timmermans, met ing. van 31 Jan. '30.

Onderw. en Eeredienst.

Eervol ontheven: op verzoek, met ingang van 20 Januari '30 van hare tijd. werkz. stelling als onderwijzeres der 3de klasse bij het openbare W.L.O. mevr. M.L Poillot geb. Rohart, geplaatst bij de openbare Europeesch IIde lagere Europ. school te Semarang.

Tijd. werkz. gesteld: als onderwijzeres der 3de klasse en geplaatst a/d openbare H.C.S. No. 1 te Malang, mej. J. E. de Nijs, thans belast met het geven van onderw. gedurende 2/3 schooltijd aan die school.

Verleend: wegens negenjarigen dienst elf maanden verlof naar Europa aan de hoogleeraar a/d Technische Hoogschool te Bandoeng, prof. ir. H.C.P. de Vos, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 3 Juni '30.

wegens achtjarigen dienst tien maanden verlof naar Europa a/d onderwijzer 1ste klasse, hoofd der openb. 1ste Europeesch lagere school C. te Soerabaja, R. Bouma, met bepaling, dat zijne betrekking zal nederleggen op 2 Juni '30.

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa a/d leeraar bij het M. O. geplaatst bij de H. B. S. te Soerabaja, J. C. Francken, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Juli '30.

Herbenoemd: tot onderwijzer 1ste klasse en geplaatst a/d Europeesch school te Blora en met ingang van 3 Mrt. '30 aangewezen als hoofd dier school, J. de Heus, ambtenaar van verlof uit Europa terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbende;

onderwijzer 1ste klasse en geplaatst a/d 1ste Europeesch schoal te Mr. Cornelis en met ingang van 2 April '30 aangewezen als hoofd dier school, H. v. Boheemen, ambtenaar van verlof uit Europa terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbende;

onderwijzer der 1ste klasse en geplaatst a/d openbare H. C. Kweekschool te Mr. Cornelis, W. J. Markus, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, tevoren die betrekking bekleed hebbende.

Binnenl. Bestuur.

Benoemd: bij de algemeene politie tot hoofdagent IIe klasse, jhr. E. Meijer, thans belast met de waarneming dier betrekking, met bepaling, dat hij geplaatst blijft in de residentie Semarang (provincie Midden-Java);

bij de algemeene politie tot hoofdagent IIe klasse, H.C. Engelman thans belast met de waarneming dier betrekking, met bepaling, dat hij geplaatst blijft in de residentie Semarang (prov. Midden-Java).

Geplaatst: in de residentie Batavia (provincie West-Java), de wd. hoofdagent IIe klasse H. L. Westphalen thans in de residentie Krawang van genoemde prov.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa, aan den resident van Bagelen (prov. Midden-Java), J.S. de Kanter, met bep., dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Juni 1930;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa, aan den referendaris bij het Departement van B. B., W.A.P.C. Pennink, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 1 October '30 na afloop van den dienst.

Bepaald: met wijziging in zoovere v/h besluit, waarbij de adsp.-controleur bij het Binnenlandsch Bestuur, G. W. van der Zwalm, is benoemd tot controleur bij gemeld kader en geplaatst in de residentie Riouw en Onderhoorigheden, dat hij blijft geplaatst in het gouvernement Atjeh en Onderhoorighsden.

Volksgezondheid.

Benoemd: tot gouvernements Indisch arts, Raden Soetijono en Mas Sardadi, kweekelingen van de Ned. Ind. artsenschool te Soerabaja;

tot verpleegster 1ste klasse bij het krankzinnigenwezen in Ned. Indië, mej. A. L. M. de Bres, ambtenaar van buitenl verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot verpleger IIde klasse bij den dienst der volksgezondheid, A. P. Kaminski, ambetaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Belast: met de gewestelijke leiding van de pestbestrijding in de provincie West-Java, de wd. hoofdgouvts. arts, C. M. Versteeg;

met de waarneming van den dienst der volksgezondheid in het ressort Tegal, dr. R. C. J. P. Huisman, geneesheer-dir. van het Kardinah Ziekenhuis te Tegal.

Geplaatst: bij de gouvernements C.B.Z. te Soerabaja, de gouvts. Ind. arts, Raden Soetijono en Mas Sardadi;

bij het krankzinnigengesticht te Buitenzorg, de tijd. wd. gouvts. arts (psychiater) J. H. Gravestein;

bij het krankzinnigengesticht te Lawang, de verpleegster 1ste kl. mej. A. L. M. de Bres;

bij de polikliniek voor geslachtsziekten te Tandjong Perak (Soerabaja), de verpleger IIde kl. A. P. Kaminski;

gedetacheerd van de gouvts. C.B.Z. te Weltevreden naar Tjilatjap en ter beschikking gesteld van den gouvts. arts 1ste klasse, belast met de gewestelijken dienst in Noord- en Zuid Banjoemas om werkzaam te zijn ter bestrijding van de thans daar heerschende malariaepidemie, de gouvts. Ind. arts. Raden Admiraal.

Tijdelijk belast: met de waarn. der betrekking van gouvernements arts bij den dienst der volksgezondheid, J. H. Gravestein.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan dr. P. J. Stigter, geneesheer-directeur van het krankzinnigengesticht te Buitenzorg, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Aug. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan mej. C. J. Kriek, verpleegster 1ste klasse bij den dienst der volksgezondheid, met bepaling, dat zij hare betrekking zal nederleggen op 2 Aug. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan S. L. Brug, dir. van het geneeskundig laboratorium te Weltevreden, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 12 Apr. '30.

B. O. W.

Benoemd: tot ingenieur 1ste klasse M. Ulrich, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betr. bekleed hebbende.

tot adspirant-opz., M. M. Rekatta, thans tijd. belast met de waarn. van die betrekking;

Tijdelijk belast: met de waarn. van de betrekking van opnemer, Ch. G. J. van Delden, thans particulier.

Toegevoegd: aan den gouverneur van Atjeh en onderhoorigheden, de ing. 1ste klasse, M. Ulrich;

aan den resident van Sumatra's Westk., de tijd. wd. opnemer, Ch. G. J. van Delden.

Ontslagen: op verzoek met ingang van 8 Jan. '30, wegens volbrachten diensttijd eervol uit 's Lands dienst, de hoofdcommies, A. L. Zwaan.

Landsbaggerbedrijf.

Benoemd: tot hoofdmachinist de van buitenlandsch verlof terugverwachte ambt., A.M. van der Nat.

Financiën.

Ontslagen: op verzoek, met ingang van 2 Februari a.s. uit 's Lands dienst, eervol en met recht op pensioen, de hoofdcommies bij de afd. Comptabiliteit v/h residentiekantoor te Padang, Mohamad Djamil.

Benoemd: tot hoofddepôthouder bij den dienst der Opiumregie, V. Wardenaar, thans depôthouder 1e kl. bij dien dienst.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Ontslagen: met ing. van 31 Jan. '30 op verzoek eervol uit Hms. militairen dienst de 1ste luitenant der genie, J.M.H. Timmermans.

Benoemd: met ing van genoemden datum tot reserve 1sten luitenant der genie, J. M. H. Timmermans vd.;

met ing. van den datum, waarop bij die betrekking zal hebben aanvaard tot tweeden beheerder der pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren, M.A. J. Kelling, van buitenlandsch verlof terugverwacht, te voren die betrekking bekleed hebbende.

Ontheven: met ing. van bedoelden datum eervol van de tijd. waarneming van de betrekking van tweeden beheerder der pensioenfondsen voor de mil. koloniale landsdienaren, de 1ste luitenant der mil. administratie, C. J. Vogelsang.

Benoemd en aangesteld: bij het personeel van den geneeskundigen dienst van het leger in N.I. tot mil. apotheker IIde kl., jhr. E. W. A. Kreutzwendedich von den Borne apotheker.

Ingetrokken: het besluit van 28 Oct. '29 no. 35, voor zoover dit betrekking heeft op de benoeming tot reserven 2den luitenant der inf. van den op verzoek, wegens volbr. diensttijd, eervol uit Hms. mil. dienst ontslagen onderluitenant van dat wapen, C.O. Mullaert.

MARINE DEPARTEMENT.

Overgeplaatst: van het gouvts. ss. „Dog" op het gouvts. ms. „Merel" beide te Tg/Priok, de IIe off. A. Vink;

van het gouvts. ss. „Wega" op het gouvts. ss. „Dog" beide te Tg/Priok, de IIe off. J. A. van der Toorn;

van het gouvts. ss. „Zwaluw" te Menado, op het gouvts. ss. „Albatros" te Ternate, de wd. 4e werktuigkundige Sie Tjan Tek;

van het hoofdkantoor van Scheepvaart naar Amboina, de havenmeester 3e kl. H. Pozie;

van Amboina naar het hoofdkantoor van Scheepvaart, de havenmeester IIe kl. A. S. de Bats;

van Belawan naar Soerabaja, de loods Ie kl. J. A. Taat;

van Hms. „Tydeman" naar het Station voor onderzeebooten, de off. van administratie IIe kl. J. C. Meershoek;

van het Station voor onderzeebooten naar Hms. „Tydeman" de off. van administratie IIe kl. L. C. R. Horning;

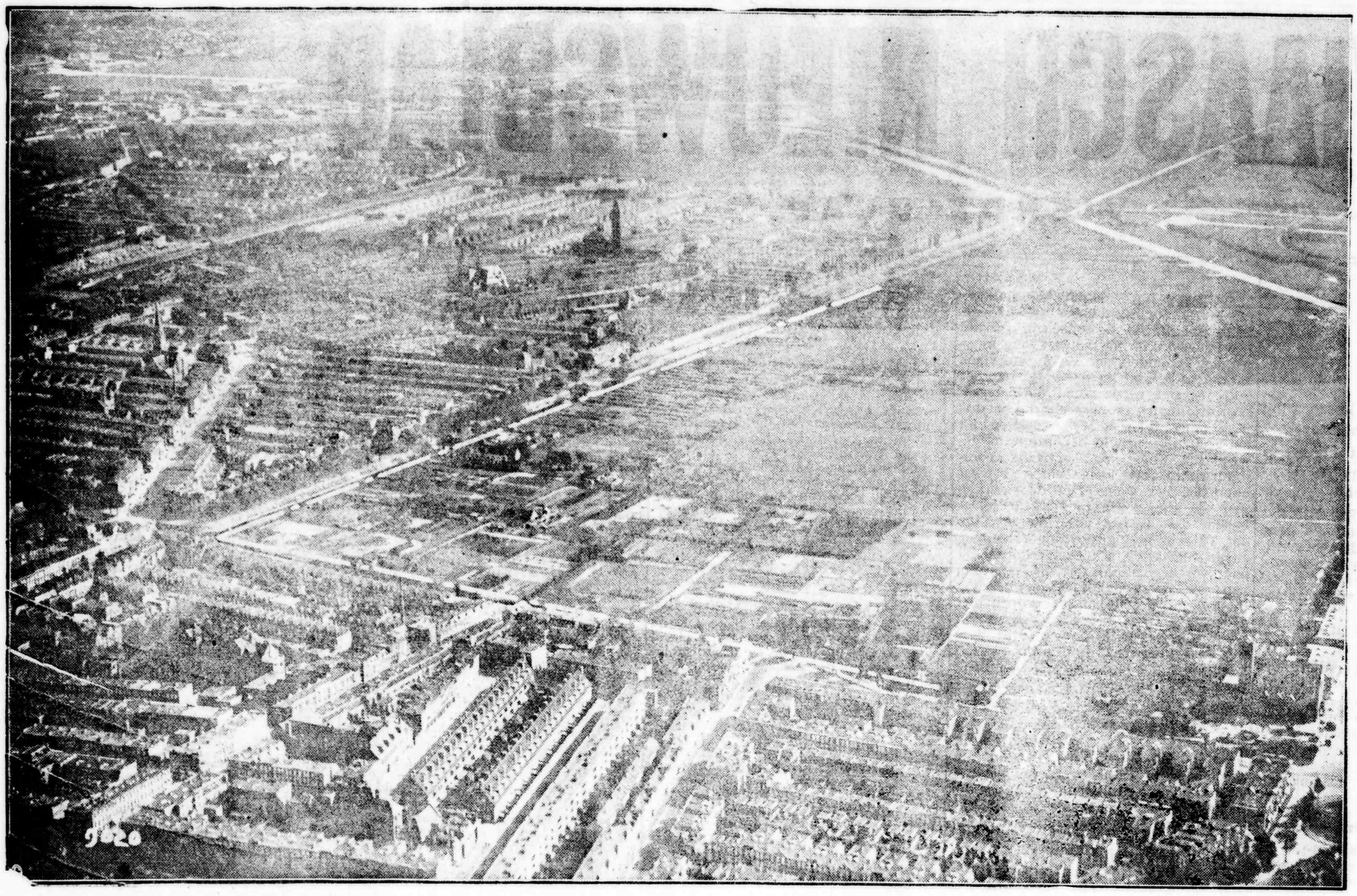
van Hms. „Java" naar Hms. „Sumatra" de luit. ter zee IIe kl. jhr. J. F. W. de Jong van Beek en Donk;

van Hms. „Tydeman" naar Hms. „Java" de luit. ter zee T. K. B. v. Asbeck;

van Hms. „Sumatra" naar Hms. „Tydeman" de luit. ter zee IIe kl. N. Nooreman.

Benoemd: tot havenmeester IIe kl. en geplaatst bij het hoofdkantoor van Scheepvaart J. L. Broekhoff, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

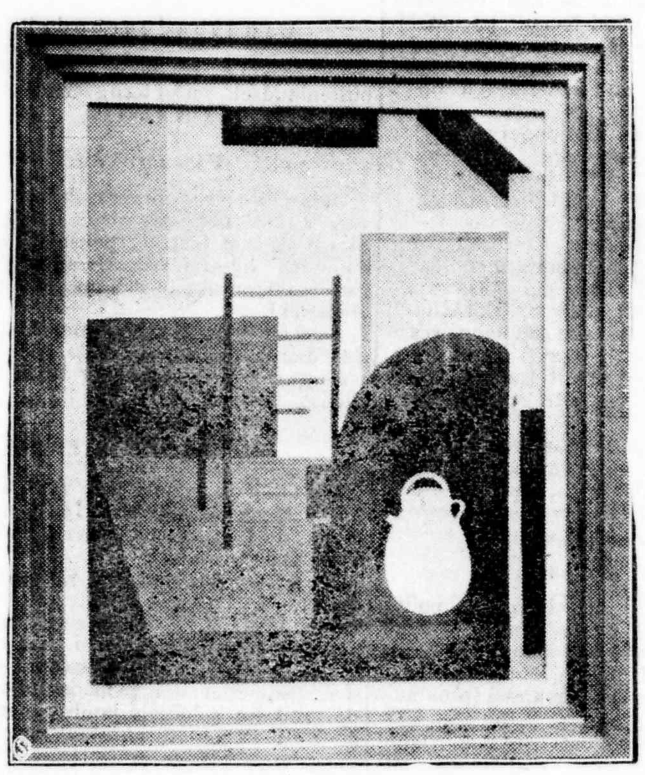
tot loods Ie kl. en geplaatst te Belawan A. F. H. Rosenow, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

De Oostbroekpolder – (Rustenburg) wordt bebouwd onder directie der Bouwgrond Mij. „Rustenburg". Een K.L.M. luchtfoto, waarop de grenzen aan de stadzijde zijn aangegeven met een stippelijn, evenwijdig met het water van de de la Reykade en Loosduinsche Vaart.

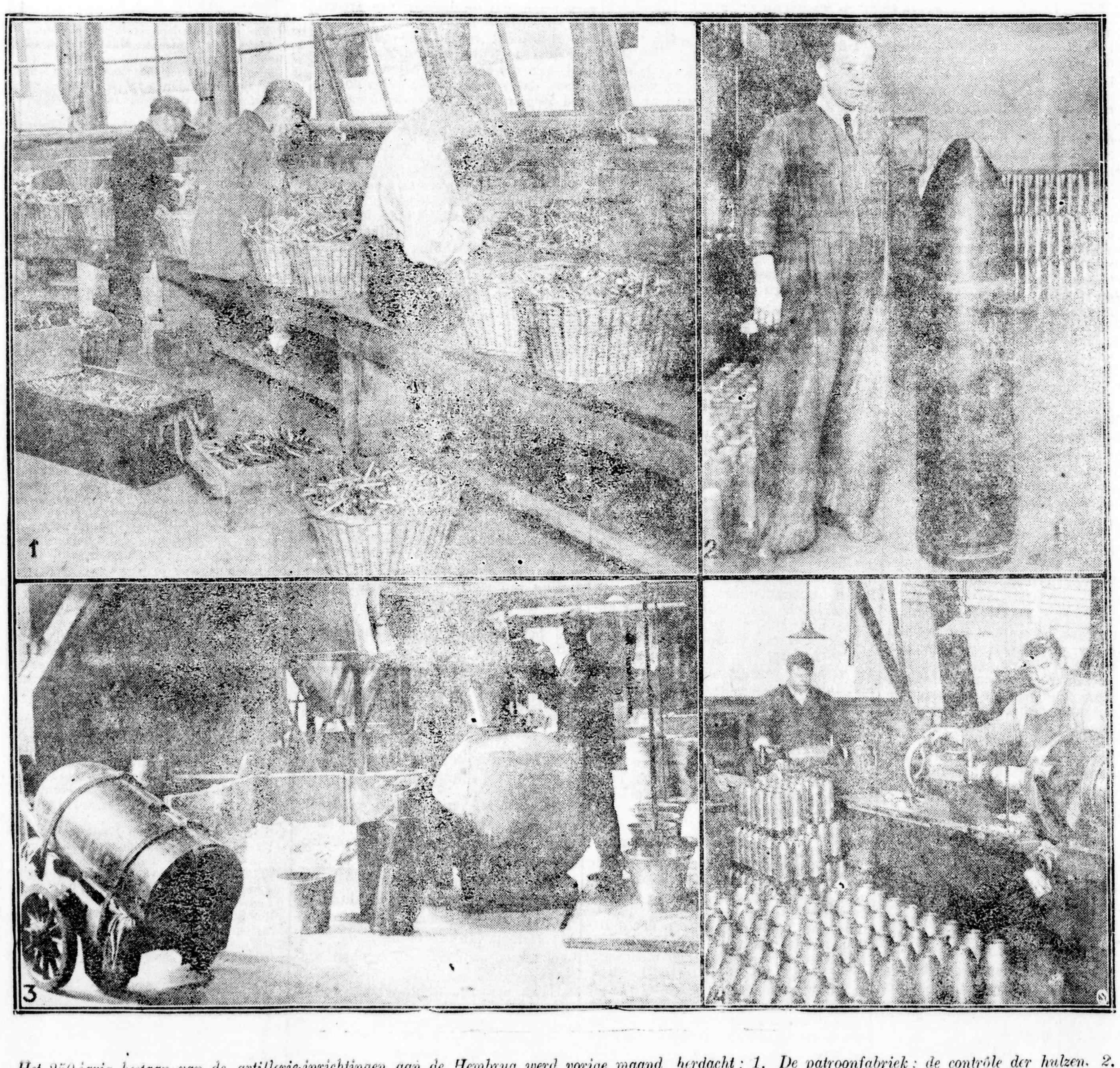
Met de groote rioleeringswerken in het plan Rustenburg—Oostbroek is een aanvang gemaakt. Links op de foto ziet men den toren van de nieuwe Geref Kerk aan de Zuiderparklaan.

Werk van jonge Fransche schilders in Pulchri Studio. „Zoo kan ik het ook" zegt menigeen, maar zoo gemakkelijk is het niet!

Een werk van Joh. van Hell, „De Straatzangers", dat geëxposeerd werd op de tentoonstelling van Nederl. Grafiek te 's-Gravenhage.

Het 250-jarig bestaan van de artillerie-inrichtingen aan de Hembrug werd vorige maand herdacht: 1. De patroonfabriek: de contrôle der hulzen. 2. David en Goliath onder de geschuts-projectielen. 3. Het vullen van mijnen en torpedo's. 4. Een hoekje in de draaierij.